

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЇ**

**САМОКОНТРОЛЬ ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ З
ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ**

Практикум для студентів денної, заочної та екстернатної форм навчання.

Напрями підготовки 6.010102. Початкова освіта, 6.010101. Дошкільна освіта ОКР «Бакалавр»; 7.01010201. Початкова освіта, 7.01010101. Дошкільна освіта ОКР «Спеціаліст»

Херсон - 2014

УДК 81'1:378.147

ББК

Самоконтроль знань і вмінь студентів з дисциплін гуманітарного циклу. Практикум для студентів денної, заочної та екстернатної форм навчання. Напрями підготовки 6.010102. Початкова освіта, 6.010101. Дошкільна освіта ОКР «Бакалавр»; 7.01010201. Початкова освіта, 7.01010101. Дошкільна освіта ОКР «Спеціаліст» / Колектив авторів за редакцією О.В.Мироненко: І.А.Нагрибельна, Ю.Ю.Мельничук, О.В.Мироненко, В.І.Перепьолка, Н.І.Сидоренко, Л.Г.Сугейко. – Херсон: ПАТ «ХМД», 2014. – Книга 2. – 279 с.

Рецензенти:

Руденко Л.М., доктор філологічних наук, професор кафедри слов'янських мов та методик їх викладання ХДУ;

Тропіна Н.П., доктор філологічних наук, професор кафедри російської мови та загального мовознавства ХДУ.

Розділи писали:

I – 1.1, 1.4 - В.І. Перепьолка; 1.2 - О.В.Мироненко; 1.3, 1.7 - Ю.Ю. Мельничук; 1.5 - О.В.Мироненко і В.І.Перепьолка; 1.6 - Л.Г.Сугейко; 1.8 - Н.І.Сидоренко.

II - 2.1, 2.2, 2.3, 2.6, 2.11 - Н.І.Сидоренко; 2.4 - І.А. Нагрибельна і Ю.Ю. Мельничук; 2.5 - Ю.Ю. Мельничук; 2.7-Л.Г.Сугейко; 2.8 - О.В.Мироненко і Н.І.Сидоренко; 2.9 - В.І. Перепьолка; 2.10 - О.В.Мироненко.

Затверджено Вченою радою ХДУ (протокол № 5 від 25 листопада 2013р.)

Погоджено НМР ХДУ (протокол № 2 від 20 листопада 2013 р.)

Затверджено на засіданні вченої ради факультету дошкільної та початкової освіти (протокол № 11 від 22 травня 2013р.)

Схвалено НМР факультету дошкільної та початкової освіти (протокол № 6 від 20 травня 2013р.)

Розглянуто на засіданні кафедри філології (протокол № 9 від 13 травня 2013 р.)

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
УКРАЇНОЗНАВСТВО	
МАТЕРІАЛИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 1 КУРСУ.....	6
2.1. Етнографія: усна народна творчість	6
МАТЕРІАЛИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 2 КУРСУ.....	46
2.2. Етнографія: демографія України	46
2.3. Етнографія: література рідного краю	68
2.4. Ономастика	89
2.5. Основи мовленнєвої діяльності.....	102
МАТЕРІАЛИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 3 КУРСУ.....	129
2.6. Українознавство	129
2.7. Сучасний український правопис.....	152
МАТЕРІАЛИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 4 КУРСУ.....	181
2.8. Українознавство	181
2.9. Соціолінгвістика.....	215
МАТЕРІАЛИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 5 КУРСУ.....	229
2.10. Українознавство.....	229
2.11. Методика навчання українознавства	253

ПЕРЕДМОВА

Шляхи розвитку сучасного українського суспільства в умовах освітніх реформ потребують підвищення вимог до професійної підготовки фахівців високої кваліфікації.

Вивчаючи дисципліни філологічного та українознавчого напрямів, студент повинен засвоїти основні теоретичні положення, оволодіти навичками застосування цих знань на практиці, тобто правильно оперувати поняттями та влучно висловлювати думку.

Для студентів практикум може слугувати засобом перевірки знань із дисциплін філологічного та українознавчого циклів.

Матеріали для поточного та підсумкового контролю знань студентів з дисциплін гуманітарного циклу укладено відповідно до навчальних планів і передбачають вивчення основних теоретичних та практичних положень навчальних курсів.

Запропоновані комплексні контрольні роботи мають на меті виявлення якості знань студентів 1-5 курсів, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр», напряму підготовки 6.010102. «Початкова освіта», 6.010101. «Дошкільна освіта» та освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст», напряму підготовки 7.01010201. «Початкова освіта», 7.01010101. «Дошкільна освіта».

Практикум розроблений з метою виявлення та оцінювання знань студентів із таких дисциплін: «Сучасна українська мова з практикумом», «Ділова українська мова», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Ономастика», «Основи мовленнєвої діяльності», «Сучасна російська мова з практикумом», «Сучасний український правопис», «Основи культури і

техніки мовлення», «Соціолінгвістика», «Етнографія: усна народна творчість», «Етнографія: демографія України», «Етнографія: література рідного краю», «Українознавство», «Методика навчання українознавства».

Використання цього практикуму сприятиме актуалізації і систематизації знань, формуванню мовної культури, активізації інтелектуального потенціалу на різних етапах контролю і перевірки знань.

УКРАЇНОЗНАВСТВО

МАТЕРІАЛИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 1 КУРСУ

2.1. Етнографія: усна народна творчість

Тест

з дисципліни «Етнографія: усна народна творчість»

Час виконання – 90 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

1. Тест складається з 100 завдань.
2. Завдання 100 на вибір однієї правильної відповіді.
3. Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

1. Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте чернетку.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

1. До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.

- 3.Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.
- 4.Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А	Б	В	Г
X	X		

5.Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.

Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1. Художня словесна творчість народу в сукупності її видів і форм:

- а) фольклор;
- б) мистецтво;
- в) художня література;
- г) усна народна поетична творчість.

2. Пантеїзм - це:

- а) вчення про нескінченність світу;
- б) залучення до своєї віри інших людей;
- в) ототожнення Бога і природи;
- г) заперечення реального існування Бога.

3. Словесне (вербальне) звертання людини до об'єкта своєї віри:

- а) жертвоприношення;

- б) закят;
- в) пранаяма;
- г) молитва.

4. Форма вірувань в існування міфічного, тваринного чи рослинного предка роду:

- а) шаманізм;
- б) тотемізм;
- в) магія;
- г) культ Богині-Матері.

5. Система гадань і передбачень заснована на магічних діях:

- а) табу;
- б) оракул;
- в) промислова магія;
- г) культ Богині-Матері.

6. Найпоширенішим жанром танкових пісень є:

- а) веснянка;
- б) колядка;
- в) лимерик;
- г) коломийка.

7. Основою для виникнення романсу в Україні були:

- а) канти;
- б) билини;
- в) веснянки;
- г) балади.

8. Найбільшу групу старцівських пісень становлять пісні:

- а) баладного характеру;
- б) сюжетного характеру, сумірні з відповідними легендами;
- в) філософсько-моралізаторського характеру;
- г) повчального характеру.

9. Художнє відображення дійсності у словесно-музичн хореографічних і драматичних формах колективної творчості:

- а) усна народна творчість;
- б) фольклор;
- в) художня література;
- г) мистецтво.

10. Балада завжди закінчується:

- а) трагічно;
- б) комічно;
- в) щасливо;
- г) фантастично.

11. Наука, що вивчає закономірності та особливості розвитку фольклору:

- а) народознавство;
- б) фольклористика;
- в) етнографія;
- г) мовознавство.

12. Жанри, на які поділяється фольклор:

- а) епос лірика казки;
- б) легенди , перекази, билини , казки ;
- в) епос, лірика, драма;
- г) перекази, билини , казки.

13. Центральне місце воли займають у піснях:

- а) козацьких;
- б) чумацьких;
- в) рекрутських;
- г) наймитських.

14. Мотив опалого листя характерний для пісень:

- а) козацьких;
- б) чумацьких;
- в) рекрутських;
- г) січових.

15. До романсу у ритмі танго належить:

- а) «Гуцулка Ксеня»;
- б) «Ніч яка місячна»;
- в) «Дивлюсь я на небо»;
- г) «В чарах кохання».

16. Найдавнішим відомим автором пісень, що побутують в народі анонімно є:

- а) Григорій Сковорода;
- б) Тарас Шевченко;
- в) Вадим Крищенко;
- г) Семен Климовський.

17. Перші згадки про думи знаходимо у:

- а) Українських літописах 14 ст.;
- б) Польських пам'ятках літератури 16 ст.;
- в) Єгипетських пергаментів 9 ст.;
- г) «Велесовій книзі».

18. Епічні героїко-історичні твори у яких знайшли своє відображення історичні події і постаті Київської Русі:

- а) билини;
- б) думи;
- в) балади;
- г) історичні пісні.

19. Народні епіко-ліричні твори героїчного, рідше соціально-побутового змісту.

- а) билини;
- б) думи;
- в) балади;
- г) історичні пісні.

20. Найдавнішою думою є твір:

- а) «Козак Голота»;
- б) «Сокіл»;
- в) «Отаман Матіяш»;
- г) «Тополя».

21. Думи виконували у супроводі:

- а) гітари ;
- б) волинки;
- в) цимбал;
- г) бандури.

22. Термін "історичні пісні" у літературний обіг уперше ввів:

- а) О.Потебня;
- б) М.Гоголь;
- в) Ф.Колесса;
- г) І. Франко.

23.Яке змістово-тематичне обмеження має балада:

- а) історичні теми;
- б) теми праці на землі;
- в) сімейні святи;
- г) сімейні відносини.

24.У системі пісенної епіки пісні-хроніки стоять найближче до:

- а) дум;
- б) балад;
- в) легенд;
- г) переказів.

25. Дослідження історичних пісень починається у:

- а) 19 ст.;
- б) 16 ст.;
- в) 17 ст.;
- г) 18 ст.

26. Першим записом української народної балади є:

- а) «Старовинна балада»;
- б) «Тополя»;
- в) «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?»;
- г) «Причинна».

27. До родинно-побутових не належать пісні:

- а) про кохання;

- б) наймитські;
- в) гумористично-сатиричні;
- г) танкові.

28. Ліричні пісні, в яких відбилися почуття, роздуми на окремих людей, а певних соціальних груп, викликані подіями суспільного життя.

- а) рекрутські пісні;
- б) балади;
- в) романси;
- г) лимерики.

29. Найдавнішим є текст:

- а) балади про Степана Воеводу;
- б) балади про козака Плахту і калину;
- в) думи про козака Голоту;
- г) думи про Марусю Богуславку.

30. Друк народних мелодій починається з:

- а) першої половини XVII ст.;
- б) першої половини XVIII ст.;
- в) другої половини XVII ст.;
- г) першої половини XVI ст.

31. Автором «Малороссийских песен» є:

- а) М.Максимович;
- б) П.Куліш;
- в) І.Срезневський;
- г) І. Франко.

32. Альманах «Русалка Дністровая» було видано у:

- а) 1856 – 1857 році;
- б) 1837 році;
- в) 1861 році;
- г) 1902 році.

33. Автором праці «Этнографические материалы, собранные в Черниговской и соседней с ней губерниях» є:

- а) М.Костомаров;

- б) О.Гулака-Артемівський;
- в) В.Милорадович;
- г) І.Манжури.

34. У 1898 р. Етнографічна комісія була створена при:

- а) Львівському науковому товаристві ім. Т.Г.Шевченка;
- б) Київському університеті;
- в) історико-філологічному товаристві Харківського університету;
- г) Києво-Могилянській академії.

35. Автором першої музикознавчої праці про український музичний фольклор є:

- а) З.Доленга-Ходаковський;
- б) М. Лисенко;
- в) Людвіг Куба;
- г) Ф. Колесса.

36. Як називався журнал „Народна творчість та етнографія” у 20-х роках ХХ ст.?

- а) «Етнографічний вісник»;
- б) «Український фольклор»;
- в) «Народна творчість»;
- г) «Дніпро».

37. За народним календарем, 21 вересня відзначається свято:

- а) Успення Пресвятої Богородиці;
- б) свято Покрови Пресвятої Богородиці;
- в) Різдво Пресвятої Богородиці;
- г) Явдохи.

38. За народним повір'ям, “зима зустрічається з літом”:

- а) 15 лютого;
- б) 1 березня;
- в) 24 лютого;

г) 7 липня.

39. За народним повір'ям, жайворонки прилітають на свято:

- а) Явдохи;
- б) Сорок святих Мучеників;
- в) Івана Купала;
- г) Олексія.

40. За народним уявленням, пташка не в'є свого гнізда на свято:

- а) Сорок святих Мучеників;
- б) Паску;
- в) Водохреща;
- г) Благовіщення.

41. Весіль не грають після свята:

- а) Дмитра;
- б) Кузьми й Дем'яна;
- в) Катерини;
- г) Покрови.

42. Весільна обрядова поезія є складовою частиною:

- а) родинно-обрядової поезії;
- б) календарно-обрядової поезії;
- в) календарно-родинної поезії;
- г) родинно-побутової поезії.

43. Обряди, що передували весіллю:

- а) заручини, обзорини, дівич-вечір;
- б) сватання, заручини, обзорини, дівич-вечір;
- в) сватання та заручини;
- г) заручини, розплітання коси, комора.

44. У день похорону родичі та знайомі померлого прощалися з ним, ніби просячи пробачення. Як називається цей звичай?

- а) пошана;
- б) голосіння;
- в) возвищення;

г) проща.

45. Покійного поминали:

- а) після поховання, дев'ять днів, сорок і через рік;
- б) після поховання і через рік;
- в) кожну суботу протягом року;
- г) після поховання і сорок днів.

46. Страва, з якої починають поминальний обід:

- а) борщ;
- б) каша;
- в) коливо;
- г) узвар.

47. Автор терміну «дума»:

- а) М.Цертелєв;
- б) М.Сумцов;
- в) Ф.Колесса;
- г) М.Максимович.

48. Твір, в якому згадується про народних співців та музик:

- а) «Слово о полку Ігоревім»;
- б) «Повість временних літ»;
- в) «Руська правда»;
- г) «Малоросійськіє песні».

49. Ці рядки з пісні: *За тобою, козаче, вся Україна плаче. Не так же та Україна, як те славне військо:*

- а) «Чи спиш, чи чуєш, пане господарю»;
- б) «Розлилися круті бережечки»;
- в) «Ой Морозе – Морозенку»;
- г) « Дума про Богдана Хмельницького».

50. Назвіть баладу, що стала основою трагедії І.Франка "Украдене щастя":

- а) « Ой не світи, місяченьку»;
- б) «Ой жив у Січі старий козак»;
- в) «Пісня про шандаря»;
- г) «Ой не ходи, Грицю».

51. Наука, що вивчає закономірності та особливості розвитку фольклору:

- а) народознавство;
- б) етнографія;
- в) мовознавство;
- г) фольклористика.

52. Фольклор – слово іншомовного походження, що означає:

- а) з грецької – життя;
- б) з англійської – народні знання, народну мудрість;
- в) з латинської – героїчне минуле народу;
- г) зі старослов'янської – особливий спосіб велемовної оповіді про історію

53. Культ — це:

- а) частина релігійної свідомості;
- б) різновид релігійної діяльності;
- в) міжрелігійні відносини;
- г) проповідь своєї віри серед атеїстів.

54. Полетизм – це:

- а) віра в існування одного Бога;
- б) вчення про кінець світу;
- в) віра в існування багатьох богів;
- г) заперечення реального існування Бога.

55. Монотеїзм – це:

- а) вчення про кінець світу;
- б) війна за віру;
- в) заперечення реального існування Бога;
- г) віра в існування тільки одного Бога.

56. Форма вірувань в існування безсмертної душі (душ, духів) у людей та тварин:

- а) анімізм;
- б) культ Богині-Матері;
- в) тотемізм;
- г) фетишизм.

57. Табу – це:

- а) віра в безсмертя душі (духа);
- б) віра в надприродніможливості предметів культу;
- в) сукупність релігійних заборон;
- г) культу померлих родичів.

58. Форма вірувань у чудодійні властивості неживих предметів:

- а) магія;
- б) табу;
- в) тотемізм;
- г) фетишизм.

59. Магія – це:

- а) віра в існування спільного предка;
- б) сукупність культових практик
- в) сукупність релігійних заборон;
- г) сукупність фокусів.

60. Балада, що спонукала до появи поетичної мініатюри Т.Шевченка "Титарівна-Немирівна", творів Марка Вовчка, Панаса Мирного:

- а) «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці»;
- б) «Лимерівна»;
- в) «Причинна»;
- г) «Яків і шинкарка».

61. Українську публікацію балади "Бондарівна" вперше здійснив:

- а) З.Доленга-Ходаківський;
- б) М.Максимович;
- в) І. Франко;
- г) М.Костомаров.

62. На думку Г. Лазко Творцем Всесвіту, Богом над богами українці вважали:

- а) Рода;
- б) Велеса;
- в) Перуна;

г) Дажбога.

63. Головним божеством астральної тріади на Русі є:

а) Сонце;

б) Зоря;

в) Стожари;

г) Місяць.

64. Як називається група легенд, в яких містяться розповіді про походження різних народів і націй:

а) старозавітні;

б) етногонічні;

в) антропологічні;

г) етіологічні.

65. Який поділ казкових персонажів запропонувала Л. Дунаєвська:

а) герой, суперник;

б) лжегерой, чудо-помічник;

в) дарувальник, об'єкт;

г) злотворці, добротворці, знедолені.

66. Багатьом пареміям властива:

а) спорідненість, зіставлення, невідповідність;

б) безкомпромісність, віровідступництво;

в) симетрична структура за принципом паралелізму;

г) причинно-наслідковий зв'язок, прадавні погляди.

67. Джерелом виникнення бувальщини є:

а) розповідь про побачине чи відчуте;

б) перероблення з легенд;

в) переспівування;

г) переказані оповіді.

68. Який жанр неказкової прози дуже близький до переказів:

а) жнивварські пісні;

б) народні оповідання;

в) казка;

г) дражнилки.

69. За будовою народні порівняння близькі до:

- а) спостереження;
- б) прислів'я;
- в) прикмети;
- г) приказки.

70. Диво-істоти дуже часто є втіленням культу:

- а) води;
- б) гір;
- в) рослинності;
- г) померлих предків.

71. Яка птиця є втіленням магічної сили й допомоги чарівного тотема:

- а) горобець;
- б) орел;
- в) жар-птиця;
- г) лебідь.

72. Зіставлення, протиставлення, заперечення – це:

- а) структура паремій;
- б) композиційні прийоми у структурі приказок;
- в) головні ознаки виникнення паремій;
- г) художньо-виражальні засоби паремій.

73. Перші збірники прислів'їв та приказок, що дійшли до нашого часу, з'явилися:

- а) в першій половині XIX століття;
- б) в другій половині XX століття;
- в) в другій половині XVI століття;
- г) в другій половині XVII століття.

74. Які із цих груп не відносяться до народних оповідань:

- а) історичні оповідання;
- б) суспільно-побутові оповідання;
- в) родинно-побутові оповідання;
- г) міфологічні оповідання.

75. Ким була здійснена одна із перших спроб класифікації легенд:

- а) М. Драгомановим;
- б) М. Грушевським;
- в) К. Чистовим;
- г) Ф. Колесою.

76. Стрижем композиції прислів'я є:

- а) причинно-наслідковий зв'язок;
- б) поетапність;
- в) тричленність;
- г) поступовість.

77. Риси анімізму простежуються в прислів'ях і приказках, пов'язаних із:

- а) людською мовою;
- б) людськими думками;
- в) людським світобаченням;
- г) людською душею.

78. Народні оповідання відрізняються від переказів:

- а) зовнішньою позицією оповідача;
- б) внутрішньою позицією оповідача;
- в) просторово-часовою дистанцією та внутрішньою позицією оповідача;
- г) біблійним та апокрифічним змістом.

79. За визначенням В. Даля, прислів'я – це:

- а) балада;
- б) приказка;
- в) притча;
- г) судження.

80. Оповіданням властива така жанрова ознака:

- а) присутність надприродних персонажів;
- б) відносно давній час;
- в) оповідач перебуває на внутрішній щодо зображуваного позиції;

г) оповідач перебуває на зовнішній щодо зображуваного позиції.

81. На честь якої тварини існувало свято Петра і Павла:

- а) корові;
- б) шуліки;
- в) кози;
- г) рака.

82. Бувальщини – це:

а) малосюжетні фантастичні оповіді міфологічного, апокрифічного змісту на основі своєрідних композиційних прийомів;

б) короткі поетичні твори, пов'язані з вірою давніх людей в магічну дію слова, в яких звучить звертання до природних явищ;

в) образні розповіді про найрізноманітніші події та випадки з поточного життя, що ведуться від імені учасника та очевидця цих подій;

г) усні оповіді про сучасний стан події, які не виходять хронологічно за межі того, що міг бачити чи чути від безпосереднього учасника оповідач, в яких розповідається про надзвичайні дивовижні явища, надприродні істоти.

83. Чим порівняно з легендами відзначаються перекази:

а) більшою достовірністю та документальністю змісту і є виявом історичної пам'яті народу;

б) більшою фантастичністю та документальністю змісту і є виявом міфологічної пам'яті народу;

в) більшою хронологічністю подій та достовірністю і є виявом топонімічної пам'яті народу;

г) більшою міфологічністю та документальністю змісту і є виявом біблійної пам'яті народу.

84. Які функції мають народні оповідання:

- а) розвиваючу, історичну;
- б) інформативну, виховну, моралізаційну;
- в) пізнавальну, виховну;
- г) естетичну, твірну.

85. Які казки є найбільшою групою казкового епосу:

- а) казки про тварин;
- б) казки про свійських тварин;
- в) соціально-побутові казки;
- г) чарівні казки.

86. Спільною рисою народних оповідань та переказів є:

- а) присутній надприродний елемент;
- б) поширення у межах, до яких дійшов резонанс події;
- в) давній час;
- г) вигадане минуле.

87. Назвіть групу легенд, в яких предмети та явища дійсності набувають людських рис:

- а) антропоморфічні;
- б) тератоморфічні;
- в) етіологічні;
- г) ономотологічні.

88. Дайте визначення, що означає «упир»:

- а) невгамовний;
- б) неспалений;
- в) демон;
- г) підземний.

89. Який принцип лежить в основі класифікації оповідань:

- а) тематичний;
- б) хронологічний;
- в) міфологічний;
- г) історичний.

90. Пареміографія – це частина фольклору:

а) що у стислій, точній формі висловлюють думку про певні життєві явища, реалії дійсності;

б) яка об'єднує найкоротші жанри, що в образній формі відтворюють найістотніші явища і реалії дійсності;

в) пов'язані з конкретними історичними подіями, інформація про які передається не очевидцем, а шляхом переповідання почутого;

г) що влучно характеризує людину, її вчинки, явища життя.

91. Виберіть правильне визначення історично-героїчних легенд:

а) це фабульні оповіді про реальні епізоди пов'язані з історичними подіями минулого;

б) це фабульні оповіді про незвичайні фантастичні епізоди, пов'язані з історичними подіями минулого;

в) це історичні оповіді про підземні церкви, чудодійні церковні джерела, пов'язані з страшними подіями минулого;

г) це апокрифічні оповіді про кінець світу, пов'язані з історичними подіями минулого.

92. Поясніть, що таке перекази:

а) оповіді про фантастичні факти, явища, драматичні ситуації пов'язані з певними подіями минулого, інформації про які передаються очевидцям;

б) письмові оповіді про життєві факти, явища, побутові ситуації, інформація про які передається в письмовій формі з різних джерел;

в) усні оповіді про життєві факти, явища, драматичні ситуації, пов'язані з конкретними історичними подіями, інформація про які передається не очевидцями, шляхом переповідання почутого;

г) це образні оповіді, які влучно характеризують людину, її вчинки, явища життя і є елементом широкого судження.

93. До якого історико-хронологічного циклу належать перекази про військові походи Святослава та хрещення Володимиром Русі:

- а) перекази періоду кріпацтва;
- б) перекази періоду староруських часів та княжої доби;
- в) перекази періоду падіння Русі;
- г) перекази періоду половецько-татарських нападів.

94. Народні оповідання класифікуються за:

- а) за походженням;
- б) за ідеєю;
- в) за домінантною ознакою;
- г) за місцевістю.

95. Від якого слова утворився термін «пареміографія»:

- а) приказка;
- б) прислів'я;
- в) паремія;
- г) каламбур.

96. До пареміографії відносяться:

- а) притчи, вітання, побажання, прощання
- б) тости, побажання, подяка, пісні;
- в) прислів'я, казки, небилиці, приказки;
- г) казки, думки, балади, приказки.

97. В якій частині казки розповідається про час і місце подій:

- а) кульмінація;
- б) зав'язка;
- в) розв'язка;
- г) експозиція.

98. Оповіді про життя тварин створювались і розповідались з метою:

- а) накликання весни;
- б) захисту від потойбіччя;
- в) накликання успіху перед полюванням;
- г) вивчення навколишнього середовища.

99. Як з латинського перекладається слово «легенда»:

- а) те, що прочитано в давнину;
- б) те, що не можна прочитати;
- в) те, що належить прочитати;
- г) те, що передалось очевидцями.

100. Термін «казка» вперше вжив:

- а) В.Гнатюк;
- б) Л.Зизаній;
- в) М.Чумарна;
- г) В.Пропп.

Варіант 2

1. Наука, що вивчає закономірності та особливості розвитку фольклору:

- а) фольклористика;
- б) етнографія;
- в) мовознавство;
- г) народознавство.

2. Фольклор – слово іншомовного походження, що означає:

- а) з грецької – життя;
- б) з англійської – народні знання, народну мудрість;
- в) з латинської – героїчне минуле народу;
- г) зі старослов'янської – особливий спосіб велемовної оповіді про історію.

3. Культ — це:

- а) частина релігійної свідомості;
- б) різновид релігійної діяльності;
- в) міжрелігійні відносини;
- г) проповідь своєї віри серед атеїстів.

4. Полетизм – це:

- а) віра в існування одного Бога;
- б) вчення про кінець світу;
- в) віра в існування багатьох богів;
- г) заперечення реального існування Бога.

5. Монотеїзм – це:

- а) вчення про кінець світу;
- б) війна за віру;
- в) заперечення реального існування Бога;
- г) віра в існування тільки одного Бога.

6. Форма вірувань в існування безсмертної душі (душ, духів) у людей та тварин:

- а) анімізм;
- б) культ Богині-Матері;
- в) тотемізм;
- г) фетишизм.

7. Табу – це:

- а) віра в безсмертя душі (духа);
- б) віра в надприродніможливості предметів культу;
- в) сукупність релігійних заборон;
- г) культу померлих родичів.

8. Форма вірувань у чудодійні властивості неживих предметів:

- а) магія;
- б) табу;
- в) тотемізм;
- г) фетишизм.

9. Магія – це:

- а) віра в існування спільного предка;

- б) сукупність культових практик
- в) сукупність релігійних заборон;
- г) сукупність фокусів.

10. Балада, що спонукала до появи поетичної мініатюри Т.Шевченка "Титарівна-Немирівна", творів Марка Вовчка, Панаса Мирного:

- а) «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці»;
- б) «Лимерівна»;
- в) «Причинна»;
- г) «Яків і шинкарка».

11. Українську публікацію балади "Бондарівна" вперше здійснив:

- а) З.Доленга-Ходаківський;
- б) М.Максимович;
- в) І. Франко;
- г) М.Костомаров.

12. Обряди, що передували весіллю:

- а) заручини, обзорини, дівич-вечір;
- б) сватання, заручини, обзорини, дівич-вечір;
- в) сватання та заручини;
- г) заручини, розплітання коси, комора.

13. Які риси поетики пісень про кохання:

- а) гіперболізація душевної драми;
- б) мотив ностальгії за ріднею;
- в) патріотизм;
- г) мотив самотності.

14. Цими рядками представлений різновид пісні:

*Найняла ведмедика за плугом ходити,
А вовчика сіренького – волів поганяти,
А зайчика Степанчика – передні водити,
А лисичку Горпиночку – обідать варити.*

- а) пісня про кохання;
- б) наймитська пісня;
- в) удовина пісня;

г) пісня про сімейне життя.

15. У коломийках висвітлюються теми:

- а) родинно-побутові;
- б) соціально-побутові;
- в) магічно-міфологічні;
- г) всі вище перераховані.

16. Настрій, що носить коломийка:

- а) мінорний;
- б) переплітання мінорного з мажорним, залежно від теми;
- в) мажорно-мінорний;
- г) мажорний.

17. Вкажіть перше видання присвячене коломийці:

- а) Якова Головацького “Народные песни Галицкого и Угорской Руси»;
- б) В. Гнатюка “Подружжя і рідня”;
- в) І. Березовський «Народ про свою історію»;
- г) Саламона Счасного “Коломийки і шумки”.

18. Генетично олдацькі пісні пов’язані з :

- а) козацькими;
- б) жовнірськими;
- в) бурлацькими;
- г) жебрацькими.

19. Твори якого поета вперше стали народними:

- а) Т. Шевченка;
- б) Г. Сковороди;
- в) І. Котляревського
- г) І. Франка.

20. Який історичний період був плідним для розвитку фольклору – літератури;

- а) просвітництва;
- б) реалізму;
- в) романтизму;
- г) класицизму.

21. За поданим уривком визначте автора слів пісні:

*По діброві вітер віє,
Гуляє по полю,
Край дороги гне тополю
До самого долу.*

- а) І.Франко;
- б) Т.Шевченко;
- в) І.Котляревський.
- г) Л.Костенко.

22. В якому літературному творі зустрічається пісня “Всякому городу нрав і права?” Хто автор?

- а) «Наталка-Полтавка» І. Котляревського;
- б) «Енеїда» І. Котляревського;
- в) «Лідер» Л. Смілянського
- г) «Сон» Т.Шевченка.

23. Найдавнішим відомим автором пісень, що побутують в народі анонімно є:

- а) Вадим Крищенко;
- б) Тарас Шевченко;
- в) Григорій Сковорода;
- г) Семен Климовський.

24. Перші згадки про думи знаходимо у:

- а) Українських літописах 14 ст. ;
- б) Польських пам'ятках літератури 16 ст.;
- в) Єгипетських пергаментів 9 ст.;
- г) «Велесовій книзі».

25. Епічні героїко-історичні твори у яких знайшли своє відображення історичні події і постаті Київської Русі:

- а) билини;
- б) думи;
- в) балади;
- г) історичні пісні.

26. Народні епіко-ліричні твори героїчного, рідше соціально-побутового змісту.

- а) билини;
- б) думи;
- в) балади;
- г) історичні пісні.

27. За поданим визначення вкажіть про яке поняття йде мова: “це твори, що увійшли в народну словесність з професійної літератури”:

- а) весільні пісні;
- б) веснянки;
- в) міфи
- г) пісні літературного походження.

28. Які пісні складають окрему жанрову групу літературних пісень:

- а) романс;
- б) веснянки;
- в) колядки
- г) ліричні пісні.

29. Канти – це:

- а) пісні релігійного характеру;
- б) обрядові пісні;
- в) хорові побутові пісні;
- г) вокальні естрадні пісні.

30. Хто з названих героїв дум не є історичною постаттю:

- а) Хмельницький;
- б) козак Голота;
- в) Богун;
- г) Барабаш.

31. Хто з названих постатей не є кобзарем:

- а) Остап Вересай;
- б) Андрій Шут;
- в) Самійло Кішка;

г) Прокіп Скрыга.

32. Автор пісні «За світ встали козаченьки»:

- а) Маруся Богуславка;
- б) Ліна Костенко;
- в) Роксолана;
- г) Маруся Чурай.

33. Щедрівки виконуються з метою:

- а) привітання з Новим роком;
- б) величання господарів і побажання щедрот на наступний рік;
- в) з метою одержання подарунків;
- г) для розваги.

34. Кобзарем ХІХ століття є:

- а) Остап Вересай;
- б) Михайло Максимович;
- в) Іван Кравченко;
- г) Василь Литвин.

35. З якого твору наведений уривок:

*... ще ти козака у руки не взяв,
А вже за його гроші й почитав,
А ще ти між козаками не бував
Козацької каші не їдав
І козацьких звичаїв не знав*

- а) «Дума про Самійла Кішку»;
- б) «Дума про козака Голоту»;
- в) «Хмельницький і Барабаш»;
- г) «Плач зозулі».

36. Хто є автором праці «Слов`янська міфологія»:

- а) П.Куліш;
- б) М. Маркевич;
- в) М.Грушевський;
- г) М.Костомаров.

37. За народним календарем, 21 вересня відзначається свято:

- а) Успення Пресвятої Богородиці;
- б) свято Покрови Пресвятої Богородиці;
- в) Різдво Пресвятої Богородиці;
- г) Явдохи.

38. За народним повір'ям, “зима зустрічається з літом”:

- а) 1 березня;
- б) 24 лютого;
- в) 15 лютого;
- г) 7 липня.

39. За народним повір'ям, жайворонки прилітають на свято:

- а) Явдохи;
- б) Сорок святих Мучеників;
- в) Івана Купала;
- г) Олексія.

40. До якого жанру належать голосіння:

- а) календарно-обрядова творчість;
- б) родинно-обрядова творчість;
- в) пареміографія;
- г) історична проза.

41. Весіль не грають після свята:

- а) Дмитра;
- б) Кузьми й Дем'яна;
- в) Катерини;
- г) Покрови.

42. Весільна обрядова поезія є складовою частиною:

- а) родинно-обрядової поезії;
- б) календарно-обрядової поезії;
- в) календарно-родинної поезії;
- г) родинно-побутової поезії.

43. Обряди, що передували весіллю:

- а) заручини, обзорини, дівич-вечір;
- б) сватання, заручини, обзорини, дівич-вечір;
- в) сватання та заручини;
- г) заручини, розплітання коси, комора.

44. У системі пісенної епіки пісні-хроніки стоять найближче до:

- а) дум;
- б) легенд;
- в) балад;
- г) переказів.

45. Хто є автором пісні «Їхав козак за Дунай»:

- а) С.Климовський;
- б) І.Срезневський;
- в) М.Максимович;
- г) Т. Шевченко.

46. Першим записом української народної балади є:

- а) «Старовинна балада»;
- б) «Тополя»;
- в) «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?»;
- г) «Причинна».

47. Яка з цих народних пісень літературного походження?

- а) «Реве та стогне Дніпр широкий»;
- б) «Ой, у полі криниченька»;
- в) «Чорна рілля ізорана»;
- г) «Несе Галя воду».

48. Ліричні пісні, в яких відбилися почуття, роздуми на окремих людей, а певних соціальних груп, викликані подіями суспільного життя.

- а) романси;
- б) лимерики.
- в) рекрутські пісні;
- г) балади.

49. Найдавнішим є текст:

- а) балади про Степана Воеводу;
- б) балади про козака Плахту і калину;
- в) думи про Марусю Богуславку;
- г) думи про козака Голоту.

50. Цикл народних жартівливих гаївок-веснянок має назву:

- а) «Майдан»;
- б) «Вулиця»;
- в) «Провулок»;
- г) «Площа».

51. Основою для виникнення романсу в Україні були:

- а) канти;
- б) биліни;
- в) веснянки;
- г) балади.

52. Пантеїзм - це:

- а) вчення про нескінченність світу;
- б) залучення до своєї віри інших людей;
- в) ототожнення Бога і природи;
- г) заперечення реального існування Бога.

53. Словесне (вербальне) звертання людини до об'єкта своєї віри:

- а) жертвоприношення;
- б) закят;
- в) пранаяма.
- г) молитва.

54. Форма вірувань в існування міфічного, тваринного чи рослинного предка роду:

- а) шаманізм;
- б) тотемізм;
- в) магія;
- г) культ Богині-Матері.

55. Система гадань і передбачень заснована на магічних діях:

- а) табу;
- б) оракул;
- в) промислова магія;
- г) культ Богині-Матері.

56. Найпоширенішим жанром танкових пісень є:

- а) веснянка;
- б) колядка;
- в) лимерик;
- г) коломийка.

57. Художня словесна творчість народу в сукупності її видів і форм:

- а) фольклор;
- б) мистецтво;
- в) художня література;
- г) усна народна поетична творчість.

58. Найбільшу групу старцівських пісень становлять пісні:

- а) баладного характеру;
- б) сюжетного характеру, сумірні з відповідними легендами;
- в) філософсько-моралізаторського характеру;
- г) повчального характеру.

59. Художнє відображення дійсності у словесно-музичні хореографічних і драматичних формах колективної творчості:

- а) усна народна творчість ;
- б) фольклор;
- в) художня література;
- г) мистецтво.

60. Назвіть баладу, що стала основою трагедії І.Франка "Украдене щастя":

- а) « Ой не світи, місяченьку»;

- б) «Ой жив у Січі старий козак»;
- в) «Пісня про шандаря»;
- г) «Ой не ходи, Грицю».

61. Страва з якої починають поминальний обід:

- а) борщ;
- б) каша;
- в) коливо;
- г) узвар.

62. Автор терміну «дума»:

- а) М.Цертелев;
- б) М.Сумцов;
- в) Ф.Колесса;
- г) М.Максимович.

63. Покійного поминали:

- а) після поховання, дев'ять днів, сорок і через рік;
- б) після поховання і через рік;
- в) кожну суботу протягом року;
- г) після поховання і сорок днів.

64. Який жанр неказкової прози дуже близький до переказів:

- а) жнивварські пісні;
- б) народні оповідання;
- в) казка;
- г) дражнилки.

65. Народні оповідання відрізняються від переказів:

- а) зовнішньою позицією оповідача;
- б) внутрішньою позицією оповідача;
- в) просторово-часовою дистанцією та внутрішньою позицією оповідача;
- г) біблійним та апокрифічним змістом.

66. Спільною рисою народних оповідань та переказів є:

- а) те, що вони поширюються у межах, до яких дійшов резонанс події;

- б) присутній надприродний елемент;
- в) давній час;
- г) вигадане минуле.

67. Оповіданням властива така жанрова ознака:

- а) присутність надприродних персонажів;
- б) відносно давній час;
- в) оповідач перебуває на внутрішній щодо зображуваного позиції;
- г) оповідач перебуває на зовнішній щодо зображуваного позиції.

68. Які функції мають народні оповідання:

- а) розвиваючу, історичну;
- б) інформативну, виховну, моралізаційну;
- в) пізнавальну, виховну;
- г) естетичну, твірну.

69. Який принцип лежить в основі класифікації оповідань:

- а) тематичний;
- б) хронологічний;
- в) міфологічний;
- г) історичний.

70. Які із цих груп не відносяться до народних оповідань:

- а) історичні оповідання;
- б) суспільно-побутові оповідання;
- в) родинно-побутові оповідання;
- г) міфологічні оповідання.

71. Народні оповідання класифікуються за:

- а) за місцевістю;
- б) за ідеєю;
- в) за домінантною ознакою;
- г) за походженням.

72. Бувальщини – це:

а) малосюжетні фантастичні оповіді міфологічного, апокрифічного змісту на основі своєрідних композиційних прийомів;

б) короткі поетичні твори, пов'язані з вірою давніх людей в магічну дію слова, в яких звучить звертання до природних явищ;

в) образні розповіді про найрізноманітніші події та випадки з поточного життя, що ведуться від імені учасника та очевидця цих подій;

г) усні оповіді про сучасний стан події, які не виходять хронологічно за межі того, що міг бачити чи чути від безпосереднього учасника оповідач, в яких розповідається про надзвичайні дивовижні явища, надприродні істоти.

73. Джерелом виникнення бувальщини є:

а) переспівування;

б) перероблення з легенд;

в) розповідь про побачине чи відчуте;

г) переказані оповіді.

74. Оповіді про життя тварин створювались і розповідались з метою:

а) накликання весни;

б) накликання успіху перед полюванням;

в) захисту від потойбіччя;

г) вивчення навколишнього середовища.

75. На честь якої тварини існувало свято Петра і Павла:

а) корови;

б) шуліки;

в) кози;

г) рака.

76. Як з латинського перекладається слово «легенда»:

- а) те, що прочитано в давнину;
- б) те, що не можна прочитати;
- в) те, що належить прочитати;
- г) те, що передалось очевидцями.

77. Ким була здійснена одна із преших спроб класифікації легенд:

- а) М. Драгомановим;
- б) М. Грушевським;
- в) К. Чистовим;
- г) Ф. Колесою.

78. Назвіть групу легенд, в яких предмети та явища дійсності набувають людських рис:

- а) антропоморфічні;
- б) тератоморфічні;
- в) етіологічні;
- г) оноματοлогічні.

79. Дайте визначення, що означає «упир»:

- а) невгамовний
- б) неспалений;
- в) демон;
- г) підземний.

80. Як називається група легенд, в яких містяться розповіді про походження різних народів і націй:

- а) старозавітні;
- б) етіологічні;
- в) антропологічні;
- г) етногонічні.

81. Виберіть правильне визначення історично-героїчних легенд:

- а) це фабульні оповіді про реальні епізоди пов'язані з історичними подіями минулого;

б) це фабульні оповіді про незвичайні фантастичні епізоди, пов'язані з історичними подіями минулого;

в) це історичні оповіді про підземні церкви, чудодійні церковні джерела, пов'язані з страшними подіями минулого;

г) це апокрифічні оповіді про кінець світу, пов'язані з історичними подіями минулого.

82. Чим порівняно з легендами відзначаються перекази:

а) більшою достовірністю та документальністю змісту і є виявом історичної пам'яті народу;

б) більшою фантастичністю та документальністю змісту і є виявом міфологічної пам'яті народу;

в) більшою міфологічністю та документальністю змісту і є виявом біблійної пам'яті народу;

г) більшою хронологічністю подій та достовірністю і є виявом топонімічної пам'яті народу.

83. Поясніть, що таке перекази:

а) оповіді про фантастичні факти, явища, драматичні ситуації пов'язані з певними подіями минулого, інформації про які передаються очевидцям;

б) письмові оповіді про життєві факти, явища, побутові ситуації, інформація про які передається в письмовій формі з різних джерел;

в) усні оповіді про життєві факти, явища, драматичні ситуації, пов'язані з конкретними історичними подіями, інформація про які передається не очевидцями, шляхом переповідання почутого;

г) це образні оповіді, які влучно характеризують людину, її вчинки, явища життя і є елементом широкого судження.

84. До якого історико-хронологічного циклу належать перекази про військові походи Святослава та хрещення Володимиром Русі:

- а) перекази періоду кріпацтва;
- б) перекази періоду староруських часів та княжої доби;
- в) перекази періоду падіння Русі;
- г) перекази періоду половецько-татарських нападів.

85. Пареміографія – це частина фольклору:

а) яка об'єднує найкоротші жанри, що в образній формі відтворюють найістотніші явища і реалії дійсності;

б) що у стислій, точній формі висловлюють думку про певні життєві явища, реалії дійсності;

в) пов'язані з конкретними історичними подіями, інформація про які передається не очевидцем, а шляхом переповідання почутого;

г) що влучно характеризує людину, її вчинки, явища життя.

86. Від якого слова утворився термін «пареміографія»:

- а) приказка;
- б) прислів'я;
- в) паремія;
- г) каламбур.

87. До пареміографії відносяться:

- а) притчи, вітання, побажання, прощання;
- б) тости, побажання, подяка, пісні;
- в) прислів'я, казки, небилиці, приказки;
- г) казки, думки, балади, приказки.

88. Риси анімізму простежуються в прислів'ях і приказках, пов'язаних із:

- а) людською мовою;
- б) людськими думками;
- в) людським світобаченням;

г) людською душею.

89. За будовою народні порівняння близькі до:

- а) спостереження;
- б) прислів'я;
- в) прикмети;
- г) приказки.

90. За визначенням В. Даля, прислів'я – це:

- а) балада;
- б) приказка;
- в) притча;
- г) судження.

91. Зіставлення, протиставлення, заперечення – це:

- а) структура паремій;
- б) композиційні прийоми у структурі приказок;
- в) головні ознаки виникнення паремій;
- г) художньо-виражальні засоби паремій.

92. Багатьом пареміям властива:

- а) спорідненість, зіставлення, невідповідність;
- б) безкомпромісність, віровідступництво
- в) симетрична структура за принципом паралелізм
- г) причинно-наслідковий зв'язок, прадавні погляди.

93. Перші збірники прислів'їв та приказок, що дійшли до нашого часу, з'явилися:

- а) в другій половині XVII столі
- б) в другій половині XX століт
- в) в другій половині XVI століття;
- г) в першій половині XIX століття.

94. Стрижем композиції прислів'я є:

- а) причинно-наслідковий зв'язок;
- б) поетапність;
- в) тричленність;
- г) поступовість.

95. Які казки є найбільшою групою казкового епосу:

- а) соціально-побутові казки;

- б) казки про свійських тварин;
- в) казки про тварин;
- г) чарівні казки.

96. Термін «казка» вперше вжив:

- а) В.Гнатюк;
- б) Л.Зизаній;
- в) М.Чумарна;
- г) В.Пропп.

97. Який поділ казкових персонажів запропонувала Л. Дунаєвська:

- а) герой, суперник;
- б) лжегерой, чудо-помічник;
- в) дарувальник, об'єкт;
- г) зло творці, добро творці, знедолені.

98. Яка птиця є втіленням магічної сили й допомоги чарівного тотема:

- а) горобець;
- б) потяга;
- в) коршун;
- г) жар-птиця.

99. Диво-істоти дуже часто є втіленням культу:

- а) води;
- б) гір;
- в) рослинності;
- г) померлих предків.

100. В якій частині казки розповідається про час і місце подій:

- а) кульмінація;
- б) зав'язка;
- в) розв'язка;
- г) експозиція.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
30-29	100-80	відмінно A
28-26	79-65	добре B
25-23	64-50	добре C
22-20	49-26	задовільно D
19-15	25-10	задовільно E
14-8	9 -6	незадовільно FX
7-0	5-0	незадовільно F

Література

1. Березовський І.П. Українська радянська фольклористика: Етапи розвитку і проблематика. – К.: Наук. думка, 1968. – 343 с.

2. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. — К.: Либідь, 1998. — 408 с.
3. Гнатюк В.М. Вибрані статті про народну творчість. — К.: Наук, думка, 1966. — 246 с.
4. Грушевський М. Історія української літератури: У 6 т., 9 кн. Т. 1. — К.: Либідь, 1993. — 392 с.
5. Дей О.І. Сторінки з історії української фольклористики. — К.: Наук. думка, 1975. — 271 с.
6. Дунаєвська Л.Ф., Таланчук О.М. Український фольклор у контексті міфології народів світу // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — 1996. — № 5. — С. 14 – 18.
7. Закувала зозуленька: Антологія української народної поетичної творчості. — К., 1998. — С. 251—449.
8. Колесса Ф. Українська усна словесність / Вступ, ст. М. Мушинки. — Едмонтон, 1983. — С. 1—154.
9. Лановик М.Б., лановик З.Б. Українська усна народна творчість: Підручник. — К.: Знання – Прес, 2001. — 591 с.
10. Мишанич С.В. Система жанрів в українському фольклорі // Українознавство: Посібник. — К.: Зодіак-ЕКО, 1994. — С. 263—276.
11. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу (Ескіз української міфології). — К.: АТ „Обереги”, 1992. — 88 с.
12. Пропп В. Поэтика фольклора. — М.: Лабиринт, 1998. — 352 с.
13. Семенов О.Український фольклор: Навч. посіб. — Глухів: РВВ ГДПУ, 2004. — 254с.
14. Сиваченко М.Є. Сторінки української літератури і фольклористики. — К.: Наук, думка, 1990. — 301 с.

МАТЕРІАЛИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 2 КУРСУ

2.2.Етнографія: демографія України

Тест

з дисципліни «Етнографія: демографія України»

Час виконання – 80 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

- 1.Тест складається з 50 завдань.
- 2.Завдання 1-50 на вибір однієї правильної відповіді.
- 3.Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

1. Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте чернетку.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

1. До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.

3. Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.
4. Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А	Б	В	Г
X	X		

5. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.

Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1. Поняття “відтворення населення” означає:

- а) процес постійного і безперервного поновлення людських поколінь;
- б) перевищення народжуваності над смертністю;
- в) демографічне явище;
- г) перевищення смертності над народжуваністю.

2. Якість населення характеризують:

- а) рівнем народжуваності;
- б) освітнім рівнем;
- в) міграційним рухом;
- г) етнічною належністю.

3. Сукупність населення, яке формувалося на певній території протягом століть, називають:

- а) аборигени;
- б) автохтонне населення;
- в) корінне населення;
- г) емігранть.

4. Природний рух населення — це:

- а) сукупність народжень і смертей, які змінюють чисельність населення;
- б) народження, смерті, шлюби, розлучення;
- в) рух, що регулюють ззовні.
- г) перевищення народжуваності над смертністю.

5. Коефіцієнт народжуваності — це:

- а) чисельність народжених за рік у розрахунку на 100 жителів;
- б) різниця між кількістю народжених за поточний та попередній роки;
- в) чисельність народжених за рік у розрахунку на 1000 жителів;
- г) відношення кількості народжених за рік до чисельності населення у країні.

6. Систему наукових знань, яка дає цілісне уявлення про народонаселення, називають:

- а) теоретичною демографією;
- б) системою демографічних наук;
- в) загальною теорією народонаселення;
- г) демографією.

7. Наявне населення — це сукупність людей, які:

- а) проживають на певній території;
- б) перебувають на певній території на момент перепису;
- в) тимчасово перебувають на певній території;
- г) постійно проживають на певній території і перебувають тут

тимчасово.

8. Систематичне зменшення абсолютної чисельності населення називають:

- а) депопуляцією;
- б) демографічною кризою;
- в) природним рухом населення;
- г) демографічним вибухом.

9. Демографічна криза виявляється:

- а) в значному погіршенні структури населення;
- б) абсолютному скороченні населення;
- в) старінні населення;
- г) усе правильно.

10. Старіння населення це:

- а) збільшення середньої тривалості життя;
- б) збільшення частки людей похилого віку в загальній чисельності населення;
- в) збільшення чисельності людей похилого віку;
- г) усе правильно.

11. Сукупність людей, які народилися одночасно, утворює:

- а) реальне покоління;
- б) сукупність ровесників;
- в) сукупність сучасників;
- г) гіпотетичну генерацію.

12. Родоначальником науки “Демографія” вважають:

- а) англійського статистика та демографа Дж. Граунта;
- б) французького демографа А. Ландрі;
- в) німецького демографа В. Лексиса;
- г) англійського вченого К. Морріса.

13. Коефіцієнт шлюбності означає:

- а) відношення числа всіх зареєстрованих шлюбів за певний період до середньої чисельності населення за цей період;
- б) число шлюбів, зареєстрованих за певний період;

в) число шлюбів, зареєстрованих за певний період у розрахунку на 1000 жителів;

г) співвідношення зареєстрованих шлюбів за два суміжних періоди (роки).

14. Демографічна статистика — це:

а) сукупність статистичних методів, які використовують у демографічному аналізі;

б) статистичні дані про населення;

в) складова у системі демографічних наук;

г) форма звітності.

15. Коефіцієнт імміграції — це:

а) чисельність іммігрантів, які прибули в країну за певний період;

б) відношення числа іммігрантів, які прибули в країну, до середньої чисельності населення цієї країни за певний період (рік);

в) співвідношення чисельності іммігрантів, які прибули в країну за два суміжних періоди (роки);

г) відношення числа іммігрантів, які прибули в країну в звітному періоді, до числа мігрантів, які вибули з цієї країни за той же період часу.

16. Поперечний аналіз — це:

а) метод умовної генерації;

б) вивчення частоти демографічних подій у житті когорти в різні періоди;

в) метод гіпотетичного покоління;

г) усе правильно.

17. Поняття “демографічний аналіз” означає:

а) вивчення частоти демографічних подій у житті когорти в різні періоди;

б) вивчення частоти демографічних подій у різних когортах в один і той самий календарний період;

в) метод реального покоління (генерації);

г) усе правильно.

18.Реальне покоління (реальна генерація) — це:

- а) сукупність ровесників;
- б) сукупність сучасників;
- в) сукупність однолітків;
- г) усе правильно.

19.Демографічні таблиці — це:

- а) теоретичні моделі, що описують життя когорти;
- б) система показників, що характеризують динаміку демографічних процесів;
- в) універсальний метод демографії;
- г) усе правильно.

20.Статеві-вікова піраміда відображає:

- а) розподіл населення за віком;
- б) загальну чисельність населення;
- в) розподіл населення за віком і статтю;
- г) розподіл населення за віковими групами.

21.Відношення числа народжених до числа померлих за певний період часу називають:

- а) індексом життєвості;
- б) коефіцієнтом Покровського;
- в) природним рухом населення;
- г) індексом виживання.

22. Народжувальність у демографічному контексті — це:

- а) біологічна здатність жінки, чоловіка (або шлюбної пари) до зачаття й народження живих дітей;
- б) система дій та відносин, які опосередковують народження або відмову від народження дитини у шлюбі або поза шлюбом;
- в) прийнятність для особистості народження тієї чи тієї кількості дітей, в тому числі синів та дочок;

г) процес дітонародження у сукупності людей, що складають генерацію, або у сукупності генерацій — населенні.

23. Особи, які мають самостійний дохід від трудової діяльності — це:

- а) економічно активне населення;
- б) зайняте населення;
- в) працездатне населення;
- г) самодіяльне населення.

24. За повнотою і вірогідністю джерела демографічної інформації поділяють на:

- а) первинні;
- б) вторинні;
- в) поточні;
- г) спеціальні.

25. Перший перепис населення було здійснено:

- а) в 1790 р. у США;
- б) в 1870 р. у Франції;
- в) в 1801 р. у Великій Британії;
- г) в 1805 р. у Данії та Норвегії.

26. Перший Всесоюзний перепис населення було здійснено:

- а) 17 грудня 1926 р.;
- б) у березні 1923 р.;
- в) 17 січня 1939 р.;
- г) 28 серпня 1920 р.

27. Всеукраїнський перепис населення було проведено станом на:

- а) 1 січня 2001 р.;
- б) 5 грудня 2001 р.;
- в) 10 липня 2000 р.;
- г) 5 грудня 2000 р.

28. Закон України “Про Всеукраїнський перепис населення” було прийнято Верховною Радою України:

- а) 19 жовтня 2000 р.;
- б) 30 грудня 2000 р.;
- в) 20 жовтня 2001 р.;
- г) 10 січня 2001 р.

29. Точність демографічного прогнозу залежить від:

- а) обґрунтованості гіпотез щодо основних складових демографічного прогнозу;
- б) тривалості прогнозованого періоду;
- в) ступеня складності методів, що використовують під час прогнозування;
- г) тривалості розробки прогнозу.

30. Перші перспективні обчислення населення України було виконано:

- а) А. Бориневичем;
- б) К. Воблим;
- в) Ю. Корчак-Чепурківським;
- г) О. Русовим.

31. Таблиці смертності — це:

- а) таблиці доживання;
- б) числові моделі смертності;
- в) система взаємопов'язаних показників;
- г) усе невірно.

32. Автор навчального посібника «Демографія» (К.: Кондор, 2006. -300 с.):

- а) І. Прибиткова;
- б) С. Томілін;
- в) В. Медков;
- г) Ю. Муромцева.

33. Сімейний склад населення — це:

- а) сімейна структура;

- б) розподіл населення за чисельністю, складом і типами сімей;
- в) розподіл членів сім'ї за соціально-економічними ознаками;
- г) усе вірно.

34. Предметом вивчення сім'ї демографією є:

- а) шлюбність;
- б) розвиток сім'ї;
- в) міжособистісні стосунки в сім'ї;
- г) проблеми виховання та становище дитини в сім'ї.

35. Термін "планування сім'ї" означає:

- а) діяльність державних і недержавних організацій щодо створення сприятливих умов для реалізації відповідального батьківства;
- б) прийняття подружжям добровільних рішень щодо кількості дітей у сім'ї;
- в) регулювання структури населення;
- г) усе вірно.

36. Сімейний склад населення визначають розподілом людей за:

- а) величиною та типами сімей;
- б) демографічними ознаками;
- в) соціально-економічними ознаками;
- г) усе неправильно.

37. Найнижчий коефіцієнт народжуваності в Україні спостерігається у таких областях:

- а) східних
- б) західних ;
- в) південних;
- г) північних.

38. Моногамія - це:

- а) шлюб одного чоловіка та кількох жінок;
- б) шлюб одного чоловіка з однією жінкою;
- в) шлюб однієї жінки та кількох чоловіків;

г) шлюб кількох чоловіків та кількох жінок, що живуть разом.

39.Шлюбна поведінка — це поведінка людей у зв'язку з:

- а) укладанням шлюбу;
- б) народженням дитини;
- в) припиненням шлюбу;
- г) усе правильно.

40.Поняття “демографічного переходу” означає:

- а) зміну традиційного типу відтворення населення сучасним;
- б) перехід від високої смертності до низької;
- в) зростання рівнів народжуваності;
- г) зниження смертності та зростання народжуваності.

41.Який з демографічних чинників найбільше впливає на збільшення чисельності працездатного населення:

- а) зростання середньої тривалості життя;
- б) зростання народжуваності;
- в) скорочення смертності;
- г) міграція.

42.Яка з наведених ознак притаманна традиційному типу відтворення населення:

- а) низька смертність;
- б) висока народжуваність;
- в) велика середня тривалість майбутнього життя;
- г) повільне зростання чисельності населення.

43.Основними характеристиками сучасного типу відтворення населення є:

- а) висока смертність;
- б) коротка середня тривалість майбутнього життя;
- в) низька смертність;
- г) низька народжуваність.

44. Поняття “демографічний вибух” означає:

- а) швидке зростання населення світу;
- б) значне зростання народжуваності;
- в) зміна якісних характеристик населення;
- г) усе правильно.

45. Зростання великих міст зумовлюють:

- а) міграція населення;
- б) природний рух населення;
- в) підвищення народжуваності;
- г) віковий склад мігрантів.

46. Перші в Україні праці з вивчення диференційної народжуваності належать до:

- а) 1960 року;
- б) 1920 року;
- в) 1919 року;
- г) 1935 року.

47. Перший демографічний процесі, що був фундаментально вивчений і статистично описаний - це:

- а) розлучуваність;
- б) народжуваність;
- в) одруження;
- г) смертність.

48. Друге місце серед причин смерті займають:

- а) злоякісні новоутворення;
- б) хвороби системи кровообігу;
- в) нещасні випадки, отруєння та травми;
- г) хвороби органів дихання.

49. Сумарний коефіцієнт народжуваності для розширеного відтворення населення повинен складати:

- а) 1,8 дитини;
- б) 2,5 дитини;
- в) 1,6 дитини;
- г) 2,2 дитини.

50. Демографічна політика — це:

- а) сукупність заходів щодо регулювання процесів демографічного розвитку;
- б) заходи щодо стимулювання народжуваності;
- в) складова соціальної політики;
- г) сімейна політика.

Варіант 2

1. Родоначалником науки “Демографія” вважають:

- а) англійського статистика та демографа Дж. Граунта;
- б) французького демографа А. Ландрі;
- в) німецького демографа В. Лексиса;
- г) англійського вченого К. Морріса.

2. Якість населення характеризують:

- д) рівнем народжуваності;
- е) освітнім рівнем;
- ж) міграційним рухом;
- з) етнічною належністю.

3. Поняття “демографічний аналіз” означає:

- а) вивчення частоти демографічних подій у житті когорти в різні періоди;
- б) вивчення частоти демографічних подій у різних когортах в один і той самий календарний період;
- в) метод реального покоління (генерації);
- г) усе правильно.

4. Статеві-вікова піраміда відображає:

- а) розподіл населення за віком;
- б) загальну чисельність населення;
- в) розподіл населення за віком і статтю;
- г) розподіл населення за віковими групами.

5. Демографічна політика — це:

- а) сукупність заходів щодо регулювання процесів демографічного розвитку;

- б) заходи щодо стимулювання народжуваності;
- в) обґрунтованості гіпотез щодо основних складових демографічного прогнозу;
- г) складова соціальної політики.

6. Старіння населення це:

- а) збільшення середньої тривалості життя;
- б) збільшення частки людей похилого віку в загальній чисельності населення;
- в) збільшення чисельності людей похилого віку;
- г) усе правильно.

7. Найнижчий коефіцієнт народжуваності в Україні спостерігається у таких областях:

- а) східних
- б) західних ;
- в) південних;
- г) північних.

8. Реальне покоління (реальна генерація) — це:

- а) сукупність ровесників;
- б) сукупність сучасників;
- в) сукупність однолітків;
- г) усе правильно.

9. Перший перепис населення було здійснено:

- а) в 1790 р. у США;
- б) в 1870 р. у Франції;
- в) в 1801 р. у Великій Британії;
- г) в 1805 р. у Данії та Норвегії.

10. Перші перспективні обчислення населення України було виконано:

- а) А.Бориневичем;
- б) К. Воблим;
- в) Ю. Корчак-Чепурківським;
- г) О. Русовим.

11. Поняття “демографічного переходу” означає:

- а) зміну традиційного типу відтворення населення сучасним;
- б) перехід від високої смертності до низької;
- в) зростання рівнів народжуваності;
- г) зниження смертності та зростання народжуваності.

12. Поняття “відтворення населення” означає:

- д) перевищення народжуваності над смертністю;
- е) сукупність усіх видів руху населення;
- ж) демографічне явище;
- з) усе правильно.

13. Який з демографічних чинників найбільше впливає на збільшення чисельності працездатного населення:

- а) зростання середньої тривалості життя;
- б) зростання народжуваності;
- в) скорочення смертності;
- г) міграція.

14. Основними характеристиками сучасного типу відтворення населення є:

- а) низька смертність;
- б) коротка тривалість життя;
- в) висока смертність;
- г) низька народжуваність.

15. Наявне населення — це сукупність людей, які:

- а) проживають на певній території;
- б) перебувають на певній території на момент перепису;
- в) тимчасово перебувають на певній території;
- г) постійно проживають на певній території або перебувають тут тимчасово.

16. Точність демографічного прогнозу залежить від:

- а) обґрунтованості гіпотез щодо основних складових демографічного прогнозу;
- б) тривалості розробки прогнозу;

в) ступеня складності методів, що використовують під час прогнозування;

г) тривалості прогнозованого періоду.

17. Перший Всесоюзний перепис населення було здійснено:

а) 17 січня 1939 р.;

б) 14 березня 1923 р.;

в) 17 грудня 1926 р.;

г) 28 серпня 1920 р.

18. Систематичне зменшення абсолютної чисельності населення називають:

а) демографічною кризою;

б) депопуляцією;

в) природним рухом населення;

г) усе правильно.

19. Шлюбна поведінка — це поведінка людей у зв'язку з:

а) укладанням шлюбу;

б) народженням дитини;

в) припиненням шлюбу;

г) усе правильно.

20. Природний рух населення — це:

а) сукупність народжень і смертей, які змінюють чисельність населення;

б) народження, смерті, шлюби, розлучення;

в) рух, що регулюють ззовні.

21. Перші в Україні праці з вивчення диференційної народжуваності належать до:

а) 1960 року;

б) 1920 року;

в) 1919 року;

г) 1935 року.

22. Коефіцієнт імміграції — це:

- а) чисельність іммігрантів, які прибули в країну за певний період;
- б) відношення числа іммігрантів, які прибули в країну, до середньої чисельності населення цієї країни за певний період (рік);
- в) співвідношення чисельності іммігрантів, які прибули в країну за два суміжних періоди (роки);
- г) відношення числа іммігрантів, які прибули в країну в звітному періоді, до числа мігрантів, які вибули з цієї країни за той же період часу.

23. Особи, які мають самостійний дохід від трудової діяльності — це:

- а) економічно активне населення;
- б) зайняте населення;
- в) працездатне населення;
- г) самодіяльне населення.

24. Зростання великих міст зумовлюють:

- а) природний рух населення;
- б) міграція населення;
- в) підвищення народжуваності;
- г) віковий склад мігрантів

25. Демографічна криза виявляється:

- а) в значному погіршенні структури населення;
- б) абсолютному скороченні населення;
- в) старінні населення;
- г) усе правильно.

26. Друге місце серед причин смерті займають:

- а) злякисні новоутворення;
- б) хвороби системи кровообігу;
- в) нещасні випадки, отруєння та травми;
- г) хвороби органів дихання.

27. Автор навчального посібника «Демографія» (К.: Кондор, 2006. -300 с.):

- а) І.Прибиткова;
- б) С.Томілін;
- в) Ю.Муромцева;
- г) В.Медков.

28. Яка з наведених ознак притаманна традиційному типу відтворення населення:

- а) повільне зростання чисельності населення;
- б) висока народжуваність;
- в) велика середня тривалість майбутнього життя;
- г) низька смертність.

29. Поперечний аналіз — це:

- а) метод умовної генерації;
- б) вивчення частоти демографічних подій у житті когорти в різні періоди;
- в) метод гіпотетичного покоління;
- г) усе правильно.

30. Систему наукових знань, яка дає цілісне уявлення про народонаселення, називають:

- а) теоретичною демографією;
- б) демографією.
- в) загальною теорією народонаселення;
- г) системою демографічних наук;

31. Народжуваність у демографічному контексті — це:

- а) процес дітонародження у сукупності людей, що складають генерацію, або у сукупності генерацій — населенні;
- б) система дій та відносин, які опосередковують народження або відмову від народження дитини у шлюбі або поза шлюбом;
- в) прийнятність для особистості народження тієї чи тієї кількості дітей, в тому числі синів та дочок;

г) біологічна здатність жінки, чоловіка (або шлюбної пари) до зачаття й народження живих дітей.

32. Сім'ї поділяють на такі типи:

- а) повні та неповні;
- б) прості та складні;
- в) нуклеарні;
- г) усе правильно.

33. Всеукраїнський перепис населення було проведено станом на:

- а) 1 січня 2001 р.;
- б) 5 грудня 2001 р.;
- в) 10 липня 2000 р.;
- г) 5 грудня 2000 р.

34. Предметом вивчення сім'ї демографією є:

- а) розвиток сім'ї;
- б) шлюбність;
- в) міжособистісні стосунки в сім'ї;
- г) проблеми виховання та становище дитини в сім'ї.

35. Термін “планування сім'ї” означає:

- а) діяльність державних і недержавних організацій щодо створення сприятливих умов для реалізації відповідального батьківства;
- б) прийняття подружжям добровільних рішень щодо кількості дітей у сім'ї;
- в) регулювання структури населення;
- г) усе вірно.

36. Сімейний склад населення визначають розподілом людей за:

- а) величиною та типами сімей;
- б) демографічними ознаками;
- в) соціально-економічними ознаками;
- г) усе неправильно.

37. Відношення числа народжених до числа померлих за певний період часу називають:

- а) індексом життєвості;
- б) коефіцієнтом Покровського;
- в) природним рухом населення;
- г) індексом виживання.

38. Сімейний склад населення — це:

- а) сімейна структура;
- б) розподіл населення за чисельністю, складом і типами сімей;
- в) розподіл членів сім'ї за соціально-економічними ознаками;
- г) усе вірно.

39. Демографічні таблиці — це:

- а) теоретичні моделі, що описують життя когорти;
- б) система показників, що характеризують динаміку демографічних процесів;
- в) універсальний метод демографії;
- г) усе правильно.

40. Поняття “демографічний вибух” означає:

- а) швидке зростання населення світу;
- б) значне збільшення народжуваності;
- в) зміни якісних характеристик населення;
- г) усе правильно.

41. Закон України “Про Всеукраїнський перепис населення” було прийнято Верховною Радою України:

- а) 20 жовтня 2001 р.;
- б) 30 грудня 2000 р.;
- в) 19 жовтня 2000 р.;
- г) 10 січня 2001 р.

42. Коефіцієнт шлюбності означає:

- а) відношення числа всіх зареєстрованих шлюбів за певний період до середньої чисельності населення за цей період;
- б) число шлюбів, зареєстрованих за певний період;
- в) число шлюбів, зареєстрованих за певний період у розрахунку на 1000 жителів;
- г) співвідношення зареєстрованих шлюбів за два суміжних періоди (роки).

43. Демографічна статистика — це:

- а) сукупність статистичних методів, які використовують у демографічному аналізі;
- б) статистичні дані про населення;
- в) складова у системі демографічних наук;
- г) форма звітності.

44. Сумарний коефіцієнт народжуваності для розширеного відтворення населення повинен складати:

- а) 1,8 дитини;
- б) 2,5 дитини;
- в) 1,6 дитини;
- г) 2,2 дитини.

45. За повнотою і вірогідністю джерела демографічної інформації поділяють на:

- а) первинні;
- б) вторинні;
- в) поточні;
- г) спеціальні.

46. Перший демографічний процесі, що був фундаментально вивчений і статистично описаний. - це:

- а) смертність;
- б) народжуваність;
- в) одруження;
- г) розлучуваність.

47. Таблиці смертності — це:

- а) таблиці доживання;
- б) числові моделі смертності;
- в) система взаємопов'язаних показників;
- г) усе невірно.

48. Сукупність населення, яке формувалося на певній території протягом століть, називають:

- а) аборигени;
- б) автохтонне населення;
- в) корінне населення;
- г) усе правильно.

49. Сукупність людей, які народилися одночасно, утворює:

- а) реальне покоління;
- б) сукупність ровесників;
- в) сукупність сучасників;
- г) гіпотетичну генерацію.

50. Коефіцієнт народжуваності — це:

- а) чисельність народжених за рік;
- б) різниця між кількістю народжених за поточний та попередній роки;
- в) чисельність народжених за рік у розрахунку на 1000 жителів;
- г) відношення кількості народжених за рік до чисельності населення у країні.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
30-29	100-80	відмінно A
28-26	79-65	добре B
25-23	64-50	добре C
22-20	49-26	задовільно D
19-15	25-10	задовільно E
14-8	9 -6	незадовільно FX
7-0	5-0	незадовільно F

Література

1. Дорошенко Л.С. Демографія: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: МАУП, 2005. — 112 с.
2. Закон України “Про Всеукраїнський перепис населення” від 19 жовтня 2000 р.

3. Муромцева Ю.І. Демографія: Навчальний посібник. - К.: Кондор,2006.-300с.
4. Народонаселение. Энциклопедический словарь. - М, 1994. – 640 с.
5. Населення України : Демографічний щорічник. - К., 1993 – 2010 р.
6. Прибиткова І.М. Основи демографії: Посібник для студ. гуманітарних і суспільних фак. вузів. — К.: АртЕк, 1995. — 256 с..
7. Про кількість та склад населення України за підсумками Всеукраїнського перепису населення 2001 року // Уряд. кур'єр. — 2002. — № 244.
8. Стеценко С.Г. Демографічна статистика з основами демографії: Підручник для студ. вузів, які навч. за освітньо-професійною програмою бакалавра зі спеціальності “Економічна статистика”. — К.: Вища школа, 2005. — 415 с.
9. Стешенко В. С. Демографічна криза в Україні: проблеми дослідження, витоки, складові, напрямки протидії. — К., 2001.

2.3.Етнографія: література рідного краю

Тест

з дисципліни «Етнографія: література рідного краю»

Час виконання – 80 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

1.Тест складається з 50 завдань.

2.Завдання 1-50 на вибір однієї правильної відповіді.

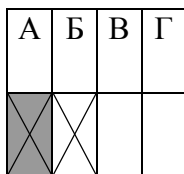
3.Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

1. Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте чернетку.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

1. До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.
4. Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

5. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.

Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1. До якого періоду належить твір “Гроза” Є.Фоміна”:

- а) 20-х рр.;
- б) 30-х рр.;
- в) 40-х рр.
- г) 50-х рр..

2. Кому належить збірка поезій “Очна ставка”:

- а) М.Братану;
- б) Ярові Славутичу;
- в) М.Кулішеві;
- г) М. Василенко.

3. Як звали відомого сатирика й гумориста з діаспори, що родом з Херсонської губернії:

- а) Микола Понеділок;
- б) Микола Вівторок;
- в) Микола Серeda;
- г) Микола Неділя.

4. Вкажіть місце народження М.Чернявського:

- а) Волинь;
- б) Донбас;
- в) Херсонщина;
- г) Київщина.

5. Хто з цих поетів належить до НСПУ:

- а) Н.Музика;
- б) О.Кузьменко;
- в) К.Савченко;
- г) І. Плоткіна.

6. Визначте жанр твору М.Братана «Бережина»:

- а) новела;

- б) роман;
- в) побутова повість;
- г) поема.

7. Вкажіть місце народження А.Тютюнник:

- а) Київ
- б) Полтава
- в) Херсон
- г) Москва.

8. Хто з цих письменників народився не в Херсонській губернії:

- а) М.Куліш;
- б) Яр Славутич;
- в) І.Дніпровський;
- г) О.Гончар.

9. Яке справжнє ім'я Наума Чермака:

- а) Олександр Русов
- б) Андрій Конощенко
- в) Микола Чернявський
- г) Яр Славутич

10. Хто з цих письменників народився в Херсонській губернії:

- а) Дніпрова Чайка;
- б) М.Чернявський;
- в) Д.Маркович
- г) О Гончар.

11. Яке справжнє ім'я письменника, що підписується псевдонімом Прудивус:

- а) А.Крат;
- б) А.Кичинський;
- в) А.Бахута
- г) Є. Фомін.

12. Хто з херсонських поетів є автором збірки «Бджола на піску»:

- а) А.Кичинський;

- б) Н. Коломоець.
- в) А.Крат;
- г) Яр Славутич.

13. Хто з херсонських поетів є лауреатом Шевченківської премії України:

- а) Л.Куліш;
- б) М.Братан;
- в) А.Крат;
- г) А.Кичинський.

14. Визначте жанр твору Дніпрової Чайки «Плавні горять»:

- а) поезія в прозі;
- б) соціально-побутова повість;
- в) ода;
- г) оповідання.

15. Назвіть батька Дніпрової Чайки:

- а) Т.Василевський;
- б) О.Березін;
- в) Ю.Кобилянський;
- г) М. Василенко.

16. Хто з цих авторів видавав книги у видавництві «Айлант»:

- а) Дніпрова Чайка;
- б) П.Резніков;
- в) А.Кичинський;
- г) Д. Маркович.

17. Як називалася перша поетична збірка М.Чернявського:

- а) «Пісні кохання»;
- б) «Зорі»;
- в) «Молодість»;
- г) «Зів'яле листя».

18. Яке з цих оповідань належить Д.Марковичу:

- а) «Собака»;

- б) «Шматок»;
- в) «Уночі»;
- г) «Щастя».

19. Як розшифровується назва об'єднання АУП, до якого входить А.Крат:

- а) Асоціація Українських Поетів;
- б) Асоціація Українських Педагогів;
- в) Асоціація Українських Письменників;
- г) Асоціація Українських Митців.

20. Хто є автором твору «Під чорною короговою»:

- а) М.Чернявський;
- б) Дніпрова Чайка;
- в) А.Бахута;
- г) А.Кичинський.

21. Хто з співців сказав: “О Україно! Мій ти кисню! Моя бандуро золота!”:

- а) А.Тютюнник;
- б) Л.Куліш;
- в) А.Бахута.
- г) Н. Коломієць.

22. Хто з поетів сказав про себе:”Я – син землі і смерть як забуття не писана для мене”:

- а) Є.Фомін;
- б) М.Жук;
- в) М. Братан;
- г) І.Дніпровський.

23. Хто є автором роману «Танго над лиманом!»:

- а) М.Братан;
- б) М.Каляка;
- в) Л.Куліш;
- г) А. Карат.

24. Який з цих творів М.Чернявського написаний з думкою про його друга – Б.Грінченка:

- а) «Шевченкова могила»;

- б) «Кедр Ливана»;
- в) «Змій»;
- г) «Сніг».

25. Хто є автором збірки поезій «Дань»:

- а) А.Крат;
- б) Л.Куліш;
- в) А.Бахута;
- г) Л. Федоровська.

26. У якій повісті М.Чернявського виведено образ «чорного гостя»:

- а) «Блискавиці»;
- б) «Душа поета»;
- в) «Весняна повідь»;
- г) «Собака».

27. Укажіть назву першої опублікованої збірки М.Братана:

- а) «Смаглява Таврія»;
- б) «Добриня»;
- в) «Від першої особи»
- г) «Гомін».

28. Хто з херсонських поетів працював у місцевому Інституті народної освіти:

- а) М. Братан;
- б) Є.Фомін;
- в) А.Бахута;
- г) М.Чернявський.

29. Кому з херсонських поетів належать слова:

”Спокійно упаду в майбутньому бою За землю, за народ, Вітчизну сонцелику”:

- а) Є.Фомін;
- б) М.Жук;
- в) І.Дніпровський;
- г) М. Куліш.

30. Кого з поетів Херсонщини було страчено в Бабиному Яру нацистами:

- а) М.Чернявського;
- б) Є.Фоміна;
- в) І.Дніпровського;
- г) Дніпрову Чайку.

31. Яким твором дебютувала Дніпрову Чайка як поетеса:

- а) «К портрету Лермонтова»;
- б) «Молитва»;
- в) «Прибой»;
- г) «На смерть Тургенева».

32. Назвіть місто, де навчалась Дніпрову Чайка:

- а) Миколаїв;
- б) Одеса;
- в) Київ;
- г) Запоріжжя.

33. Як називається дитяча літературно-мистецька студія О.Олексюка:

- а) «Чиста криниця»;
- б) «Чисті джерела»;
- в) «Чиста вода»
- г) « Чиста душа».

34. Кому належить збірка “Ніжність”:

- а) А.Крат;
- б) О.Бондарєва;
- в) А.Тютюнник;
- г) Є. Фомін.

35. Хто нині очолює Херсонську філію НСПУ:

- а) М.Братан;
- б) В.Загороднюк;
- в) В.Кулик;
- г) І. Немченко.

36.Хто з співців зазначав: “Де щастя й горе водночас велося, Моя херсонська юність розцвіла”:

- а) Т.Масенко;
- б) М.Братан;
- в) Яр Славутич;
- г) Л. Федоровська.

37. Який з цих творів Дніпрові Чайки є романтичною баладою:

- а) «Вісточка»;
- б) «Роковини»;
- в) «Дешевий крам»;
- г) « Безщасна».

38.Хто з цих херсонських поетів є не лише літератором, а й художником

- а) М.Братан;
- б) В.Загороднюк;
- в) А.Кичинський;
- г) В. Жураківський.

39. Укажіть назву першої збірки А.Кичинського:

- а) «Вулиця закоханих дерев»;
- б) «Жива і скошена тече в мені трава»;
- в) «Танець вогню»
- г) «Чиста вода»

40.Коли вийшла збірка поезій А.Кичинського “Пролітаючи над листопадом”:

- а) 2001 р.;
- б) 2005 р.;
- в) 2006 р.;
- г) 2004 р..

41. Яке родове прізвище Дніпрові Чайки:

- а) Березіна;
- б) Василевська;
- в) Русова
- г) Косач.

42. Микола Чернявський поселився в Херсоні у ... році:

- а) 1902;
- б) 1903;
- в) 1904;
- г) 1898.

43. Хто з цих поетів належить до керівництва Херсонської «Просвіти»:

- а) В. Нагорняк;
- б) О. Бутузов;
- в) О. Олексюк;
- г) С. Трофімчук.

44. У якому місті виходив альманах «Трамонтан»:

- а) Генічеськ;
- б) Білозерка;
- в) Каховка;
- г) Берислав.

45. Який з цих творів М. Чернявського є історичним:

- а) «Чорна рада»;
- б) «Собака»;
- в) «Божа коровка»;
- г) «Богданова слава».

46. Визначте жанр твору А. Кичинського «Вишивання хрестиком»:

- а) поема;
- б) балада;
- в) ода
- г) нарис

47. У якій країні нині мешкає А. Крат:

- а) Канада;
- б) США;
- в) Чехія;
- г) Франція.

48. Як називається твір Д.Марковича про інтелігенцію:

- а) «Весна»;
- б) «Шматок»;
- в) «На Вовчому хуторі»;
- г) «У найми».

49.Персонажем якого твору Дніпрової Чайки є митець Менандр:

- а) «За душу»;
- б) «Танець вогню»;
- в) «Скеля»;
- г) «Мара».

50. Хто з цих херсонських поетес має псевдонім Молодичка:

- а) Л.Федоровська;
- б) В.Нижеголенко;
- в) Н.Музика;
- г) Л. Тютюнник.

Варіант 2

1. Яке справжнє ім'я Наума Чермака:

- а) Олександр Русов
- б) Андрій Конощенко
- в) Микола Чернявський
- г) Яр Славутич

2.Визначте жанр твору А.Кичинського “Вишивання хрестиком”:

- а) поема;
- б) балада;
- в) ода;
- г) нарис.

3. Яким твором дебютувала Дніпрова Чайка як поетеса:

- а) «К портрету Лермонтова»;
- б) «На смерть Тургенева»;
- в) «Прибой»;
- г) « Молитва».

4.Хто з цих письменників народився не в Херсонській губернії:

- а) М. Куліш;
- б) Яр Славутич;
- в) І.Дніпровський;
- г) О. Гончар.

5. У якому місті виходив альманах «Трамонтан»:

- а) Генічеськ;
- б) Білозерка;
- в) Каховка;
- г) Берислав.

6.Хто є автором збірки поезій «Дань»:

- а) А.Крат;
- б) Л.Куліш;
- в) А.Бахута;
- г) Л. Федоровська.

7. Хто з цих херсонських поетів є не лише літератором, а й художником:

- а) М.Братан;
- б) В.Загороднюк;
- в) В. Жураківський;
- г) А.Кичинський.

8. Хто нині очолює Херсонську філію НСПУ:

- а) М.Братан;
- б) В.Загороднюк;
- в) В.Кулик;
- г) І. Немченко.

9. Як розшифровується назва об'єднання АУП, до якого входить А.Крат:

- а) Асоціація Українських Поетів;
- б) Асоціація Українських Педагогів;
- в) Асоціація Українських Письменників;
- г) Асоціація Українських Митців.

10. До якого періоду належить твір «Гроза»

Є.Фоміна»:

- а) 20-х рр.;
- б) 30-х рр.;
- в) 40-х рр.
- г) 50-х рр..

11. Назвіть місто, де навчалась Дніпрова Чайка:

- а) Миколаїв;
- б) Одеса;
- в) Київ;
- г) Запоріжжя.

12. Який з фольклорних героїв «присутній» у назві п'єси-казки Є.Фоміна:

- а) Івасик-Телесик;
- б) Котигорошко;
- в) Сірий вовк;
- г) Котик - Братик.

13. Хто з цих херсонських поетес має псевдонім Молодичка:

- а) Л.Федоровська;
- б) В.Нижеголенко;
- в) Н.Музика;
- г) Л. Тютюнник.

14. Вкажіть місце народження А.Тютюнник:

- а) Київ
- б) Полтава
- в) Херсон
- г) Москва.

15.Хто з співців зазначав: “Де щастя й горе водночас велося, Моя херсонська юність розцвіла”:

- а) Т.Масенко;
- б) М.Братан;
- в) Л. Федоровська;
- г) Яр Славутич.

16. Як називалася перша поетична збірка

М.Чернявського:

- а) «Пісні кохання»;
- б) «Зорі»;
- в) «Молодість»;
- г) « Зів’яле листя».

17. Хто з поетів сказав про себе:”Я – син землі і смерть як забуття не писана для мене”:

- а) Є.Фомін;
- б) М.Жук;
- в) І.Дніпровський
- г) М. Братан.

18. Визначте жанр твору М.Братана «Бережина»:

- а) роман;
- б) новела;
- в) побутова повість;
- г) поема.

19. Як називається дитяча літературно-мистецька студія О.Олексюка:

- а) «Чисті джерела»;
- б) «Чиста криниця»;
- в) «Чиста вода»;
- г) « Чиста душа».

20. Як звали відомого сатирика й гумориста з діаспори, що родом з Херсонської губернії:

- а) Микола Понеділок;
- б) Микола Вівторок;
- в) Микола Середа.

21. Хто є автором роману «Танго над лиманом!»:

- а) Л.Куліш;
- б) М.Каляка;
- в) М.Братан;
- г) А. Карат.

22. Хто з херсонських поетів працював у місцевому Інституті народної освіти :

- а) М.Чернявський;
- б) Є.Фомін;
- в) А.Бахута;
- г) М. Братан.

23. Назвіть батька Дніпрової Чайки:

- а) Т.Василевський
- б) О.Березін
- в) Ю.Кобилянський
- г) М. Василенко.

24. Звідки родом поет В.Загороднюк:

- а) Вінниччина;
- б) Кіровоградщина;
- в) Миколаївщина;
- г) Львівщина.

25. Хто з цих поетів належить до НСПУ:

- а) Н.Музика;
- б) О.Кузьменко;
- в) К.Савченко;
- г) І. Плоткіна.

26. Хто з цих поетів належить до керівництва Херсонської «Просвіти»:

- а) В.Нагорняк;
- б) О.Олексюк;
- в) О.Бутузов;
- г) С. Трофімчук.

27. Яке родове прізвище Дніпрової Чайки:

- а) Березіна;

- б) Василевська;
- в) Русова
- г) Косач.

**28. Хто з співців сказав: “О Україно! Мій ти кисню!
Моя бандуро золота!”:**

- а) А.Тютюнник;
- б) Л.Куліш;
- в) А.Бахута.
- г) Н. Коломієць.

**29. Яке справжнє ім’я письменника, що підписується
псевдонімом Прудивус:**

- а) А.Крат;
- б) А.Кичинський;
- в) А.Бахута
- г) Є. Фомін.

**30. Хто з цих письменників народився в Херсонській
губернії:**

- а) Дніпрова Чайка;
- б) М.Чернявський;
- в) Д.Маркович
- г) О Гончар.

**31. У якій повісті М.Чернявського виведено образ
«чорного гостя»:**

- а) «Блискавиці»;
- б) «Душа поета»;
- в) «Весняна повідь»;
- г) «Собака».

32. Який з цих творів М.Чернявського є історичним:

- а) «Богданова слава»;
- б) «Собака»;
- в) «Божа коровка»;
- г) «Чорна рада».

33. Микола Чернявський поселився в Херсоні у ... році:

- а) 1902;
- б) 1903;
- в) 1904;
- г) 1898.

34. Визначте жанр твору Дніпрової Чайки «Плавні горять»:

- а) поезія в прозі;
- б) соціально-побутова повість;
- в) ода;
- г) оповідання.

35. Кому належить збірка «Ніжність»:

- а) О. Бондарева;
- б) А. Тютюнник;
- в) А. Крат;
- г) Є. Фомін.

36. У якому з цих творів ідеться про проблеми емігрантів:

- а) «Бразиліани» Д. Марковича;
- б) «Морське серце» Дніпрової Чайки;
- в) «Прощай, село» М. Куліша;
- г) «Світляки зірок» І. Плоткіної.

37. Укажіть назву першої опублікованої збірки М. Братана:

- а) «Від першої особи»;
- б) «Добриня»;
- в) «Смаглява Таврія»;
- г) «Гомін».

38. Укажіть назву першої збірки А. Кичинського:

- а) «Вулиця закоханих дерев»;
- б) «Жива і скошена тече в мені трава»;
- в) «Танець вогню»;
- г) «Чиста вода».

39. Як називається твір Д.Марковича про інтелігенцію:

- а) «У найми»;
- б) «Шматок»;
- в) «На Вовчому хуторі»;
- г) «Весна».

40. Який з цих творів Дніпрової Чайки є романтичною баладою:

- а) «Вісточка»;
- б) «Роковини»;
- в) «Дешевий крам»;
- г) « Безщасна».

41. Який з цих творів М.Чернявського написаний з думкою про його друга – Б.Грінченка:

- а) «Шевченкова могила»;
- б) «Кедр Ливана»;
- в) «Змій»;
- г) «Сніг».

42. Під яким ще іменням відомий письменник М.Чернявський:

- а) Наум Чермак;
- б) Вартовий;
- в) Іван Перекотиполе;
- г) Скарбничий.

43. Вкажіть місце народження М.Чернявського:

- а) Київщина;
- б) Волинь;
- в) Херсонщина;
- г) Донбас.

44. У якій країні нині мешкає А.Крат:

- а) Канада;
- б) США;
- в) Чехія;
- г) Франція.

45. Яке з цих оповідань належить Д.Марковичу:

- а) «Шматок»;
- б) «Собака»;
- в) «Уночі»;
- г) «Щастя».

46. Хто з цих авторів видавав книги у видавництві «Айлант»:

- а) Дніпрова Чайка;
- б) П.Резніков;
- в) А.Кичинський;
- г) Д. Маркович.

47. Коли вийшла збірка поезій А.Кичинського “Пролітаючи над листопадом”:

- а) 2004 р.;
- б) 2005 р.;
- в) 2006 р.;
- г) 2001 р.

48. Кому належить збірка поезій “Очна ставка”:

- а) М.Братану;
- б) Ярові Славутичу;
- в) М.Кулішеві;
- г) М. Василенко.

49. Кому з херсонських поетів належать слова: “Спокійно упаду в майбутньому бою За землю, за народ, Вітчизну сонцелику”:

- а) Є.Фомін;
- б) М.Жук;
- в) І.Дніпровський;
- г) М. Куліш.

50. Персонажем якого твору Дніпрової Чайки є митець Менандр:

- а) «За душу»;
- б) «Мара»;
- в) «Скеля»;
- г) «Танець вогню».

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
30-29	100-80	відмінно A
28-26	79-65	добре B
25-23	64-50	добре C
22-20	49-26	задовільно D
19-15	25-10	задовільно E
14-8	9 -6	незадовільно FX
7-0	5-0	незадовільно F

Література

1. Білецький Фелікс. “Неабиякий белетристичний таланти”: Штрихи до портрета Дмитра Марковича // Дивослово. – 1995. – № 5-6. – С. 5-9.
2. Голобородько Я.Ю. Дніпрова Чайка // Літературний процес Таврійського краю: Навчально-методичний посібник. – Херсон, 2000. – С. 9-20.
3. Голобородько Я.Ю. Поетична тональність Дніпрової Чайки // Українська література в загальноосвітній школі. – 2001. – № 6. – С. 47-53.
4. Голобородько Я.Ю. Творчий шлях Дніпрової Чайки // Художні постаті Херсонщини: Література рідного краю: Експериментальний підручник для середніх закладів освіти. – Херсон, 2000. – С. 25-41.
5. Гнідан О.Д., Осьмак Н.Д. Дмитро Маркович // Історія української літератури 70-90-х років ХІХ ст.: У 2 т. / За ред. О.Гнідан. – К., 1999. – Т. 1. – С. 280-297.
6. Денисюк І. Українська новелістика кінця ХІХ – початку ХХ ст. // Українська новелістика кінця ХІХ – початку ХХ ст. Оповідання. Новели. Фрагментарні форми. – К., 1989. – С. 5-26.
7. Єлисеєва Л., Немченко І. Микола Чернявський: дорога на Голгофу // Новий день. – 1992. – 5 грудня.
8. Костенко В. На шляхах велелюдних: Літературно-критичний нарис про життя і поетичну творчість Миколи Чернявського. – Донецьк, 1964.- 21 с.
9. Лебедева Н. Функції кольорів у поетичному пейзажі М.Чернявського // Півд. архів: Філол. науки. – Вип. VIII. – Херсон, 2000. – С.25-28.
10. Немченко І. “Воля лиш повна щастя дає” // Голос Таврії. – 1991. – № 23.

11. Немченко І. Поезія Дніпрової Чайки. – Херсон, 2002. – 38 с.
12. «Степ» - Херсонський літературний альманах. Випуски 1-16. - Херсон, 1991-2005.

2.4. Ономастика

Підсумковий контроль

Тест

з дисципліни «Ономастика»

Час виконання – 80 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

1. Тест складається з 30 завдань.
2. Завдання 1-30 на вибір однієї правильної відповіді.
3. Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

1. Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте чернетку.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

1. До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.

2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.
4. Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А	Б	В	Г
X	X		

5. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.

Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1. Складова ономастики, що вивчає власні імена, по батькові, прізвища, прізвиська людей – це:

- а) антропоніміка;
- б) топоніміка;
- в) гідроніміка;
- г) астроніміка.

2. Складова ономастики, що вивчає географічні назви – це:

- а) теоніміка;
- б) топоніміка;
- в) гідроніміка;
- г) космоніміка.

3. Складова ономастики, що вивчає назви космічних об'єктів– це:

- а) антропоніміка;
- б) топоніміка;
- в) астроніміка;
- г) космоніміка.

4. Власна назва природного або штучного водного об'єкта – це:

- а) гідроніміка;
- б) гідронімія;
- в) гідрохімія;
- г) гідронім.

5. Особлива форма власного імені, яка утворилася в результаті об'єднання окремих елементів декількох слів – це:

- а) слов'янське ім'я;
- б) абрєвіатурне ім'я;
- в) зоофорне ім'я;
- г) відапелятивне ім'я.

6. Власне ім'я об'єкта, створеного людиною на Землі – це:

- а) анойконім;
- б) мікротопонім;
- в) апелятив;
- г) антропонім.

7. Загальне ім'я, яке може існувати на противагу власному імені – це:

- а) слов'янське ім'я;
- б) антропонім;
- в) апелятив;
- г) відапелятивне ім'я.

8. Аналізує власне ім'я крізь призму історичного, політичного та економічного життя суспільства:

- а) описовий метод;

- б) порівняльно-історичний;
- в) статистичний;
- г) історичний.

9. Перші словники власних імен з'являються в такий період розвитку ономастики:

- а) «доакадемічна доба»;
- б) академічний період;
- в) сучасний період;
- г) історичний період.

10. Уперше термін «ономастика» запропонував:

- а) Стефаній Зизаній;
- б) Нестор-літописець;
- в) лінгвіст Т.Маретич;
- г) лінгвіст Я.Головацький.

11. Іменування дружини по імені, прізвищу або прізвиську її чоловіка – це:

- а) патронім;
- б) авіонім;
- в) генонім;
- г) андронім.

12. Придумане ім'я, прізвище або певний авторський знак, яким користуються замість власного прізвища – це:

- а) патронім;
- б) псевдонім;
- в) генонім;
- г) андронім.

13. Загальне ім'я, що використовується для позначення певної національності, народу – це:

- а) етнонім;
- б) генонім;
- в) хоронім;
- г) фалеронім.

14. Власне ім'я певної території, області або району – це:

- а) фітонім;
- б) хрононім;
- в) хоронім;
- г) фалеронім.

15. Власне ім'я рослини – це:

- а) хоронім;
- б) хрононім;
- в) фітонім;
- г) фалеронім.

16. Власне ім'я роду, покоління та їх підрозділів – це:

- а) генонім;
- б) етнонім;
- в) хоронім;
- г) фалеронім.

17. Власне ім'я історично важливого відрізка часу – це:

- а) фітонім;
- б) хрононім;
- в) хоронім;
- г) фалеронім.

18. Власне ім'я певного ордену, медалі або відзнаки – це:

- а) фітонім;
- б) хрононім;
- в) хоронім;
- г) фалеронім.

19. Святці – це:

- а) імена православних святих;
- б) своєрідний календар, що був складений за місяцями і днями року, до яких церква приурочувала вшанування певного святого;
- в) православний календар за старим стилем;

г) народний календар найменувань.

20. Складова ономастики, що вивчає назви водних об'єктів землі – це:

- а) гідроніміка;
- б) топоніміка;
- в) астроніміка;
- г) космоніміка.

21. Складова ономастики, що вивчає власні назви предметів – це:

- а) теоніміка;
- б) топоніміка;
- в) мікротопоніміка;
- г) хрестоніміка.

22. Складова ономастики, що вивчає назви богів – це:

- а) теоніміка;
- б) топоніміка;
- в) мікротопоніміка;
- г) хрестоніміка.

23. Власне ім'я географічного мікроб'єкта, який має вузьку сферу практичного використання – це:

- а) анойконім;
- б) мікротопонім;
- в) апелятив;
- г) антропонім.

24. Ім'я, що утворилося від назви тварини – це:

- а) слов'янське ім'я;
- б) аббревіатурне ім'я;
- в) зоофорне ім'я;
- г) відапелятивне ім'я.

25. Будь-яке власне ім'я людини чи групи людей – це:

- а) слов'янське ім'я;
- б) антропонім;

- в) апелятив;
- г) відапелятивне ім'я.

26. Цей метод належить до математичного апарату і є одним із його різновидів:

- а) описовий метод;
- б) порівняльно-історичний;
- в) статистичний;
- г) історичний.

27. На цьому етапі розвитку ономастичної науки з'явився термін «ономастика»:

- а) «доакадемічна доба»;
- б) академічний період;
- в) сучасний період;
- г) історичний період.

28. Одним із перших на Україні розпочав ономастичні дослідження:

- а) Стефаній Зизаній;
- б) Нестор-літописець;
- в) лінгвіст Т.Маретич;
- г) лінгвіст Я.Головацький.

29. Напрямок історичної науки, взаємопов'язаний з ономастикою, що вивчає назви народів, національностей – це:

- а) теоніміка;
- б) топоніміка;
- в) етноніміка;
- г) космоніміка.

30. Здійснює порівняння споріднених або неоднорідних явищ ономастичного простору:

- а) описовий метод;
- б) порівняльно-історичний;
- в) статистичний;
- г) історичний.

Варіант 2

1. Складова ономастики, що вивчає назви зон та частин всесвіту – це:

- а) антропоніміка;
- б) топоніміка;
- в) астроніміка;
- г) космоніміка.

2. Складова ономастики, що вивчає назви водних об'єктів землі – це:

- а) гідроніміка;
- б) топоніміка;
- в) астроніміка;
- г) космоніміка.

3. Складова ономастики, що вивчає власні назви предметів – це:

- а) теоніміка;
- б) топоніміка;
- в) мікротопоніміка;
- г) хрестоніміка.

4. Складова ономастики, що вивчає назви богів – це:

- а) теоніміка;
- б) топоніміка;
- в) мікротопоніміка;
- г) хрестоніміка.

5. Власне ім'я географічного мікроб'єкта, який має вузьку сферу практичного використання – це:

- а) анойконім;
- б) мікротопонім;
- в) апелятив;
- г) антропонім.

6. Ім'я, що утворилося від назви тварини – це:

- а) слов'янське ім'я;
- б) аббревіатурне ім'я;
- в) зоофорне ім'я;

г) відапелятивне ім'я.

7. Будь-яке власне ім'я людини чи групи людей – це:

а) слов'янське ім'я;

б) антропонім;

в) апелятив;

г) відапелятивне ім'я.

8. Цей метод належить до математичного апарату і є одним із його різновидів:

а) описовий метод;

б) порівняльно-історичний;

в) статистичний;

г) історичний.

9. На цьому етапі розвитку ономастичної науки з'явився термін «ономастика»:

а) «доакадемічна доба»;

б) академічний період;

в) сучасний період;

г) історичний період.

10. Одним із перших на Україні розпочав ономастичні дослідження:

а) Стефаній Зизаній;

б) Нестор-літописець;

в) лінгвіст Т.Маретич;

г) лінгвіст Я.Головацький.

11. Власне ім'я людини, що утворилось від імені або прізвиська батька чи пращурів по батьківській лінії – це:

а) патронім;

б) андронім;

в) генонім;

г) андронім.

12. Власне ім'я об'єкта або природного явища (топоніма, космоніма, астроніма) – це:

а) анойконім;

- б) мікротопонім;
- в) авіонім;
- г) антропонім.

13. Власне ім'я роду, покоління та їх підрозділів – це:

- а) генонім;
- б) етнонім;
- в) хоронім;
- г) фалеронім.

14. Власне ім'я історично важливого відрізка часу – це:

- а) фітонім;
- б) хрононім;
- в) хоронім;
- г) фалеронім.

15. Власне ім'я певного ордену, медалі або відзнаки – це:

- а) фітонім;
- б) хрононім;
- в) хоронім;
- г) фалеронім.

16. Святці – це:

- а) імена православних святих;
- б) своєрідний календар, що був складений за місяцями і днями року, до яких церква приурочувала вшанування певного святого;
- в) православний календар за старим стилем;
- г) народний календар найменувань.

17. Онім, що утворився лексико-семантичним способом від загальної назви – це:

- а) слов'янське ім'я;
- б) антропонім;
- в) апелятив;
- г) відапелятивне ім'я.

18. Здійснює порівняння споріднених або неоднорідних явищ ономастичного простору:

- а) описовий метод;
- б) порівняльно-історичний;
- в) статистичний;
- г) історичний.

19. Імена, що прийшли на нашу землю разом із введенням християнства називаються:

- а) автохтонні;
- б) відапелятивні;
- в) календарні;
- г) слов'янські.

20. Офіційне найменування, що вказує на приналежність людини до певного роду, сім'ї – це:

- а) генонім;
- б) прізвище;
- в) псевдонім;
- г) ім'я.

21. Особлива форма власного імені, яка утворилася в результаті об'єднання окремих елементів декількох слів – це:

- а) слов'янське ім'я;
- б) аббревіатурне ім'я;
- в) зоофорне ім'я;
- г) відапелятивне ім'я.

22. Власне ім'я об'єкта, створеного людиною на Землі – це:

- а) анойконім;
- б) мікротопонім;
- в) апелятив;
- г) антропонім.

23. Загальне ім'я, яке може існувати на противагу власному імені – це:

- а) слов'янське ім'я;

- б) антропонім;
- в) апелятив;
- г) відапелятивне ім'я.

24. Аналізує власне ім'я крізь призму історичного, політичного та економічного життя суспільства:

- а) описовий метод;
- б) порівняльно-історичний;
- в) статистичний;
- г) історичний.

25. Перші словники власних імен з'являються в такий період розвитку ономастики:

- а) «доакадемічна доба»;
- б) академічний період;
- в) сучасний період;
- г) історичний період.

26. Уперше термін «ономастика» запропонував:

- а) Стефаній Зизаній;
- б) Нестор-літописець;
- в) лінгвіст Т.Маретич;
- г) лінгвіст Я.Головацький.

27. Іменування дружини по імені, прізвищу або прізвиську її чоловіка – це:

- а) патронім;
- б) авіонім;
- в) генонім;
- г) андронім.

28. Придумане ім'я, прізвище або певний авторський знак, яким користуються замість власного прізвища – це:

- а) патронім;
- б) псевдонім;
- в) генонім;
- г) андронім.

29. Загальне ім'я, що використовується для позначення певної національності, народу – це:

- а) етнонім;
- б) генонім;
- в) хоронім;
- г) фалеронім.

30. Власне ім'я певної території, області або району – це:

- а) фітонім;
- б) хрононім;
- в) хоронім;
- г) фалеронім.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
30-29	100-80	відмінно A
28-26	79-65	добре B
25-23	64-50	добре C
22-20	49-26	задовільно D

19-15	25-10	задовільно E
14-8	9 -6	незадовільно FX
7-0	5-0	незадовільно F

2.5.Основи мовленнєвої діяльності

Підсумковий контроль

Тест

з дисципліни «Основи мовленнєвої діяльності»

Час виконання – 80 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

- 1.Тест складається з 50 завдань.
- 2.Завдання 1-50 на вибір однієї правильної відповіді.
- 3.Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

1. Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.

2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте чернетку.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

1. До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.
4. Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А	Б	В	Г
			

5. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.

Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1. Літературна мова – це:

- а) народна мова, якою користуються на певній території;

- б) мова, що є засобом письмового й усного спілкування нації;
- в) унормована мова суспільного спілкування, зафіксована в писемній та усній практиці;
- г) мова художньої літератури.

2. Орфоепічні норми регулюють:

- а) правильну вимову звуків, звукосполучень, наголосу в слові;
- б) уживання мовних засобів відповідно до їх стилістичного значення;
- в) правильний запис слів;
- г) уживання слів у їх прямому значенні.

3. Комунікативними ознаками культури мовлення є:

- а) правильність, точність, логічність, стабільність;
- б) багатство, чистота, доречність, завершеність;
- в) точність, логічність, чистота, багатство;
- г) варіативність, стабільність, різноманітність, нормативність.

4. Точність – це ознака культури мовлення:

- а) варіантна;
- б) одноваріантна;
- в) двоваріантна;
- г) багатоваріантна.

5. Терміни функціонують у такому стилі мовлення:

- а) розмовному;
- б) художньому;
- в) офіційно-діловому;
- г) конфесійному.

6. Найчастіше використовуються фразеологізми у:

- а) розмовному і художньому мовленні;
- б) науковому й офіційно-діловому мовленні;
- в) розмовному і конфесійному мовленні;
- г) публіцистичному мовленні.

7. Головні ознаки літературної мови:

- а) обробленість майстрами, стійкість, необов'язковість носіїв мови;
- б) наддіалектний характер, стабільні норми, функціонально-стильова розгалуженість;
- в) унормованість, поліфункціональність, писемна форма;
- г) відшліфованість, нормативність, наявність художньої літератури.

8. Лексичні норми регулюють:

- а) правильне творення і вживання слів, їх форм;
- б) правильну побудову словосполучень і речень;
- в) уживання слів у властивому їм значенні, правильне поєднання слів за змістом у словосполученні і реченні;
- г) правильну вимову слів.

9. Правильне мовлення – це:

- а) мовлення, що відповідає встановленим правилам, нормам;
- б) мовлення, що встановлює і підтримує контакт;
- в) мовлення, що уточнює і доповнює ту чи іншу ситуацію спілкування;
- г) мовлення, що має розвиток.

10. Логічність мовлення буває:

- а) мовна й мовленнєва;
- б) авторська й стильова;
- в) предметна й понятійна;
- г) індуктивна та дедуктивна.

11. Чистота мовлення характеризується:

- а) відсутністю зайвих слів, слів-паразитів, жаргонізмів, лайливих, вульгарних слів;
- б) відсутністю канцеляризмів, професіоналізмів, іншомовних слів;
- в) відсутністю синонімів, омонімів, паронімів;
- г) відсутністю запозичених слів та експресивних слів.

12. Найчастіше використовуються числівники в:

- а) розмовному і художньому стилях;
- б) науковому й публіцистичному стилях;
- в) офіційно-діловому й конфесійному;
- г) епістолярному й розмовному.

13. Найчастіше використовуються аббревіатури й складноскорочені слова в:

- а) публіцистичному та офіційно-діловому стилях;
- б) розмовному і художньому стилях;
- в) науковому стилі;
- г) конфесійному й епістолярному стилях.

14. Стилістика вивчає:

- а) культуру мовлення;
- б) мовлення як сукупність мовних дій;
- в) виражальні мовні засоби і стилі мовлення;
- г) лексику, фразеологію, морфологію, синтаксис.

15. Емоційно-експресивне забарвлення мовних явищ і поняття синонімії – невід’ємний компонент:

- а) мовної норми;
- б) розмовного стилю;
- в) мовлення людини;
- г) стилістики мови.

16. Усі мовні засоби реалізуються:

- а) у культурі мовлення;
- б) у мові;
- в) у мовленні;
- г) у стилістиці.

17. Як лінгвістична дисципліна культура мовлення оформилась у:

- а) в античні часи;
- б) у 50-ті роки XX століття;
- в) у 60-ті роки XIX століття;
- г) у 60-ті роки XX століття.

18. Значення для розвитку української стилістики мали праці:

- а) І.Білодіда, Л.Булаховського, О.Масюкевич, В.Виноградова, Б.Головіна;
- б) А. Коваль, М. Пилинського, С. Єрмоленка, М. Жовтобрюха, Н. Бабич;
- в) І. Білодіда, А. Коваль, В. Ващенко, І. Чередниченка;
- г) О.Масюкевич, В.Виноградова, Б.Головіна, І. Чучки.

19. Стиль, за визначенням, що наведено в «Словнику лінгвістичних термінів», це:

- а) паличка із загостреним кінцем, якою писали по змащеній воском дощечці.
- б) манера спілкування;
- в) характеристика індивідуальної творчості письменника;
- г) сукупності мовних прийомів і засобів, які обираються мовцем залежно від мовної ситуації.

20. Культура мовлення розглядає:

- а) мовні норми;
- б) мову й мовлення;
- в) відбір виражальних мовних засобів для їх функціонування в мовленні;
- г) стилістику мови й стилістику мовлення.

21. До загальних ознак функціонального стилю належать:

- а) поняття синонімії та емоційно-експресивне забарвлення;
- б) дотримання мовних норм;
- в) стильові риси;
- г) структурованість, логічність й науковість.

22. Стилістика мовлення:

- а) є сукупністю мовленнєвих дій, кожна з яких має мету, що впливає із загальної цілі спілкування;

- б) вивчає реалізацію стилістичних ресурсів мови в залежності від мовленнєвої ситуації;
- в) вивчає стилістичні ресурси всіх мовних рівнів: лексики, фразеології, морфології, синтаксису;
- г) включає поняття синонімії і варіативності.

23. Як лінгвістична дисципліна стилістика оформилась у такий проміжок часу:

- а) в античні часи;
- б) у 50-ті роки XX століття;
- в) у 60-ті роки XIX століття;
- г) у 60-ті роки XX століття.

24. До специфічних понять стилістики належать:

- а) звуковий лад, словниковий склад та фразеологія, граматична структура і норми літературної мови;
- б) мовні прийоми й засоби;
- в) стилістичні засоби, стилістична норма, функціональний стиль;
- г) синоніміка, емоційно-експресивне забарвлення.

25. Позначте речення, в якому вжито просторічне слово:

- а) Вітер заснув, затих і тільки зрідка колишеться серед зеленого листя (*Б. Грінченко*).
- б) Усяка волоцюга тут тягається — так і дивись! Ну, народ! (*Б. Грінченко*).
- в) Місяць був ясний, блискучий, як золотий турецький ятаган (*Г. Тютюнник*).
- г) Шлях — дорога в небокрай веде (*М. Руденко*).

26. Позначте рядок стилістично забарвлених слів:

- а) книга, йти, добрий;
- б) сигнал, високий, переслідували;
- в) шкандибати, малесенький, плестися;
- г) дорогий, одинокий, коріння.

27. Позначте рядок стилістично нейтральних слів:

- а) добренький, лементувати, зодчий;

- б) стіл, книга, прапор;
- в) реготати, заливатися, стяг;
- г) синенький, малесенький, дубище.

28. Позначте речення, в якому неправильно вжито форму слова приймати:

- а) Їв би очима та душа не приймає (*Народна творчість*).
- б) Василь приймає участь у змаганнях з футболу.
- в) Юнаки приймають присягу на вірність Україні.
- г) Прошу прийняти рішення якнайшвидше.

29. Позначте рядок професійних слів:

- а) шприц, ін'єкція, пацієнт, скальпель;
- б) моряк, штиль, книга, риболовля;
- в) учень, роман, педрада, щоденник;
- г) рея, камбуз, кубрик, вахта.

30. Позначте речення, в якому є діалектне слово:

- а) Гейзери — гарячі джерела, що періодично фонтанують водою або парою (*З підручника*).
- б) Дощ пройшов шовковою ходою і лишив на місті краплі сліз (*В. Сосюра*).
- в) Десь курився синій димок од ватри (*М. Коцюбинський*).
- г) Все упованіє моє на тебе, мій пресвітлий раю, на милосердіє твоє, все упованіє моє (*Т. Шевченко*).

31. Позначте рядок запозичених слів:

- а) підлога, ознака, предмет;
- б) аргумент, генеральний, ліквідувати;
- в) вікно, телефон, олівець;
- г) бібліотека, консенсус, знищити.

32. Позначте речення, в якому вжито авторський неологізм:

- а) На розмову тихосумну, на раду з тобою опівночі падатиму рясною росою (*Т. Шевченко*).

б) Звісна річ, усім тяжка робота з тим, що називається життя (*М. Рильський*).

в) Над озером пливла м'яка тендітна тиша (*М. Хвильовий*).

г) Дивися: серце попелом сиплеться в ніч (*С. Пантюк*).

33. Позначте рядок, який складають лише загальноживані слова:

а) світло, когут, господар;

б) урок, плай, ковдра;

в) доглядати, круглолиций, день;

г) ін'єкція, зайвий, козаки.

34. Позначте правильну відповідь:

а) Слова булава, десниця, пірнач у сучасному вжитку замінені іншими.

б) Слова аршин, курінний, очіпок є словами, що вийшли з ужитку.

в) Слова файний, гарний, будинок є діалектними.

г) Слова чвалати, зеленесенький, лементувати є стилістично нейтральними.

35. Позначте рядок із стилістично забарвленими словами:

а) веселощі, хлібина, товариство;

б) дружба, стаканчик, озорити;

в) лицемірство, старанність, бовдур;

г) діточки, кулачок, голівонька.

36. Позначте рядок, в якому усі слова є діалектизмами:

а) смугастий, басаманистий;

б) ковдра, коц;

в) легінь, вуйко;

г) когут, півень.

37. До емоційно забарвленої лексики належать усі слова рядка:

а) водичка, чорнявенький, катюга, кіт;

- б) білочка, рибонька, серденько, гарненький;
- в) бабуся, дід, сестричка, дядько;
- г) рученька, дівчина, парубок, зелененький.

38. До емоційно забарвленої лексики належать усі слова рядка:

- а) поплічник, базікати, малювати, дебелий;
- б) тотальний, пірнати, товстунчик, розмай;
- в) шкандибати, пришелепуватий, перекладач, забрьоханий;
- г) приндитися, вовчище, гарнюсінський, живодайний.

39. До емоційно забарвленої лексики належать усі слова рядка:

- а) кашкет, комизитися, сиротинька, шкапа;
- б) страж, вартовий, чадо, лебідонька;
- в) бурмило, дівуля, благоговіння, морда;
- г) лупатий, одоробало, золототканий, думка.

40. До емоційно забарвленої лексики належать усі слова рядка:

- а) бабище, тато, сестронька, дядечко;
- б) ріднесенький, багнюка, дівчисько, зіронька;
- в) старезний, незборимий, веселий, перст;
- г) паскудний, кошенятко, свинюка, книга.

41. До емоційно забарвленої лексики належать усі слова рядка:

- а) земляця, білявенький, їстоньки, дівка;
- б) берізка, вітрище, поганючий, зошит;
- в) матуся, песик, вікно, бабище;
- г) відеречко, спатки, носик, голова.

42. З поданих у дужках синонімів обидва варіанти можливі в реченні:

- а) Ніхто і не (мислив, думав) спати.
- б) Мій синку, ти би менш (балакав, глаголив), сам над собою менше плакав.

в) (Відрядили, делегували) мене якось у тиллові авіамайстерні.

г) Усе частіше поверталось до поета почуття розпачу від думки, що він довічно відкинутий усім (світом, околom).

43. З поданих у дужках синонімів обидва варіанти можливі в реченні:

а) Почали півні співати – (розбудили, розштовхали), я встала.

б) Ми всі утрюх (мудрували, міркували) над цим питанням

в) Він палко картає ворогів – явних і (секретних, потаємних).

г) Князь Єремія (гордовитий, напиндючений), – зашепотіли кругом

магнати та їх молоді сини, – не хоче признаватись до своїх давніх товаришів.

44. З поданих у дужках синонімів обидва варіанти можливі в реченні:

а) Поїхав Степан не по (трасі, шосе) а звернув на коротшу дорогу.

б) Мені здається, що він (здатний, здібний) і чуже горе відчути.

в) Про козака Мамаю не одну вже сотню літ ішли (слава, осанна) і прослава.

г) Семен Ларивонович був учасник Вітчизняної війни, (визнаний, модний) герой.

45. З поданих у дужках синонімів обидва варіанти можливі в реченні:

а) З бічних вулиць і завулків все виїздили на (головну, парадну) вулицю нові вантажівки.

б) Дорогих перлин (коштовних, недешевих) є багато в синім морі.

- в) Біда не по деревах (ходить, чвалає).
- г) Серед челядників уже ходили чутки про (женихання, залицяння) хорунжого до хазяйської дочки.

46. Виділене слово вжито в невластивому йому значенні в реченні:

- а) З нагоди ювілею Віталію Григоровичу Правденкові вручили вітальну *адресу*.
- б) У контракті про працевлаштування повинна бути вказана фірма, її власник, поштова *адреса*, телефон.
- в) Для поліпшення житлових умов Тихона Архиповича міський голова вручив йому ордер на квартиру, привітальний *адрес* і квіти.
- г) Лист британського солдата дійшов за *адресою* через 64 роки після відправки.

47. Виділене слово вжито у невластивому йому значенні в реченні:

- а) Директор і його заступники – це *бомонд* нашого заводу.
- б) Здавна вважається, що політична *еліта* – це найосвіченіша, найкультурніша та найсильніша частина суспільства, яка бере на себе відповідальність за людей, які довірили їй керування країною.
- в) Бій Віталія Кличка зібрав світовий *бомонд*.
- г) Сьогодні у Національній опері відбудеться феєричне свято танцю. *Вершки суспільства* закружляють у вальсі.

48. Виділене слово вжито у невластивому йому значенні в реченні:

- а) Караул – це збройний підрозділ для охорони *військових* об'єктів або для віддання *військових* почестей.
- б) *Військові* навчальні заклади існують в усіх розвинутих країнах світу.

в) Навесні сорок четвертого *воєнний* злочинець вимушений був покинути Волинь.

г) *Воєнний* аташе – посадова особа дипломатичного представництва з *воєнних* питань.

49. Виділене слово вжито у невластивому йому значенні в реченні

а) Сава заплющив очі, і задрімав біля нього *вірний* пес.

б) Краще давай я постукаю і послухаю тебе, і тоді поставимо *вірний* діагноз.

в) Повні краси були ці хори *вірних* і священників на переміну, що тяглися так довго і монотонно.

г) З такою *вірною*, розсудливою дружиною було немов безпечніше.

50. Не можна замінити поданим у дужках варіантом виділене слово в реченні:

а) Світовий *ринок* (*базар*) склався на ґрунті міжнародного поділу праці в період зародження і розвитку капіталістичних відносин.

б) А на дальнім пожарищі іскра *братства* (*братерства*) тліла.

в) Тридцять років вони *відробили* (*відпрацювали*) в цеху.

г) Потрібно зміцнювати родину, сімейні *відносини* (*стосунки*), відвідати батьків, звернутися до традицій роду.

Варіант 2

1. Термін „психолінгвістика” вперше застосував:

а) Ф.Лаундсбері;

б) Керол;

в) Чарльз Осгуд;

г) Н.Пронко.

2. Термін „психолінгвістика” вперше застосовано у праці:

- а) „Мова та психолінгвістика”;
- б) „Теорія мовленнєвої діяльності”;
- в) „Вивчення мови”;
- г) „Психолінгвістика як наука про мовленнєву діяльність”.

3. Вітання, звертання, знайомство, запрошення, прохання, порада, пропозиція, згода і відмова, скарга, уточнення, співчуття, комплімент, подяка належать до:

- а) уміння спілкуватися в різних організаційних формах спілкування;
- б) уміння невербального спілкування;
- в) уміння спілкуватися на різних рівнях;
- г) уміння мовленнєвого етикету.

4. Жести, міміка, рухи, дії належать до:

- а) уміння невербального спілкування;
- б) власне мовленнєвих умінь;
- в) уміння спілкуватися на різних рівнях;
- г) уміння мовленнєвого етикету.

5. Представники американської школи психолінгвістики трактують мовну здібність як:

- а) систему потенційних мовних уявлень;
- б) суто біологічне явище, яке є вродженим і розвивається разом із розвитком особистості;
- в) мовленнєвий механізм, який формується на основі вроджених психофізіологічних особливостей організму, а також під впливом мовленнєвого спілкування;
- г) соціальне явище, що формується у процесі спілкування, сукупність мовленнєвих навичок і вмінь на ґрунті вроджених структур.

6. Сучасна психолінгвістика трактує поняття мовної здібності як:

- а) мовленнєву операцію, що здійснюється за оптимальними параметрами;
- б) суто біологічне явище, яке є вродженим і розвивається разом із розвитком особистості;
- в) мовленнєвий механізм, який формується на основі розвитку організму, а також під впливом мовленнєвого спілкування;
- г) соціальне явище, що формується у процесі спілкування, сукупність мовленнєвих навичок і вмій на ґрунті вроджених структур.

7. Щерба Л.В. рекомендував застосовувати лінгвістичний експеримент для мов:

- а) живих;
- б) тих, що розвиваються;
- в) мертвих;
- г) живих і мертвих.

8. Принцип експерименту в мовознавстві за Л.В. Щербою полягає в:

- а) це є метод дослідження певного явища в керованих умовах;
- б) накопиченні мовного матеріалу, тобто запису текстів, а потім їхньої обробки;
- в) виведенні певного правила та подальшого його апробування за допомогою різноманітних фраз із великою кількістю респондентів;
- г) створенні умов, наближених до реальної мовленнєвої ситуації.

9. Негативні результати лінгвістичного експерименту за Л.В. Щербою вказують на:

- а) або на неправильність виведеного правила, або на необхідність його обмежень, або на те, що правило більше не існує, а залишилися тільки словникові факти;

- б) на некомпетентність експериментатора;
- в) на неефективність експерименту;
- г) на невдало створені умови експерименту.

10. Психологічний елемент методу експерименту за Л.В.Щербою полягає:

- а) в оціночному почутті правильності або неправильності певного висловлювання;
- б) в його суб'єктивності;
- в) в його об'єктивності;
- г) в його мисленнєвих асоціаціях.

11. У психолінгвістиці поняття «семантика» включає:

- а) лексичне значення слів;
- б) об'єктивна і суб'єктивна семантика слова;
- в) слово разом із його асоціаціями;
- г) пряме й переносне значення слів.

12. Синестезія – це:

- а) відсутність будь-яких відчуттів;
- б) виникнення у людини відчуття не лише в органі, на який діє подразник, а й одночасно в іншому органі чуття;
- в) це психологічний феномен, що полягає у повній втраті чутливості;
- г) підвищена чутливість.

13. Назвіть мовне явище, що завдячує своєму виникненню саме синестезії:

- а) гіпербола;
- б) персоніфікація;
- в) метафора;
- г) аллітерація.

14. Які види мовленнєвої діяльності притаманні людині:

- а) слухання, читання, говоріння, письмо;
- б) говоріння, перекази, твори, письмо;

- в) слухання, говоріння, підслуховування, мовчання;
- г) читання, письмо, монолог, діалог.

15. Які форми мовлення вам відомі:

- а) голосна, внутрішня, мовчазна;
- б) усна, писемна;
- в) казкова, прозова, віршована;
- г) діалогічна, полілогічна, прозова.

16. Які особливості притаманні усній формі мовлення:

- а) вторинність, підготовленість, контактність, двосторонній характер;
- б) контактність, графічна оформленість, наявність адресата мовлення, первинність;
- в) первинність, спонтанність, контактність, адресованість, фонетична оформленість;
- г) спонтанність, контактність, графічна оформленість, вторинність.

17. Які види аудіювання вам відомі:

- а) ознайомлююче, усне, писемне, критичне;
- б) глобальне, детальне (докладне), критичне;
- в) детальне (докладне), творче, монологічне;
- г) критичне, глобальне, творче, діалогічне.

18. Докладне (детальне) аудіювання – це ...

- а) висловлення свого власного ставлення до почутого, критичне узагальнення інформації, вміщеної в тексті;
- б) усвідомлення лиш загального змісту повідомлення, визначення теми, основної думки почутого, відмежування головного від другорядного;
- в) повне усвідомлення усіх елементів почутого;
- г) слухання з метою оцінки орфоепічної правильності мовлення.

19. Критичне аудіювання – це ...

- а) висловлення свого власного ставлення до почутого, критичне узагальнення інформації, вміщеної в тексті;
- б) усвідомлення лиш загального змісту повідомлення, визначення теми, основної думки почутого, відмежування головного від другорядного;
- в) повне усвідомлення усіх елементів почутого;
- г) слухання з метою оцінки орфоепічної правильності мовлення.

20. Глобальне аудіювання – це ...

- а) висловлення свого власного ставлення до почутого, критичне узагальнення інформації, вміщеної в тексті;
- б) усвідомлення лиш загального змісту повідомлення, визначення теми, основної думки почутого, відмежування головного від другорядного;
- в) повне усвідомлення усіх елементів почутого;
- г) слухання з метою оцінки орфоепічної правильності мовлення.

21. У чому полягає сутність аудіювання як виду мовленнєвої діяльності:

- а) сприймання на слух мовлення, його розуміння;
- б) сприймання зором тексту, його усвідомлення;
- в) побудова власних усних висловлювань;
- г) створення власних писемних висловлювань.

22. Вибіркове читання – це ...

- а) швидке читання заголовків, окремих фрагментів тексту з метою отримання загального уявлення про зміст, героїв, привабливість тексту;
- б) висловлення свого ставлення до описуваних у творі явищ на основі усвідомлення змісту, авторського задуму та шляхів його реалізації;
- в) повільне читання тексту чи окремих його частин, глибоке проникнення у його зміст;

г) проглядання з метою пошуку відповіді на задане питання, швидке читання окремих фрагментів тексту на задану тему.

23. Вивчальне (детальне) читання – це ...

- а) швидке читання заголовків, окремих фрагментів тексту з метою отримання загального уявлення про зміст, героїв, привабливість тексту;
- б) висловлення свого ставлення до описуваних у творі явищ на основі усвідомлення змісту, авторського задуму та шляхів його реалізації;
- в) повільне читання тексту чи окремих його частин, глибоке проникнення у його зміст;
- г) проглядання з метою пошуку відповіді на задане питання, швидке читання окремих фрагментів тексту на задану тему.

24. У чому полягає сутність читання як виду мовленнєвої діяльності:

- а) сприймання на слух мовлення, його розуміння;
- б) сприймання зором графічних знаків, їх усвідомлення та розуміння;
- в) побудова власних усних висловлювань;
- г) створення власних писемних висловлювань.

25. Ознайомлювальне читання – це ...

- а) швидке читання заголовків, окремих фрагментів тексту з метою отримання загального уявлення про зміст, героїв, привабливість тексту;
- б) висловлення свого ставлення до описуваних у творі явищ на основі усвідомлення змісту, авторського задуму та шляхів його реалізації;
- в) повільне читання тексту чи окремих його частин, глибоке проникнення у його зміст;
- г) проглядання з метою пошуку відповіді на задане питання, швидке читання окремих фрагментів тексту на задану тему.

26. Критичне читання – це ...

- а) швидке читання заголовків, окремих фрагментів тексту з метою отримання загального уявлення про зміст, героїв, привабливість тексту;
- б) висловлення свого ставлення до описуваних у творі явищ на основі усвідомлення змісту, авторського задуму та шляхів його реалізації;
- в) повільне читання тексту чи окремих його частин, глибоке проникнення у його зміст;
- г) проглядання з метою пошуку відповіді на задане питання, швидке читання окремих фрагментів тексту на задану тему.

27. Говоріння як вид мовленнєвої діяльності – це ...

- а) побудова власних діалогічних та монологічних висловлювань, спрямоване до адресата (ів), предмет думки того, хто говорить;
- б) сприймання усного мовлення, його розуміння;
- в) фіксація слів і тексту за допомогою графічних знаків;
- г) зорове сприйняття графічних знаків, логічне розуміння їхнього значення.

28. Що таке діалог:

- а) висловлення однієї особи (твір);
- б) процес мовленнєвої взаємодії двох учасників спілкування;
- в) літературний текст, в якому про щось розповідається;
- г) перебудова письмового мовлення в усне.

29. Які особливості діалогічного мовлення:

- а) контактність, двосторонній характер, невідготовленість, емоційна забарвленість, неповнота, ситуативність;
- б) повнота, односторонній характер, підготовленість, емоційна забарвленість, дистанційність;
- в) контактність, ситуативність, неповнота, підготовленість, односторонній характер;

г) вторинність, повнота, ситуативність, непідготовленість, двосторонній характер.

30. Які особливості монологічного мовлення:

а) повнота, непідготовленість, емоційна забарвленість, дистанційність, контактність;

б) підготовленість, односторонній характер, повнота висловлення, завершеність думок, літературна мова;

в) контактність, ситуативність, неповнота, підготовленість, односторонній характер;

г) вторинність, повнота, ситуативність, непідготовленість, двосторонній характер.

31. Письмо як вид мовленнєвої діяльності – це ...

а) побудова власних висловлювань у фіксованій графічній формі;

б) сприймання на слух мовлення, його розуміння;

в) сприймання зором тексту, його усвідомлення;

г) побудова власних усних висловлювань (діалогів та монологів).

32. Для оволодіння письмом потрібні такі уміння й навички:

а) навички розпізнавати графічні знаки, навички розуміти текст, орфоепічні навички;

б) навички слухання та розуміння прослуханого, вміння виділяти головне, складати план тексту;

в) навички зображення знаків письма, навички правильного перекодування звуків мовлення у відповідні знаки письма (орфографія); уміння побудови писемного висловлювання;

г) навички побудови висловлювання, орфоепічні навички, навички правильного перекодування звуків мовлення у відповідні знаки письма (орфографія).

33. Які основні особливості писемного мовлення:

а) контактність, вторинність, фонетична оформленість, спланованість, логічність;

б) вторинність, монологічність, графічна оформленість, спланованість, логічність, повнота, розгорнутість, нормативність (літературна мова);

в) спонтанність, адресованість, неповнота, нормативність, діалогічність, ґрунтовний виклад думок, логічність;

г) первинність, монологічність, зорове сприйняття, графічне оформлення, неповнота, експресивність.

34. Спілкування – це:

а) смисловий та ідеально-змістовий аспект соціальної взаємодії, обмін інформацією;

б) обставини, в яких відбувається спілкування: місце, час, особистість партнера (партнерів), соціальні ролі учасників тощо.

в) реакція адресата на повідомлення, яке допомагає адресантові зорієнтуватися в особі адресата, визначити міру дієвості своїх аргументів, переконатись у досягненні чи недосягненні комунікативної мети;

г) сукупність зв'язків і взаємодій людей, суспільств, суб'єктів (класів, груп, особистостей), у яких відбувається обмін інформацією, досвідом, уміннями, навичками та результатами діяльності.

35. Комунікація – це:

а) смисловий та ідеально-змістовий аспект соціальної взаємодії, обмін інформацією;

б) обставини, в яких відбувається спілкування: місце, час, особистість партнера (партнерів), соціальні ролі учасників тощо.

в) реакція адресата на повідомлення, яке допомагає адресантові зорієнтуватися в особі адресата, визначити міру дієвості своїх аргументів, переконатись у досягненні чи недосягненні комунікативної мети;

г) сукупність зв'язків і взаємодій людей, суспільств, суб'єктів (класів, груп, особистостей), у яких

відбувається обмін інформацією, досвідом, уміннями, навичками та результатами діяльності.

36. Комунікативні закони – це:

- а) рекомендації щодо ефективного спілкування, які склалися в суспільстві й віддзеркалюють комунікативні традиції певного етносу;
- б) жорстко регламентовані правила, що керують діями комунікантів;
- в) найзагальніші нежорсткі тенденції, які наявні у всіх типах групового і масового спілкування;
- г) правила етикету.

37. Правила спілкування – це:

- а) рекомендації щодо ефективного спілкування, які склалися в суспільстві й віддзеркалюють комунікативні традиції певного етносу, які засвоюються шляхом наслідування і навчання й реалізуються в спілкуванні переважно автоматично;
- б) жорстко регламентовані правила, що керують діями комунікантів;
- в) найзагальніші нежорсткі тенденції, які наявні у всіх типах групового і масового спілкування;
- г) правила етикету.

38. «Ефективність спілкування прямо пропорційна комунікативним зусиллям» стверджує закон:

- а) ритму спілкування;
- б) прогресивного зростання нетерпіння слухачів;
- в) зниження рівня інтелекту аудиторії зі збільшенням її чисельності;
- г) залежності спілкування від комунікативних зусиль.

39. «Людина у спілкуванні намагається зберегти досягнуту нею комунікативну рівновагу» зазначає закон:

- а) комунікативного самозбереження;
- б) ритму спілкування;

- в) мовленнєвого самовпливу;
- г) емоційного пригнічування логіки.

40. Те, що «інформація негативного змісту має тенденцію до швидшого поширення, ніж позитивна» визначає закон:

- а) емоційної афіліації;
- б) спотворення інформації;
- в) прискореного поширення негативної інформації;
- г) самовиникнення інформації.

41. «Чим простіше мовець висловлює свої думки, тим краще його розуміють і більше йому вірять» встановлює закон:

- а) емоційної афіліації;
- б) спотворення інформації;
- в) модифікації нестандартної комунікативної поведінки учасників спілкування;
- г) довіри до зрозумілих висловлювань.

42. «Емоційні вигуки людини посилюють емоцію», стверджує закон:

- а) мовленнєвого поглинання емоцій;
- б) емоційного пригнічування логіки;
- в) мовленнєвого посилення емоцій;
- г) емоційної афіліації.

43. За мірою контрольованості розрізняють такі види спілкування:

- а) ініціативне і вимушене;
- б) усне і писемне;
- в) вербальне і невербальне;
- г) формальне і неформальне.

44. За соціальними чинниками розрізняють такі види спілкування:

- а) ініціативне і вимушене;
- б) особистісно зорієнтоване і соціально зорієнтоване;
- в) вербальне і невербальне;

г) формальне і неформальне.

45. За метою розрізняють такі види спілкування:

а) ініціативне і вимушене;

б) особистісно зорієнтоване і соціально зорієнтоване;

в) ділове і розважальне;

г) формальне і неформальне.

46. За формою реалізації засобів мовного коду розрізняють такі типи спілкування:

а) ініціативне і вимушене;

б) усне і писемне;

в) вербальне і невербальне;

г) формальне і неформальне.

47. Розкриття смислових зв'язків, осмислення сприйнятого мовленнєвого повідомлення мовця, опосередкованого діяльністю говоріння, – це мета:

а) слухання;

б) говоріння;

в) читання;

г) письма.

48. До рецептивного мовлення належать такі види мовленнєвої діяльності:

а) говоріння і письмо;

б) читання і письмо;

в) слухання і читання;

г) слухання і письмо.

49. Аспект, за яким мовленнєва діяльність може виступати або ж як цілком самостійна діяльність зі специфічною мотивацією, як мовленнєві операції або мовленнєві дії, що входять до складу інших немовленнєвих діянь, називається:

а) психологічний;

б) лінгвістичний;

в) дидактичний;

г) психолінгвістичний.

50. Продуктивний вид активної мовленнєвої діяльності, активний процес здійснення спілкування, зовнішнє вираження способу формування та формулювання думки засобом мови – це:

- а) говоріння;
- б) читання;
- в) аудіювання;
- г) письмо.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
50-49	100-80	відмінно A
48-44	79-65	добре B
43-38	64-50	добре C
37-30	49-26	задовільно D
29-25	25-10	задовільно E

24-18	9 -6	незадовільно FX
17-0	5-0	незадовільно F

МАТЕРІАЛИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 3 КУРСУ

2.6.Українознавство

Тест з дисципліни «Українознавство»

Час виконання – 80 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

- 1.Тест складається з 50 завдань.
- 2.Завдання 1-50 на вибір однієї правильної відповіді.
- 3.Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

- 1.Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.
- 2.Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
- 3.У разі необхідності використовуйте чернетку.
- 4.Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

- 1.До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
- 2.Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.

3.Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.

4.Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А	Б	В	Г
X	X		

5.Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.

Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1. Українознавство - це :

- а) етно- національні групи розташовані на території України;
- б) світове українство в часово –просторовій еволюції;
- в) цілісна система наукових інтегрованих знань про Україну і українство;
- г) відомості про етнокультурний розвиток українців.

2. Предметом українознавчих досліджень є:

- а) феномен українства, закономірності, його досвід матеріального і духовного життя;
- б) філософсько-гуманістичні основи українознавства;
- в) вивчення й обґрунтування творення й самотворення особистості;

г) спеціально відібрані приклади з історичного буття українського етносу.

3. Поняття Україна охоплює:

- а) світове українство в часово-просторовій еволюції;
- б) систему наукових інтегрованих знань про Україну;
- в) українців як світовий феномен; етнонаціональні групи;
- г) історично – космічний феномен з власною долею.

4. Поняття українства охоплює:

- а) світове українство в часово-просторовій еволюції;
- б) систему наукових інтегрованих знань про Україну;
- в) українців як світовий феномен; етнонаціональні групи;
- г) зміст і форми викладання українознавства в різних формах освіти.

5. Філософсько-гуманістичними основами українознавства є:

- а) закони діалектики – єдність та боротьба протилежностей, перехід кількості в якість;
- б) визнання, що кожна людина, нація, мова, культура має право на життя й повну самореалізацію;
- в) цілісна система знань археології та етнології, фольклористики та лінгвістики, антропології й демографії;
- г) аналіз тенденцій, закономірностей причин та наслідків розвитку й проблем сучасності.

6. Одним з завдань курсу є:

- а) вивчення сфери наукової діяльності людини;
- б) форми викладання українознавства в різних формах освіти;
- в) визначення змісту курсу «Українознавство»;
- г) формування питомих рис громадянина.

7. Українознавство включає в себе:

- а) джерела, досвід поколінь та історичні уроки від роду, етності, держави, людини;
- б) крає-, країно-, природо-, суспільство-, людино-, народознавство, але не як окремі предмети, а як елементи універсальної цілісності;
- в) аналіз тенденцій, закономірностей причин та наслідків розвитку й проблем сучасності;
- г) закони діалектики – єдність та боротьба протилежностей, перехід кількості в якість.

8. Фундаментом українознавства є:

- а) поєднання вітчизняного й зарубіжного досвіду вивчення історії виникнення й розвитку етності;
- б) система знань про перспективність розвитку певного соціокультурного середовища;
- в) цілісна система знань археології та етнології, фольклористики та лінгвістики;
- г) аналіз тенденцій, закономірностей причин та наслідків розвитку й проблем сучасності.

9. Що не являється концентром українознавства:

- а) Україна – мова;
- б) Україна – космос;
- в) Україна - етнос;
- г) Україна- нація.

10. Другим етапом розвитку українознавства є:

- а) час розквіту Київської держави (9-13ст.);
- б) доба Гетьманщини;
- в) час становлення Київської держави (4 -9ст.);
- г) час розвитку Литовсько- Руської держави.

11. Яким етапом розвитку українознавства є доба Гетьманщини:

- а) 2;
- б) 3;
- в) 4;

г) 1.

12. Четвертий етап розвитку українознавства розпочинається:

- а) « Історією Русів»;
- б) « Велесовою книгою»;
- в) « Літописом Руським»;
- г) Літописом Самовидця.

13. Характер та масштаби зарубіжного українознавства відбиті у хрестоматії:

- а) С.Єфремова;
- б) Д. Яворницького;
- в) В. Крисаченко;
- г) М. Грушевського.

14. Хто з варязьких князів у 882 р. поклав початок новій гілці правлячої києво-руської династії:

- а) Олег;
- б) Аскольд;
- в) Володимир;
- г) Святослав.

15. Основа українознавства в середній школі:

- а) повчальні сторінки й процеси історії;
- б) феномен розуміння власного «Я»;
- в) знання про звичаї і обряди народу;
- г) протиріччя процесу навчання.

16. У якому році було скасовано козацький устрій в Україні:

- а) 1864 р.;
- б) 1783 р.;
- в) 1752 р.;
- г) 1767.

17. Мовна політика – це:

- а) процес вивільнення громадського життя, гуманітарних наук, літератури та мистецтва з-під засилля ідеології;

- б) сукупність ідеологічних постулатів і практичних дій, спрямованих на регулювання мовних відносин у країні;
- в) сукупність умов, що характеризують визначені законом і насправді реалізовані правила мовної поведінки;
- г) система знань про перспективність розвитку певного соціокультурного середовища.

18. Вперше письмово поняття «Україна» фіксується:

- а) У X ст.
- б) У XI ст.
- в) У XII ст.
- г) У XIII ст.

19. Хто вніс у педагогіку філософію серця:

- а) Ярослав Мудрий;
- б) Володимир Мономах;
- в) Данило Галицький;
- г) Богдан Хмельницький.

20. Як називається 10-томна праця М.Грушевського:

- а) «Енциклопедія українознавства»;
- б) «Історія України-Руси»;
- в) «Відродження нації»;
- г) «Описи України».

21. На якій території був поширений нордійський з домішкою ядранського расовий тип українського етносу:

- а) Харківщина, Галичина;
- б) Гуцульщина, Поділля;
- в) Київщина, Волинь;
- г) Опілля, Полісся.

22. Яку територію займає Україна:

- а) 240800 кв. км;
- б) 1200000 кв. км;
- в) 800500 кв. км;
- г) 603700 кв. км.

23. Яка етнічна область України перебуває не в її складі:

- а) Опілля;
- б) Бойківщина;
- в) Кубань;
- г) Покуття.

24. Кому належать ці слова: «Ні «добре добро», ні воля, ні «братерство братнєє», немислимі поза рідною природою...»:

- а) Т.Шевченко;
- б) І.Франко;
- в) В.Мономах;
- г) Л.Українка.

25. Природні ресурси – це:

- а) елементи природи, що використовуються як джерело засобів існування людського суспільства;
- б) процес ототожнення, уподібнення себе особою певної етнічної групи;
- в) сукупність природних умов існування людського суспільства;
- г) сукупність умов, що характеризують визначені законом і насправді реалізовані правила поведінки.

26. Скільки мов встановив Бог, зруйнувавши Вавілонську вежу:

- а) 104;
- б) 72;
- в) 86;
- г) 68.

27. Хто перший дійшов висновку, що справжнє мистецтво може творитися тільки мовою свого народу:

- а) Данте;
- б) Арістотель;
- в) Г. Сковорода;

г) М. Ломоносов.

28. Якого етнографічного району не існує:

- а) Слобожанщина;
- б) Сіверщина;
- в) Буджак;
- г) Токмак.

29. Особливу роль у єдності одних і роз'єднанні інших народів відігравали такі чинники:

- а) релігія і мова;
- б) політика і ментальність;
- в) територія і природа;
- г) ментальність і мова.

30. Хто з вчених відкрив в Україні трипільську культуру:

- а) Л.Залізняк;
- б) М.Погодін;
- в) В.Хвойка;
- г) М.Грушевський.

31. Спільною рисою для етноциду та геноциду є:

- а) масовий характер;
- б) односторонній характер;
- в) планований характер;
- г) ініціаторами є громадяни іншої країни.

32.Рік виходу Емського указу:

- а) 1876 р.;
- б) 1879 р.;
- в) 1874 р.;
- г) 1880 р.

33. Географічний центр Європи знаходиться біля міста:

- а) Київ;
- б) Вінниця;
- в) Рахів;
- г) Львів.

34 Відмінність між етнічною і політичною нацією полягає в тому, що:

- а) політична нація об'єднує різні етнічні спільноти;
- б) політична нація може виникнути тільки в новітні часи;
- в) етнічна нація є етнічною спільнотою, політична – суб'єктом політичного процесу;
- г) етнічна нація не може бути титульним етносом.

35. Одними з основних ознак держави є:

- а) державний апарат, нація, монархія, республіка;
- б) державний апарат, право, територія, суверенітет, примус;
- в) право, територія, суверенітет, примус, федерація;
- г) державний апарат, право, територія, автономія.

36. «Концепція» перекладається з латинської як:

- а) ідея;
- б) переконання;
- в) винахід;
- г) сприйняття.

37. В основу визначення концентрів знань в українознавстві покладено:

- а) сукупність наукових знань про Україну й світове українство;
- б) сфери буття й свідомості українців;
- в) послідовність вивчення матеріалу про Україну й світове українство;
- г) систему наукових знань та методологію галузевих наук про Україну й світове українство.

38. В якій праці була перша згадка про природу і населення території сучасної України:

- а) згадки з месопотамських писемних джерел;
- б) опис, наведений в «Одіссей» Гомера;
- в) біблійні згадки про народи Північного Причорномор'я;

г) відомості з «Вересової книги».

39. До основних властивостей українського менталітету належать:

- а) єдність етнічної самосвідомості та родового походження;
- б) спільність території, мови, культури, побуту, психічного складу;
- в) наявність етнокультурної інформації освяченої традиціями;
- г) індивідуалізм, екзекутивність, інтровертивність.

40. Нація – це:

- а) вища ступінь суспільної єдності людей;
- б) людська спільнота, об'єднана духовними принципами;
- в) сукупність індивідів, поєднаних єдністю походження та мовою;
- г) частина населення певної країни або держави.

41. Здатність етнічних одиниць відтворювати своє минуле:

- а) етнічна свідомість;
- б) етнічна пам'ять;
- в) етнічна культура;
- г) етнічна енергія.

42. Прямими предками українського народу

М.Грушевський вважав:

- а) греків;
- б) угрів;
- в) антів;
- г) болгар.

43. Перша спроба пояснити походження слов'ян зроблена:

- а) боварськими хроністами;
- б) Нестором-літописцем;
- в) німецькими істориками;

г) Володимиром Мономахом.

44. Етноцид – це:

- а) знищення культури етносу, його асиміляція;
- б) свідомо політика фізичного знищення етносу;
- в) примусове виселення з місця постійного проживання;
- г) позбавлення прав людини.

45. Геноцид – це:

- а) знищення культури етносу, його асиміляція;
- б) свідомо політика фізичного знищення етносу;
- в) примусове виселення з місця постійного проживання;
- г) позбавлення прав людини.

46. Основні терени формування етнічних, ментально-психологічних та культурних особливостей українства:

- а) Галичина, Волинь, Закарпаття;
- б) Полісся, Поділля, Таврія;
- в) Київщина, Чернігівщина, Полтавщина;
- г) Крим, Буковина, Слобожанщина.

47. Вислів «Книги – це ріки, що наповнюють весь світ увесь» взято із:

- а) Літопису «Повість минулих літ»;
- б) «Велесової книги»;
- в) «Київського літопису»;
- г) «Галицько – Волинського літопису».

48. Переклад Святого письма на українську мову здійснив:

- а) С. Єфремов;
- б) І. Огієнко;
- в) Л. Булаховський;
- г) М. Максимович.

49. Б. Хмельницький вперше в історії української суспільно-політичної думки чітко сформулював національно-державну ідею:

- а) поділ козацької України на два гетьманства;

- б) розширення впливу Запорозької Січі на територію Російської імперії;
- в) створення незалежної соборної держави в етнографічних межах України;
- г) ліквідація системи феодалських відносин на селі та в місті.

50. Творець першої української конституції:

- а) Б. Хмельницький;
- б) І. Виговський;
- в) М. Мазепа;
- г) П. Орлик.

Варіант 2

1. Основні терени формування етнічних, ментально-психологічних та культурних особливостей українства:

- а) Галичина, Волинь, Закарпаття;
- б) Київщина, Чернігівщина, Полтавщина;
- в) Полісся, Поділля, Таврія;
- г) Крим, Буковина, Слобожанщина.

2. Одним з завдань курсу є:

- а) вивчення сфери наукової діяльності людини;
- б) визначення змісту курсу «Українознавство»;
- в) формування питомих рис громадянина;
- г) форми викладання українознавства в різних формах освіти.

3. Етноцид – це:

- а) знищення культури етносу, його асиміляція;
- б) свідомо політична фізичного знищення етносу;
- в) примусове виселення з місця постійного проживання;
- г) позбавлення прав людини.

4. Українознавство включає в себе:

- а) джерела, досвід поколінь та історичні уроки від роду, етності, держави, людини;
- б) крає-, країно-, природо-, суспільство-, людино-, народознавство, але не як окремі предмети, а як елементи універсальної цілісності;
- в) аналіз тенденцій, закономірностей причин та наслідків розвитку й проблем сучасності;
- г) закони діалектики – єдність та боротьба протилежностей, перехід кількості в якість.

5. В основу визначення центрів знань в українознавстві покладено:

- а) сукупність наукових знань про Україну й світове українство;
- б) сфери буття й свідомості українців;
- в) послідовність вивчення матеріалу про Україну й світове українство;
- г) систему наукових знань та методологію галузевих наук про Україну й світове українство.

6. Переклад Святого письма на українську мову здійснив:

- а) С. Єфремов;
- б) І. Огієнко;
- в) М. Максимович;
- г) Л. Булаховський.

7. Українознавство – це:

- а) цілісна система наукових інтегрованих знань про Україну і українство;
- б) світове українство в часово – просторовій еволюції;
- в) етно- національні групи розташовані на території України;
- г) відомості про етнокультурний розвиток українців.

8. Хто з варязьких князів у 882 р. поклав початок новій гілці правлячої києво-руської династії:

- а) Олег;
- б) Аскольд;
- в) Володимир;
- г) Святослав.

9. Якого етнографічного району не існує:

- а) Слобожанщина;
- б) Сіверщина;
- в) Буджак;
- г) Токмак.

10. На якій території був поширений нордійський з домішкою ядранського расовий тип українського етносу:

- а) Київщина, Волинь;
- б) Гуцульщина, Поділля;
- в) Харківщина, Галичина;
- г) Опілля, Полісся.

11.Рік виходу Емського указу:

- а) 1876 р.;
- б) 1879 р.;
- в) 1874 р.;
- г) 1880 р.

12. Основа українознавства в середній школі:

- а) протиріччя процесу навчання;
- б) феномен розуміння власного «Я»;
- в) знання про звичаї і обряди народу;
- г) повчальні сторінки й процеси історії.

13. Б. Хмельницький вперше в історії української суспільно-політичної думки чітко сформулював національно-державну ідею:

- а) поділ козацької України на два гетьманства;
- б) розширення впливу Запорозької Січі на територію Російської імперії;
- в) створення незалежної соборної держави в етнографічних межах України;

г) ліквідація системи феодальних відносин на селі та в місті.

14. Перша спроба пояснити походження слов'ян зроблена:

- а) боварськими хроністами;
- б) Нестором-літописцем;
- в) німецькими істориками;
- г) Володимиром Мономахом.

15.Здатність етнічних одиниць відтворювати своє минуле:

- а) етнічна свідомість;
- б) етнічна енергія;
- в) етнічна культура;
- г) етнічна пам'ять.

16. Кому належать ці слова: «Ні «добре добро», ні воля, ні «братерство братнєє», немислимі поза рідною природою...»:

- а) І.Франко;
- б) Т.Шевченко;
- в) В.Мономах;
- г) Л.Українка.

17. Яка етнічна область України перебуває не в її складі:

- а) Опілля;
- б) Кубань;
- в) Бойківщина;
- г) Покуття.

18. Поняття українства охоплює:

- а) світове українство в часово-просторовій еволюції;
- б) систему наукових інтегрованих знань про Україну;
- в) українців як світовий феномен; етнонаціональні групи;
- г) зміст і форми викладання українознавства в різних формах освіти.

19. Творець першої української конституції:

- а) Б. Хмельницький;
- б) І. Виговський;
- в) М. Мазепа;
- г) П. Орлик.

20. В якій праці була перша згадка про природу і населення території сучасної України:

- а) згадки з месопотамських писемних джерел;
- б) опис, наведений в «Одіссей» Гомера;
- в) біблійні згадки про народи Північного Причорномор'я;
- г) відомості з «Вересової книги».

21. Яким етапом розвитку українознавства є доба Гетьманщини:

- а) 2;
- б) 4;
- в) 3;
- г) 1.

22. Хто перший дійшов висновку, що справжнє мистецтво може творитися тільки мовою свого народу:

- а) Данте;
- б) Арістотель;
- в) Г. Сковорода;
- г) М. Ломоносов.

23. Другим етапом розвитку українознавства є:

- а) час розквіту Київської держави (9-13ст.);
- б) доба Гетьманщини;
- в) час становлення Київської держави (4 -9ст.);
- г) час розвитку Литовсько- Руської держави.

24. Філософсько-гуманістичними основами українознавства є:

- а) закони діалектики – єдність та боротьба протилежностей, перехід кількості в якість;

- б) визнання, що кожна людина, нація, мова, культура має право на життя й повну самореалізацію;
- в) цілісна система знань археології та етнології, фольклористики та лінгвістики, антропології й демографії;
- г) аналіз тенденцій, закономірностей причин та наслідків розвитку й проблем сучасності.

25. Геноцид – це:

- а) знищення культури етносу, його асиміляція;
- б) позбавлення прав людини;
- в) примусове виселення з місця постійного проживання;
- г) свідомо політика фізичного знищення етносу.

26. Поняття Україна охоплює:

- а) світове українство в часово-просторовій еволюції;
- б) систему наукових інтегрованих знань про Україну;
- в) українців як світовий феномен; етнонаціональні групи;
- г) історично – космічний феномен з власною долею.

27. Фундаментом українознавства є:

- а) цілісна система знань археології та етнології, фольклористики та лінгвістики;
- б) система знань про перспективність розвитку певного соціокультурного середовища;
- в) поєднання вітчизняного й зарубіжного досвіду вивчення історії виникнення й розвитку етнонації;
- г) аналіз тенденцій, закономірностей причин та наслідків розвитку й проблем сучасності.

28. Вислів « Книги – це ріки, що наповнюють весь світ увесь» взято із:

- а) Літопису «Повість минулих літ»;
- б) «Велесової книги»;
- в) «Київського літопису»;
- г) «Галицько – Волинського літопису».

29. Що не являється концентром українознавства:

- а) Україна – мова;
- б) Україна – космос;
- в) Україна – етнос;
- г) Україна – нація.

30. Хто з вчених відкрив в Україні трипільську культуру:

- а) Л.Залізняк;
- б) М.Погодін;
- в) В.Хвойка;
- г) М.Грушевський.

31. Спільною рисою для етноциду та геноциду є:

- а) масовий характер;
- б) односторонній характер;
- в) планований характер;
- г) ініціаторами є громадяни іншої країни.

32. Відмінність між етнічною і політичною нацією полягає в тому, що:

- а) політична нація об'єднує різні етнічні спільноти;
- б) політична нація може виникнути тільки в новітні часи;
- в) етнічна нація є етнічною спільнотою, політична – суб'єктом політичного процесу;
- г) етнічна нація не може бути титульним етносом.

33. Природні ресурси – це:

- а) процес ототожнення, уподібнення себе особою певної етнічної групи;
- б) елементи природи, що використовуються як джерело засобів існування людського суспільства;
- в) сукупність природних умов існування людського суспільства;
- г) сукупність умов, що характеризують визначені законом і насправді реалізовані правила поведінки.

34. Яку територію займає Україна:

- а) 240800 кв. км;
- б) 1200000 кв. км;
- в) 800500 кв. км;
- г) 603700 кв. км.

35. Географічний центр Європи знаходиться біля міста:

- а) Київ;
- б) Вінниця;
- в) Рахів;
- г) Львів.

36. Прямими предками українського народу

М. Грушевський вважав:

- а) греків;
- б) угрів;
- в) болгар;
- г) антів.

37. «Концепція» перекладається з латинської як:

- а) ідея;
- б) переконання;
- в) винахід;
- г) сприйняття.

38. Нація – це:

- а) вища ступінь суспільної єдності людей;
- б) людська спільнота, об'єднана духовними принципами;
- в) сукупність індивідів, поєднаних єдністю походження та мовою;
- г) частина населення певної країни або держави.

39. Як називається 10-томна праця

М. Грушевського:

- а) «Енциклопедія українознавства»;
- б) «Історія України-Руси»;
- в) «Відродження нації»;

г) «Описи України».

40. У якому році було скасовано козацький устрій в Україні:

а) 1864 р.;

б) 1783 р.;

в) 1767р.;

г) 1752 р.

41. Одними з основних ознак держави є:

а) державний апарат, нація, монархія, республіка;

б) державний апарат, право, територія, суверенітет, примус;

в) право, територія, суверенітет, примус, федерація;

г) державний апарат, право, територія, автономія.

42. До основних властивостей українського менталітету належать:

а) єдність етнічної самосвідомості та родового походження;

б) індивідуалізм, екзекутивність, інтровертивність;

в) наявність етнокультурної інформації освяченої традиціями;

г) спільність території, мови, культури, побуту, психічного складу.

43. Четвертий етап розвитку українознавства розпочинається:

а) « Історією Русів»;

б) « Велесовою книгою»;

в) « Літописом Руським»;

г) Літописом Самовидця.

44. Особливу роль у єдності одних і роз'єданні інших народів відігравали такі чинники:

а) релігія і мова;

б) політика і ментальність;

в) територія і природа;

г) ментальність і мова.

45. Хто вніс у педагогіку філософію серця:

- а) Ярослав Мудрий;
- б) Володимир Мономах;
- в) Данило Галицький;
- г) Богдан Хмельницький.

46. Вперше письмово поняття «Україна» фіксується:

- а) У X ст.
- б) У XI ст.
- в) У XII ст.
- г) У XIII ст.

47. Скільки мов встановив Бог, зруйнувавши Вавилонську вежу:

- а) 104;
- б) 72;
- в) 68;
- г) 86.

48. Мовна політика – це:

- а) процес вивільнення громадського життя, гуманітарних наук, літератури та мистецтва з-під засилля ідеології;
- б) сукупність ідеологічних постулатів і практичних дій, спрямованих на регулювання мовних відносин у країні;
- в) сукупність умов, що характеризують визначені законом і насправді реалізовані правила мовної поведінки;
- г) система знань про перспективність розвитку певного соціокультурного середовища.

49. Характер та масштаби зарубіжного українознавства відбиті у хрестоматії:

- а) С.Єфремова;
- б) Д. Яворницького;
- в) В. Крисаченко;
- г) М. Грушевського.

50. Предметом українознавчих досліджень є:

- а) феномен українства, закономірності, його досвід матеріального і духовного життя;
- б) філософсько-гуманістичні основи українознавства;
- в) вивчення й обґрунтування творення й самотворення особистості;
- г) спеціально відібрані приклади з історичного буття українського етносу.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
30-29	100-80	відмінно A
28-26	79-65	добре B
25-23	64-50	добре C
22-20	49-26	задовільно D
19-15	25-10	задовільно E

14-8	9 -6	незадовільно FX
7-0	5-0	незадовільно F

Література

1. Баран В.Д., Баран Я. В. Походження українського народу. - К., 2002.
2. Брайчевський М. Конспект історії України. - К., 1994.
3. Грушевський М. Історія України-Руси - К., 1991-1997.
4. Дорошенко Д. Огляд української історіографії. - К., 1990.
5. Сфремов С. Українознавство. - К., 1920.
6. Історія української школи та педагогіки: Хрестоматія. - К.: Знання, 2003.
7. Калакура Я.С. Історичні засади українознавства як науки і навчальної дисципліни // Збірник наукових праць НДІ українознавства. Том І. - К., 2003. - С. 322 - 330.
8. Кононенко П. П. "Свою Україну любіть..." - К.: Твім Інтер, 1996.
9. Кононенко П. Українознавство: Підручник. - К.: Либідь, 2006.
10. Кононенко П.П., Кононенко Т.П. Український етнос: генеза і перспективи. - К., 2002.
11. Кононенко П.П., Кононенко Т.П. Феномен української мови. -К.: Наша культура і наука, 1999.
12. Крисаченко В.С. Українознавство: Хрестоматія-посібник. У 2-х кн. - К.: Либідь, 1996.
13. Літопис Аскольда. - К., 2001.

2.7.Сучасний український правопис

Підсумковий контроль

Тест

з дисципліни «Сучасний український правопис»

Час виконання – 80 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

- 1.Тест складається з 50 завдань.
- 2.Завдання 1-50 на вибір однієї правильної відповіді.
- 3.Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

1. Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте чернетку.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

1. До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.

4. Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А	Б	В	Г
			

5. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.

Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1. Орфографія це -

- а) система загальноприйнятих правил національної мови, що визначають способи передачі усного мовлення на письмі;
- б) сукупність слів, словниковий склад мови в цілому;
- в) розділ мовознавства що займається теоретичними проблемами укладання словників;
- г) сукупність усіх засобів певної писемності, система відношень між буквами і звуками конкретної мови.

2. Орфографічне правило це -

- а) коротка рекомендація для певного способу написання, що є взірцевою;
- б) система фіксації мови за допомогою умовних графічних одиниць;
- в) вчення про принципи дослідницької діяльності в науці про мову;
- г) сукупність властивих мові усталених висловів.

3. За особливістю графічного зображення знака орфограми поділяються на :

- а) буквені, небуквені, дефісні, скорочені;
- б) буквені, орфограму-рису, орфограму-дефіс, орфограму-пропуск, орфограму-апостроф;
- в) орфограму-перенос, буквені, скорочені;
- г) орфограму написання слів окремо або через дефіс, літерні, написання слів окремо.

4. Який принцип покладено в основу написання поданих слів: сфотографувати, у книзі, якісний, знання?

- а) морфологічний;
- б) диференціюючий;
- в) фонетичний;
- г) традиційний.

5. У якому рядку всі слова пишуться за фонетичним принципом:

- а) смієшся, сова, чесний, пробіг, село;
- б) гарячий, молодець, визнали, обласний, насіння;
- в) нагору, весна, вчиться, надія, кисіль;
- г) звучання, м'ята, бонна, спершу.

6. У якому з поданих варіантів всі слова розміщено в алфавітному порядку:

- а) вільний, вільна, вільнодумний, вільнолюбний;
- б) вільний, вільнодумний, вільнодумність, вільнолюбний;
- в) вільний, вільнодумність, вільнодумний, вільнолюбний;
- г) мудрець, мудрість, мудріти, мудрий, мудрішати, мудро.

7. У якому рядку допущено орфографічні помилки в написанні слів?

- а) пам'ять, пів'яблука, Лук'яненко, солов'їний, розв'язати;

- б) з'явитися, об'єднати, черв'як, довір'я, святкувати;
- в) воззеднання, верб'я, пів-ящика, торф'яний, підгір'я;
- г) Лук'янець, зв'язківець, мавпячий, зоряний, п'ять.

8. У якому з поданих варіантів в усіх словах пишеться префікс с-:

- а) ...жити, ...фотографувати, ...мусити, ...долати, ...цілити;
- б) ...хвалити, ...копати, ...шити, ...чистити, ...сипати;
- в) ...клеїти, ...твердити, ...формувати, ...хилити, ...тримати;
- г) ...ховати, ...писати, ...прощувати, ...тискати, ...робити.

9. У якому з поданих варіантів усі слова пишуться з ьо?

- а) тр...х, т...хкати, Вороб...в, кур...з, вс...го;
- б) л...н, с...годні, ц...го, т...хкати, с...мий;
- в) вос...мий, пол...вий, ма...р, л...довий, син...го;
- г) вс.го, л...н, ц...го, пол...вий, га...к.

10. У яких випадках відбувається подовження приголосних?

- а) подовжуються приголосні [б], [д], [м], [ф], [з], [с], [р];
- б) подовжуються приголосні [д], [т], [з], [с], [ц], [л], [н], [ж], [ч], [ш] між двома приголосними в іменниках середнього роду на -а;
- в) подовжуються приголосні [д], [т], [з], [с], [ц], [л], [н], [ж], [ч], [ш] між двома голосними в іменниках середнього роду на -а, в окремих іменниках чоловічого та жіночого роду на -а, (-я);
- г) подовжуються приголосні [б], [д], [м], [ф], [з], [с], [р] в іменниках чоловічого роду.

11. Чи ставиться апостроф у словах ад...ютант, кон...юнктурний, ін...екція?

- а) апостроф ставиться після приголосного перед я, ю, є;

- б) апостроф не ставиться, оскільки я, ю, є позначають пом'якшення попереднього приголосного;
- в) апостроф ставиться після кінцевого приголосного префікса перед я, ю, є;
- г) апостроф не ставиться, оскільки після приголосних пишеться м'який знак.

12. У якому рядку всі закінчення іменників у формі орудного відмінка записано правильно?

- а) перемогою, надією, працею, їжою, сівбою;
- б) хвилею, Марією, тишею, тривоною, душею;
- в) новиною, вишнею, господинею, межою, пушою;
- г) дачою, грушею, піснею, новиною, душею.

13. У якому рядку від усіх прикметників правильно утворено вищий ступінь порівняння?

- а) вузький — вужчий, дорогий — дорожчий, високий — вищий, рідкий — рідший, широкий — ширший;
- б) чорний — чорніший, поганий — поганіший, молодий — молодший, низький — нищий, легкий — легший;
- в) глибокий — глибокий, гарний — гарніший, рідний — рідніший, чистий — чистіший, добрий — добріший;
- г) зелений — зеленіший, лисий — лисіший, гордий — гордіший, рідкий — рідший.

14. На який склад падає наголос у формах займенників до мене, без тебе, перед мене, за тебе?

- а) на перший склад;
- б) на другий склад;
- в) на прийменник;
- г) на перший і другий склади.

15. У якому випадку поширена прикладка відокремлюється тире?

- а) відокремлюється прикладка, що має значення уточнення або містить у своєму складі розділові знаки;
- б) відокремлюється прикладка, що приєднується за допомогою слова як;

- в) відокремлюється прикладка, що приєднується за допомогою слів родом, на ім'я, наймення;
г) поширена прикладка не відокремлюється.

16. У якому рядку наведені слова ніколи не бувають вставними?

- а) зрозумійте, дозвольте, мовбито, немовбито, неначе;
б) при цьому, нарешті, по-перше, тим часом, може;
в) ніби, неначе, все-таки, навіть, як-не-як;
г) неначе, дозвольте, може, нарешті, ніби.

17. У якому з поданих варіантів написання слів не відбувається подовження приголосних:

- а) узліс...я, сторіч...я, чуйніст...ю, задоволен...я, щедріст...ю;
б) Поволж...я, жовч...ю, любов...ю, стат...ей, щедріст...ю;
в) священ...ик, прибут...я, новосіл...я, гордіст...ю, зран...я;
г) попідтин...ю, сіл...ю, стат...ею, віт...я, роздоріж...я.

18. З'ясуйте, після яких приголосних у словах іншомовного походження перед наступними приголосними пишеться голосний и:

- а) ш, р, з, с, ж, д, т, л, ч;
б) з, с, ц, ж, р, д, ч, ш, т;
в) ц, с, з, ж, р, ч, т, д, н;
г) д, т, з, с, р, м, ц, дз, ч.

19. У якому рядку закінчення іменників у формі родового відмінка однини записано правильно?

- а) розуму, болю, виступу, поля, парламента;
б) приятеля, туману, тижня, коридору, зошита;
в) кисню, Ватикану, вокзалу, трамвая, горизонту;
г) гектара, мільйона, синтаксису, граніту, метрополітену.

20. У якому рядку всі іменники у формі орудного відмінка записано правильно:

- а) радістю, віссю, тінню, нехворощю, височінню;
- б) матір'ю, якістю, жовцю, подорожжю, нічцю;
- в) верфю, сіллю, любов'ю, вістю, розкішшю;
- г) путтю, річю, молодістю, Керчю, піччю.

21. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка однини використовуються із закінченням –а(-я):

- а) страх..., галас..., бальзам..., батальйон..., тесляр...;
- б) хист..., університет..., карниз..., лиман..., маляр...;
- в) барвінк..., дуб..., Херсон..., бліндаж..., вокзал...;
- г) портфел..., Луцьк..., мільйон..., мотор..., синус...

22. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка однини мають закінчення —у(-ю):

- а) клен, гай, ключ, мороз;
- б) кришталь, прогрес, Буг, Донбас;
- в) сон, цукор, вогонь, Байкал;
- г) грім, Конотоп, прогрес, барвінок.

23. Позначте рядок, у якому від усіх іменників прикметники утворюються за допомогою суфікса -ов-:

- а) метр, травень, дощ, нуль;
- б) пурпур, емаль, груша, край;
- в) калина, казка, поле, хвиля;
- г) ліс, кільце, кришталь, глянець.

24. Позначте рядок, у якому в усіх словах потрібно писати літеру и:

- а) бад..лина, благоч..стивий, кр..хкий, ж..виця;
- б) вар..во, меж..річчя, вич..пурений, кр..шталь;
- в) п'ят..річка, заруч..ни, нев..димка, обітн..ця;
- г) зач..нати, виконав..ця, знів..чити, вел..чина.

25. Позначте рядок, у якому всі іменники належать до спільного роду:

- а) незграба, добрага, гайдамака, базіка;
- б) молодчина, капризуха, нероба, бездара;
- в) сіромаха, базіка, непосида, неотеса;
- г) сердега, нерівня, стилига, босячня.

26. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка однини мають закінчення у(-ю):

- а) секція баскетбол..., художнього гуртк..., задум твор...;
- б) високого звук..., стовпчик барометр..., запашного бузк...;
- в) номери концерт..., білого мармур..., держави Ліван...;
- г) наслідки землетрус..., сучасного метрополітен..., хвилі Дінц..

27. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка множини мають нульове закінчення:

- а) староста, парта, миша, круча;
- б) буря, культура, галерея, мозаїка;
- в) особа, перемога, ескадрилья, лелека;
- г) мрія, ліщина, стаття, хиба.

28. Позначте рядок, у якому всі складні прикметники пишуться через дефіс:

- а) договірно/правовий, культурно/освітній,
гостро/критичний, морально/етичний;
- б) медико/генетичний, ново/грецький,
мінерально/сировинний, південно/східний;
- в) житлово/будівельний, військово/повітряний,
суспільно/корисний, лірико/драматичний;
- г) мідно/червоний, навчально/виробничий,
об'ємно/просторовий, електронно/оптичний.

29. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з префіксом пре-:

- а) пр...світлий, пр...хильний, пр...мружений, пр...солодкий;
- б) пр...зирство, пр...давній, пр...близний, пр...землення;
- в) пр...мужній, пр...пишний, пр...злий, пр...милий;
- г) пр...молодий, пр...бережний, пр...старкуватий, пр...сумний.

30. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі кличного відмінка мають закінчення -е:

- а) кравець, Наталя, пісня, вітер;
- б) земля, душа, Київ, батько;
- в) Степан, друг, сестриця, Ганнуся;
- г) вовк, Оля, тесляр, народ.

31. Позначте рядок, у якому порушено норму при відмінюванні числівників:

- а) трьохсот, трьомстам, на трьохстах;
- б) п'ятисот, п'ятистам, п'ятистами;
- в) семисот, сімомастами, на семистах;
- г) дев'ятисот, дев'ятистам, дев'ятьмастами.

32. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з апострофом:

- а) м...ятний, роз...ятряний, присв...ята, пом...якшити;
- б) кам...яніти, без...ядерний, кур...йозний, медв...яний;
- в) солов...ї, тьм...яно, кон...юктивіт, грав...юра;
- г) пір...я, пів...ями, прив...ялений, п...едестал.

33. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з подвоєними літерами:

- а) зран...я, безсмерт...я, пісен...ий, прочитан...ий;
- б) довгождан...ий, блажен...ий, згуртован...ий, височен...ий;
- в) страшен...ий, картин...ий, міськ...ом, від...зеркалити;

г) стат...ей, жит...єдайний, облич...я, роздоріж...я.

34. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з маленької букви:

а) (Д,д)алекий (С,с)хід, (П,п)ерун, (П,п)ушкініст, течія (Г,г)ольфстрім, (З,з)ахідна (У,у)країна;

б) (Б,б)лизький (С,с)хід, (Н,н)естор (Л,л)ітописець, (К,к)київська область, (Ч,ч)ервона (Ш,ш)апочка, (П,п)резидент (У,у)країни;

в) (А,а)хіллес, (Д,д)анило (Г,г)алицький, (П,п)іфагорова теорема, (Н,н)ечуй-(Л,л)євицький, (Л,л)ос-(А,а)нджелес;

г) (Ш,ш)євченківський стиль, (Б,б)алканський півострів, (К,к)оролівство (Б,б)ельгія, (А,а)кадемік, (Н,н)ародний артист;

35. Позначте безсполучникове складне речення, між частинами якого слід поставити тире (розділові знаки пропущено):

а) Відбилися зорі у воді летять до хмар тумани.

б) Життя росте лишень з любові лише краса людей навчає жить.

в) Дощ пройшов хазяйським кроком сад в росі купається.

г) Дуже дивний пейзаж косяками ідуть таланти.

36. Виберіть правильний варіант формулювання правила:

а) кома ставиться між однорідними членами речення перед одиничними розділовими сполучниками;

б) кома ставиться при однорідних членах речення перед першим повторюваним сполучником, якщо з нього починається перелік;

в) кома ставиться між однорідними членами речення, з'єднаними інтонаційно;

г) двокрапка ставиться перед узагальнювальним словом, що стоїть після однорідних членів речення.

37. Позначте речення, у якому одиничний дієприслівник потрібно відокремити комою (розділові знаки пропущено):

- а) Гуркіт канонади ревів не перестаючи;
- б) Бійці сиділи деякий час задумавшись;
- в) Пряме дерево і вмирає стоячи;
- г) Похитуючись Соломія підійшла до столу.

38. Назвіть умови, за яких ставиться тире між підметом і присудком.

- а) якщо головні члени речення виражені іменниками у формі називного відмінка, кількісним числівником або неозначеною формою дієслова;
- б) якщо підмет і присудок виражені прикметником;
- в) якщо підмет і присудок виражені прислівником;
- г) між підметом і присудком тире не ставиться.

39. У якому реченні неправильно вжито тире між підметом і присудком?

- а) Жити – означає любити (Ю. Мушкетик);
- б) Мати – це вічне одкровення, вічна радість природи, сталь і ніжність поезії життя (Г. Кривда);
- в) Очі їхні – любов та благання, синій смуток ячить з-під повік (М. Луків);
- г) Дівчина була – як у гарячці (М. Коцюбинський).

40. Укажіть, в якому реченні допущено пунктуаційну помилку:

- а) Тремтять, летять вабливі звуки, а з ними радощі, і сум, і гніт душевної розпуки (Г. Чупринка);
- б) Взяв каганець, пішов, дивитись у клас (В. Васильченко);
- в) Дощик нитками плететься, в'ється, сиплеться і ллється по ріллі (Г. Чупринка);
- г) Сонце вже сховалося за вільшечки, пустило крізь листя тоненькі рожеві стріли (Г.Тютюнник).

41. У якому реченні з уточнюючими членами допущено пунктуаційну помилку?

- а) Далеко, аж до самого небосхилу хвилювалися ниви на вітрі...(М.Коцюбинський);
- б) Птахи опускалися зовсім низько, майже до самої землі (Г. Тютюнник);
- в) Серце стискалося в передчутті чогось грізного, навіть трагічного (Ю. Мушкетик);
- г) Край берега, у затишку, прив'язані човни (Л. Глібов).

42. З'ясуйте, в якому складносурядному реченні на місці риски треба поставити тире?

- а) Небо вкрили дрібні білі хмарки / і сонце крізь їх білопінне мереживо світило тепло й лагідно (Я. Гримайло);
- б) Тепер садок потонув у темряві / і широкі вікна будинку, ясно освітлені зсередини, ніби висіли на сутіні вечора (В. Собко);
- в) Дунув вітер понад ставом / і сліду не стало (Т. Шевченко);
- г) Незабаром там запалав вогонь, дрова були сухі / і в небо шугнуло ма-линове полум'я!.. (В. Малик).

43. Укажіть, в якому реченні допущено пунктуаційну помилку.

- а) Народ сам скує собі долю, аби тільки не заважали (М. Коцюбинський);
- б) Посіє народ вчасно — вродить пшениця рясно (Народна творчість);
- в) Старі люди кажуть, два хитрих мудрого не переважать (Л. Глібов);
- г) Була то пісня лебедина, у звуках сльози всі злились (М. Чернявський).

44. У якому реченні на місці ризи треба поставити двокрапку?

- а) Ось послухай / десь за гаєм соловей заплакав враз (О. Олесь);
- б) Струмки полощуть срібло тиші / в росі купається трава (Б.-І. Антонич);
- в) Зійде сонце / утру сльози, ніхто й не побачить (Т. Шевченко);
- г) Сонце впало / на сизу хмару / обрій полум'ям запалав... (В. Симоненко).

45. Яке правило, що стосується відокремлення дієприслівникового звороту, сформульоване неправильно?

- а) Не відокремлюються деякі дієприслівникові звороти фразеологізовано-го типу;
- б) Не відокремлюється дієприслівниковий зворот, на початку якого стоїть підсилювальна частка і;
- в) Не відокремлюється дієприслівниковий зворот, що виступає в ролі однорідного члена до іншого невідокремленого члена;
- г) Не відокремлюється дієприслівниковий зворот, що стоїть перед присудком.

46. Укажіть, у якому реченні допущено пунктуаційну помилку при однорідних членах.

- а) Набігла хмара чорна і закрила останній клапоть неба (Б. Лепкий);
- б) Любить він такі ночі безвечірні, і цю тишу, і якусь таємничість, і гармонію у всій природі (О. Гончар);
- в) Хмари, і крапельки води на латаття, пісок на урвищах берегів, і туман над річкою набрякли густим червоним мороком (Г. Тютюнник);
- г) З грубки пахло жаром, пригорілою картопляною скоринкою та гарячим відпаром дерези (Г. Тютюнник).

47. Укажіть умову відокремлення дієприкметникового звороту в реченні.

Схвильована словами Івана, Оксана мовчала (А. Головка).

- а) Позиція по відношенню до означуваного слова;
- б) Ускладнення основного змісту причиновим значенням;
- в) Синтаксична несполучність з означуваним словом;
- г) Сусідство з іншими відокремленими членами.

48. З'ясуйте, у якому реченні допущено помилку при відокремленні уточнюючих обставин.

- а) Та зараз, цієї пізньої пори, в лугах усю калину вже зірвано — стоять голі куці, з яких навіть листя пооблітало (Є. Гуцало);
- б) А за селом на високому горбі, оточена з усіх боків молодою паростю лісів, височіє сумовита братська могила (Ю. Збанацький);
- в) Коло гаю в чистім полі, на самій могилі, дві тополі високії — одна одну хилить (Т. Шевченко);
- г) Се було літом, саме у жнива (М. Коцюбинський).

49. У якому реченні допущено помилку при відокремленні додатків?

- а) На його дворі, замість похилої хатини, стояв веселий будинок (Панас Мирний);
- б) Пахне грибами й медом, вогкістю пахне тією, що опріч назви осінь немає імені їй (М. Рильський);
- в) Всі, за винятком Бойчука, здивовано дивилися на свого шкіпера (М. Трублаїні);
- г) Більш жодного звуку не донеслося, крім повівання пахучого повітря в розквітленому гіллі саду (Марко Вовчок).

50. Укажіть умову відокремлення означення у реченні.

Нещасливий в особистому житті, Шевченко найвищу і найчистішу красу світу бачив у жінці, в матері (М. Рильський).

- а) Ступінь поширеності означуваного слова іншими членами речення;
- б) Синтаксична несполучуваність із займенником;
- в) Ускладнення основного змісту причиновим значенням;
- г) Постпозиція щодо означуваного слова.

Варіант 2

1. Орфограма це -

- а) мінімальна одиниця мови, формально неподільна в межах одного слова;
- б) правильне написання, що відповідає орфографічному правилу;
- в) графічний знак для позначення на письмі звуків та деяких їхніх сполучень;
- г) найменша одиниця звукової системи тієї чи іншої мови, за допомогою якої розрізняють значущі одиниці мови.

2. Знак м'якшення пишеться:

- а) після м'яких д, т, з, с, дз, ц, л, н у середині слова перед наступним твердим приголосним;
- б) після м'яких д, т, з, с, дз, ц, л, н у середині слова перед наступним м'яким приголосним;
- в) між подовженими м'якими приголосними;
- г) після д, т, з, с, дз, ц, л, н та р на позначення м'яких приголосних.

3. В основу української орфографії покладено наступні принципи:

а) фонематичний, морфологічний; б) фонетичний, смисловий, розрізнявальний; в) фонематичний, морфологічний, традиційний, розрізнявальний; г) історичний, смисловий, диференціюючий, фонетичний.

4. У якому рядку всі слова пишуться за морфологічним принципом:

а) розтанути, прекрасний, щоденник, вогкий, зозуля;
б) шостий, боротьба, по-новому, осінь, книжка;
в) відділ, їжак, шука, важкопоранений, єдність;
г) життя, радість, козаччина, степи, на пам'ять.

5. Визначте, в якому з поданих варіантів усі слова пишуться із знаком м'якшення:

а) донец...кий, ган...ба, швец..., тон...ший, с...огодні;
б) різ...бар..., т...мяний, нен...чин, робит...ся, стан...те;
в) корис...тю, дівчинон...ці, на пис...мі, кін...чик;
г) він...ця, радіс...тю, рибал...чин, вил...є, розкіш..., п'ят...сот.

6. Поясніть, чи ставиться апостроф у словах: духм...яний, рутв...яний, моркв...яний, медв...яний.

а) апостроф пишеться після губних приголосних перед я,ю,є,ї;
б) апостроф не пишеться після губних приголосних, якщо перед губними є приголосний (крім р), що належить до кореня;
в) апостроф пишеться після префіксів, що закінчуються на твердий приголосний перед я,ю,є,ї;
г) апостроф пишеться після р на кінці складу.

7. У якому рядку всі слова пишуться з префіксом при-:

а) пр...пильнувати, пр...писаний, пр...пізнілий, пр...неволити, пр...меншувати;

б) пр...освященний, пр...значувати, пр...подобіє,
пр...вабити, пр...мудрість;

в) пр...гадати, пр...будований, пр...балтійський,
пр...гамувати, пр...мудрість;

г) пр...клеїти, пр...красний, пр...бити,
пр...дніпровський, пр...мудрий.

**8. З'ясуйте, який префікс пишеться у словах:
пр...освященний, пр...подобний, пр...стол,
пр...велебний.**

а) префікс *прі-* пишеться лише у цих словах;

б) префікс *пре-* пишеться у словах старослов'янського походження;

в) префікс *при-* пишеться у словах, що означають результат дії;

г) префікс *прі-* пишеться у словах, що означають неповну дію.

9. Як змінюється група приголосних у словах віск, пісок (піску),

ліска при творенні іменників із суфіксом -ин(а).

а) на [жч];

б) на [шч] – щ;

в) на [сч];

г) на [зч].

10. Як пишуться слова не/з'ясовані питання, не/спростовані факти, не/закінчена праця, не/засаджена площа, не/дописаний листі

а) разом, бо без не слова не вживаються;

б) разом, бо дієприкметник не має при собі пояснювальних слів;

в) не з дієприкметниками пишеться завжди окремо;

г) окремо, бо має при собі пояснювальні слова.

11. Яке закінчення мають іменники в родовому відмінку однини: сніг, вітер, град, циклон, землетрус.

- а) закінчення -а мають іменники, що позначають явища природи;
- б) закінчення -у мають іменники, що позначають явища природи;
- в) закінчення -а мають іменники – назви предметів, що не піддаються лічбі;
- г) можуть мати закінчення – а і –у.

12. Яка найхарактерніша особливість відмінювання особових займенників?

- а) не відмінюються взагалі;
- б) відмінюються як прикметники твердої групи;
- в) у непрямих відмінках мають іншу основу, ніж у називному відмінку однини;
- г) відмінюються як іменники.

13. Як відмінюється числівник тисяча та яке закінчення він має в орудному відмінку однини?

- а) відмінюється як іменник першої відміни твердої групи, має закінчення -ою;
- б) відмінюється як іменник першої відміни мішаної групи, має закінчення -єю;
- в) відмінюється як іменник м'якої групи, має закінчення –ою;
- г) не відмінюється.

14. Які розділові знаки ставляться, якщо пряма мова стоїть перед словами автора?

- а) після слів автора ставиться двокрапка, а пряма мова береться в лапки;
- б) пряма мова береться в лапки, після неї ставиться кома і тире; слова автора пишуться з малої літери;
- в) пряма мова береться в лапки, після неї ставиться кома і тире; слова автора пишуться з великої літери;

г) після слів автора ставиться кома, а пряма мова береться в лапки.

15. Назвіть способи передавання чужого мовлення.

- а) діалог, звертання, непряма мова;
- б) невласне пряма мова, складносурядне речення, діалог;
- в) пряма мова, цитата, непряма мова;
- г) складносурядне, складнопідрядне, безсполучникове речення.

16. У якому рядку в усіх словах відбувається подвоєння приголосних:

- а) облич...я, безвин...о, жит...я, радіст...ю, спів...ітчизник;
- б) закон...ий, від...іл., військ...омат, письмен...ик, причин...ий;
- в) блажен...ий, Ган...на, збіж...я, сторіч...я, л...ється;
- г) буквен...ий, зроблен...ий, потомствен...ий, сказан...ий, лебедин...ий.

17. У якому рядку в усіх словах іншомовного походження відбувається подвоєння:

- а) віл...а, мадон...а, біл...ь, нет...о, тон...а;
- б) пен...і, бул...а, груп...а, ір...еальний, сюр...еалізм;
- в) ім...іграція, бон...а, лібрет...о, ван...а, інтермец...о;
- г) ін...овація, Ніц...а, бравіс...имо, стак...ат...о, шас...і.

18. У якому рядку всі слова написано правильно:

- а) ненависть, несамовито, неволити, не довиконувати, несподіванка;
- б) нестямний, не з'ясований, не поспішаючи, недостача, невдовзі;
- в) недоцільний, недохідливість, незавершений, незavidно, незаконний;
- г) незагрозливий, не друкований, незадовільний, незнайомий, нелад.

19. У якому рядку закінчення іменників у формі кличного відмінка записано правильно?

- а) Віталіє, Богдане, малярє, вчителю, тату;
- б) Ганно, Маріє, земле, сестро, Миколе;
- в) Соломіє, соколе, Олегу, Ілле, діду;
- г) Маріє, Любове, Андріє, брате, товаришу.

20. Позначте рядок, у якому всі іменники мають закінчення –єю:

- а) душ...ю, вод...ю, ног...ю;
- б) фабрик...ю, наді...ю, стін...ю;
- в) ход...ю, машин...ю, перемог...ю;
- г) бур...ю, круч...ю, меж...ю.

21. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі орудного відмінка мають у закінченні е (є):

- а) кухар, тротуар, вихор, ячмінь;
- б) стиль, майстер, прізвище, чиж;
- в) перпендикуляр, рій, плече, слюсар;
- г) калач, кущ, кобзар, слухач.

22. Позначте рядок, у якому в усіх складних прикметниках пишеться дефіс:

- а) лісо...степовий, народно...поетичний, загально...освітній;
- б) червоно...гарячий, сліпо...глухо...німий, машино...будівний;
- в) контрольно...вимірювальний, загально...державний, поперечно...шліфувальний;
- г) м'ясо...молочний, віце...президентський, навчально...виховний.

23. Позначте рядок, у якому в усіх випадках «не» пишеться окремо:

- а) не...далеко, не...вільник, не...веселий, не...воля, не...волити;
- б) не...дурно, не...навидіти, не...хотя, не...стяжний, не...мов;

в) не...робити, не...роблячи, не...зроблено, не...бачити, не...розбито;

г) не...года, не...гайний, не...впинний, не...спинити, не...доїдок.

24. Позначте рядок, у якому не з усіма словами потрібно писати окремо:

а) не/досліджені ще питання; не/зчувся, як заснув; не/спитавши дозволу;

б) не/зводячи очей, не/привітно шуміли, не/здужав підняти;

в) будинок не/збудований; трохи не/дочуваючи; не/перевірений мною текст;

г) не/можна передбачити; не/чуваний успіх; нічому не/навчено.

25. Позначте речення, у якому не потрібно виділяти комами відокремлене означення:

а) Місячним сяйвом залиті мріють сади.

б) Гудуть з вітрами до світання дощем оплакані сади.

в) Степ оповитий тишею дихав пахощами росяних трав.

г) Я небесами пійманий тремчу.

26. Позначте рядок, у якому від усіх іменників прикметники утворюються за допомогою суфікса -ев-(-єв):

а) взірець, куля, корабель, матч;

б) калач, липень, вуглець, плащ;

в) корінець, криця, значення, замша;

г) мить, баржа, карамель, кварц.

27. Позначте рядок, у якому всі складні прикметники пишуться через дефіс:

а) сліпучо/білий, вічно/юний, червоно/гарячий, ніжно/рожевий;

б) сніжно/білий, північно/східний, світло/голубий, мовно/літературний;

в) гірко/солоний, хіміко/біологічний,
західно/український, радіо/фізичний;

г) суспільно/політичний, високо/авторитетний,
зовнішньо/торговий, військово/морський.

28. Позначте рядок, у якому прислівники слід писати через дефіс:

а) пліч/о/пліч, з давніх/давен, день/у/день, по/латині;

б) на/гору, коли/не/коли, без кінця/краю, де/небудь;

в) віч/на/віч, по/простому, сам/на/сам, хтозна/коли;

г) ледве/ледве, по/праву, по/друге, як/не/як.

29. Від поданих іменників утворіть прикметники за допомогою суфікса -ськ-. Позначте рядок, у якому в обох словах не відбувається чергування в групах приголосних:

а) Париж, калмик;

б) Гаага, Выборг;

в) Буг, Чорнухи;

г) Цюрих, казах.

30. Позначте рядки, у яких усі слова пишуться з апострофом:

а) пів...яблука, горохв...яник, зарум...янитися,
дріб...язковий;

б) вольтер...янець, напів...ява, відв...язати, круп...яний;

в) вм...ятина, верф...яний, люб...язний, варшав...янка;

г) в...юнкий, духм...яний, торф...яний, підв...язати.

31. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться без м'якого знака:

а) тон...ший, ніч..., перелаз...мо, рибал...ці;

б) землян...ці, яблун...ці, ремін...чик, емул...сія;

в) буквар..., брин...чати, т...мяність, чотир...ма;

г) Уман...щина, майбут...не, мен...ший, бджіл...ці.

32. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з префіксом с-:

а) (з,с)понукаати, (з,с)плавити, (з,с)класти, (з,с)чепити;

- б) (з,с)твердження, (з,с)хованка, (з,с)постереження,
(з,с)сушити;
в) (з,с)формувати, (з,с)хибити, (з,с)тримуваний,
(з,с)пиляний;
г) (з,с)хвалювати, (з,с)фокусувати, (з,с)цілити,
(з,с)шити.

33. Позначте рядок, у якому в усіх словах іншомовного походження відбувається подвоєння:

- а) Рус...о, мул...а, пен...і, барок...о;
б) Кас...андра, мадон...а, антен...а, ван...а;
в) Марок...о, ман...а, Калькут...а, гол...андський;
г) Брюс. . . ель, Одіс. . . ей, контр. . . еволюція, трас. . . а.

34. Позначте складносурядне речення, між частинами якого потрібно поставити тире (розділові знаки пропущено):

- а) Сині роси зблискували на травах і сонце купалось на левадах.
б) Рече Дніпро й лани широкополі медами пахнуть.
в) Деся у хлібах кричав перепел і туман стелився од річки.
г) Хвилина ще і схід розпише в сліпучі барви небосхил.

35. Виберіть правильний варіант формулювання правила:

- а) кома ставиться між однорідними членами речення перед одиничними розділовими сполучниками;
б) кома ставиться при однорідних членах речення перед першим повторюваним сполучником, якщо з нього починається перелік;
в) кома ставиться між однорідними членами речення, з'єднаними інтонаційно;
г) двокрапка ставиться перед узагальнювальним словом, що стоїть після однорідних членів речення.

36. Позначте речення, у якому одиничний дієприслівник потрібно відокремити комою (розділові знаки пропущено):

- а) Гуркіт канонади ревів не перестаючи.
- б) Бійці сиділи деякий час задумавшись.
- в) Пряме дерево і вмирає стоячи.
- г) Похитуючись Соломія підійшла до столу.

37. Назвіть умови, за яких ставиться тире між підметом і присудком.

- а) якщо головні члени речення виражені іменниками у формі називного відмінка, кількісним числівником або неозначеною формою дієслова;
- б) якщо підмет і присудок виражені прикметником;
- в) якщо підмет і присудок виражені прислівником;
- г) між підметом і присудком тире не ставиться.

38. Позначте безсполучникове складне речення, між частинами якого слід поставити тире (розділові знаки пропущено):

- а) Відбилися зорі у воді летять до хмар тумани.
- б) Життя росте лишень з любові лише краса людей навчає жить.
- в) Дощ пройшов хазяйським кроком сад в росі купається.
- г) Дуже дивний пейзаж косяками ідуть таланти.

39. У якому безсполучниковому реченні між його частинами замість риски треба поставити тире?

- а) Я знаю / перекують на рала мечі;
- б) І марилося / по кладочці іду, а кладочка не проста, а тесова;
- в) Життя як метелик / подув вітер і зламав крила;
- г) Люди кажуть: посієш вчасно / збереш рясно.

40. У якому реченні перед сполучником і треба поставити кому?

- а) А щось в душі моїй холоне і землю ту наздоганя (Т. Севернюк);
- б) Який простір і як легко дихати під високим небом Кавказу (Т. Масенко);
- в) В'їхали в лісок. Тут було затишно і пахло смолою (М. Коцюбинський);
- г) Був уже вечір і над хащами парку сховався великий повний місяць (Ю. Смолич).

41. Вкажіть, у якому рядку допущено пунктуаційну помилку у безсполучниковому складному реченні.

- а) Бачу здалека: хвиля іскриста грає вільно по синьому морю (Леся Українка);
- б) З лісу шепче гілка, з жита — перепілка, з-за широкого лиману журиється сопілка (А. Малишко);
- в) Оглянувся, в порту вже кипить бій (О. Гончар);
- г) Вода все змиє, тільки злого слова — ніколи (Народна творчість).

42. У якому реченні тире вжито між частинами складного безсполучникового речення?

- а) Життя прожити — не поле перейти (Народна творчість);
- б) Дорогоцінність багатства Карпат — букові ліси (І. Цюпа);
- в) О, це тонка річ — гумор... (П. Загребельний);
- г) Хочеш зробити добро — не відкладай його на той світ (Народна творчість).

43. Вкажіть, у якому реченні допущено помилку при відокремленні

прикладки.

- а) Далеко за синім морем на чужій чужині гинули вони, безталанні шукачі щастя (І. Цюпа);

- б) Мати її, родом туркменка, зовсім не була схожа на казашок Приуралля (З. Тулуб);
- в) Ходить вечір, мрійний мій веселик, по Дніпровій сивій ковилі (А. Малишко);
- г) Він був відомий, як людина широких мистецьких смаків — меценат театру, колекціонер шедеврів малярства, аматор музики (Ю. Смолич).

44. У якому безсполучниковому складному реченні замість ризи треба поставити двокрапку?

- а) Хмари розповзлися / виглянуло сонечко (К. Гордієнко);
- б) Трапиться слово зрадливе / геть його, сину, жени (Б. Олійник);
- в) Там був звичай / кожен із гостей садив дерево чи кілька дерев (М. Рильський);
- г) Вода все змиє / тільки злого слова ніколи (Народна творчість).

45. У якому реченні прикладку із сполучником як потрібно відокремити?

- а) Яюсь сидимо ми з бабусею вдвох у садку: бабуса як спеціаліст по промисловості пір'я дере (Остап Вишня);
- б) Усі знали Оришку як відьму (Панас Мирний);
- в) Мелашка була потрібна в господі як робітниця (І. Нечуй-Левицький);
- г) Верига як рядовий козак не був закликаний на козацьку раду (П. Панч).

46. З'ясуйте, в якому реченні з прямою мовою допущено пунктуаційну помилку.

- а) Мовили пращури: «Мудрість не в словах, а в діяннях» (Р. Іваничук);
- б) «А, всі ви скептики» — відмахнулась Вірунька Івановою примовкою (О. Гончар);
- в) «А як ти думаєш, — зазираючи в очі, нахилився над ним Ничиталюк. — Хто такі генії?» (П. Загребельний);

г) «Слухай, Семене, — кажу йому, коли після зміни вийшли з заводу, — чого ти через Гімалаї летів сюди?» (О. Гончар).

47. У якому реченні допущено помилку при виокремленні порівняльного звороту?

а) Це струнке і гнучке слово п'янить мене, мов пісня, мов золота струна, що бринить в морозному повітрі (І. Микитенко);

б) Невістка як з хреста знята (Панас Мирний);

в) Пучечки соснових гілок стелились на небі як дороге гаптування на блакитному шовку (М. Коцюбинський);

г) Я сьогодні розумію це як виклик долі... (І. Вільде).

48. Яка з названих умов відокремлення означень є неправильною?

а) Відокремлюються означення, виражені прикметником чи дієприкметником із залежними від них словами, якщо вони дистантно розміщені щодо означуваного слова;

б) Означення, що відносяться до особових займенників, відокремлюються в будь-якій позиції;

в) Відокремлюються постпозитивні означення при наявності означень перед означуваним словом;

г) Завжди відокремлюються означення, виражені дієприкметниковими зворотами.

49. З'ясуйте, в якому реченні допущено пунктуаційну помилку при виокремленні вставного слова:

а) А єдиних слів, на жаль було не сказано... (Б. Олійник);

б) Зрештою, щастя - це найвищий тонус душі (О. Гончар);

в) Як відомо, однією з найважливіших ланок у духовному житті кожної нації є видання книг (3 газети);

г) Досі дні стояли теплі, сонячні, а сьогодні, мов на гріх, задощило (О. Гурін).

50. У якому реченні допущено пунктуаційну помилку при відокремленні означень?

- а) Я люблю українське село, повне шуму, повне дум (В. Сосюра);
- б) Оповитий тишею степ дихав пахощами росяних трав (П. Панч);
- в) Втоплена вона заснула, голову поклавши на камінь (І. Франко);
- г) Жовто помальовані парти, зсунуті в кутку докупи, були покриті пилом (М.Коцюбинський).

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
50-49	100-80	відмінно A
48-44	79-65	добре B
43-38	64-50	добре C
37-30	49-26	задовільно D
29-25	25-10	задовільно

		Е
24-18	9 -6	незадовільно FX
17-0	5-0	незадовільно F

МАТЕРІАЛИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 4 КУРСУ

2.8.Українознавство

I семестр

Тест

з дисципліни «Українознавство»

Час виконання – 80 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

- 1.Тест складається з 30 завдань.
- 2.Завдання 1-30 на вибір однієї правильної відповіді.
- 3.Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

1. Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте чернетку.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

1. До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.

2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.
4. Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А	Б	В	Г
X	X		

5. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.
Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1. Розповідь про богів, духів, героїв, надприродні сили, які брали участь у створенні світу - це:

- а) міф;
- б) пісня;
- в) дума;
- г) прислів'я.

2. Міфи про створення світу, елементів Всесвіту та виникнення життя називаються:

- а) антропогонічними;
- б) героїчними;
- в) космогонічними;

г) тотемічними.

3. Пласт народної творчості, в якому відобразились народний світогляд, язичницькі релігійні вірування, міфологічні демонологічні уявлення та погляди, табу – це:

- а) легенда;
- б) повір'я;
- в) притча;
- г) балада.

4. Система обрядів, пов'язаних з віруваннями у здатність надзвичайним чином впливати на людей, тварин, сили природи, а також на божества та духовний світ з користю для світу живих – це:

- а) магія;
- б) ретардація;
- в) імпровізація;
- г) речитатив.

5. Магія як цілісне сформоване явище життя суспільства на низькому рівні його розвитку поділяється на два пласти:

- а) суб'єктивну та синтетичну;
- б) теоретичну (як псевдонауку) та практичну (як псевдомистецтво);
- в) об'єктивну та означальну;
- г) імпровізовану та обставинну.

6. Релігійні уявлення людей, які сприймаються без логічного пояснення, на віру і становлять основу релігійного світогляду, обрядів та ритуалів – це:

- а) обряд;
- б) анімізм;
- в) ініціації;
- г) вірування.

7. Який термін відповідає визначенню: «Інститут вшанування та поклоніння речам, явищам, істотам, божествам»:

- а) культ;
- б) тотем;
- в) фетиш;
- г) релігія.

8. Словесна формула усної творчості, якою супроводжувались обряди та ритуали, і яка, начебто, мала магічну силу та здатність впливати на оточуючий світ людей та духів з метою отримання певної користі для їх виконавця (виконавців):

- а) ворожіння;
- б) заклинання;
- в) замовляння;
- г) заляття.

9. До якої тематичної групи відносять замовляння вроків:

- а) любовної;
- б) лікарської;
- в) господарської;
- г) сімейно-побутової.

10. До пантеону слов'янських язичницьких богів, створеного князем Володимиром, увійшли:

- а) Перун, Хорс, Дажбог, Стрибог, Симаргл, Мокош;
- б) Переплут, Лада, Дажбог, Стрибог, Симаргл, Мокош;
- в) Велес, Мокош, Полель, Перун, Лада, Сварог;
- г) Хорс, Перун, Лада, Дажбог, Ярило, Мокош.

11. Верховним божеством слов'янського язичницького пантеону був:

- а) Переплут;
- б) Перун;
- в) Сварог;
- г) Велес.

12. Єдиним жіночим божеством у пантеоні слов'янських язичницьких богів, створеному князем Володимиром, була:

- а) Мокош;
- б) Латона;
- в) Лада;
- г) Масляна.

13. Стрибог – це син Сварога, який керує:

- а) громом;
- б) вітром;
- в) сонцем;
- г) вогнем.

14. Велес (Волос) у давніх слов'ян був богом:

- а) озер;
- б) гір;
- в) скотарства;
- г) врожаю.

15. Богом-ковалем у давніх слов'ян був:

- а) Сварог;
- б) Хорс;
- в) Ярило;
- г) Симаргл.

16. Вчення про духів-демонів, які шкодять або сприяють людині в її справах – це:

- а) етнографія;
- б) етнопедагогіка;
- в) демонологія;
- г) синкретизм.

17. Найпопулярнішим демонічним персонажем у слов'янській міфології був:

- а) домовик;
- б) віщун;
- в) знахар;
- г) чорт.

18. Традиційно вважають, що мавки живуть:

- а) у лісах;
- б) у горах;
- в) у озерах;
- г) у річках.

19. У слов'янській міфології «домовим дядьком» або «хатнім божеством» називали:

- а) відьму;
- б) вовкулака;
- в) домовика;
- г) упиря.

20. Народний календар давніх українців з повним правом можна назвати:

- а) аграрним;
- б) астрономічним;
- в) церковним;
- г) світським.

21. Основною одиницею світського календаря був:

- а) тиждень;
- б) місяць;
- в) рік;
- г) день.

22. Аграрний календар регламентував строки:

- а) весіль;
- б) посіву;
- в) дощу,
- г) морозів.

23. У давніх українців рік ділився за такими порами:

- а) зима і літо;
- б) осінь і весна;
- в) зима і осінь;
- г) зима, весна, літо і осінь.

24. Давні українці називали *грудкотрусом, падолистом* такий місяць як:

- а) листопад;
- б) травень;
- в) жовтень;
- г) вересень.

25. Давні українці називали *красенем, гнильцем* такий місяць як:

- а) серпень;
- б) липень;
- в) червень;
- г) вересень.

26. Давні українці називали *травником, пісенником* такий місяць як:

- а) червень;
- б) квітень;
- в) березень;
- г) травень.

27. Давні українці розрізняли певну кількість фаз Місяця:

- а) 4;
- б) 10;
- в) 8;
- г) 7.

28. Давні українці вірили в те, що зорі – це діти:

- а) Води і Неба;
- б) Неба і Землі;
- в) Сонця і Місяця;
- г) Місяця і Неба.

29. Кольором, що символізував чистоту у давніх українців, уважався:

- а) жовтий;
- б) білий;
- в) сірий;

г) зелений.

30. Кольором, що у давніх українців символізував стиглий колос, через який він уособлював Сонячне світло, уважався:

- а) коричневий;
- б) білий;
- в) жовтий;
- г) червоний.

Варіант 2

1. Сукупність міфів, переказів, оповідань, де в наївно персоніфікованій, наочно-образній, несвідомо-художній формі подавалися явища природи й суспільного життя - вивчас:

- а) антропологія;
- б) психологія;
- в) демонологія;
- г) міфологія.

2. Міфи про духів, що наповнюють світовий простір називаються:

- а) анімістичними;
- б) тотемічними;
- в) календарними;
- г) культовобіографічними.

3. Міфи про кінець світу та потойбіччя називаються:

- а) героїчними;
- б) історичними;
- в) есхатологічними;
- г) космогонічними.

4. Система уявлень про надприродні властивості предметів і речей та поклоніння їм – це:

- а) тотемізм;
- б) фетишизм;

- в) анімізм;
- г) мінорат.

5. Про те, що мета магії «се ідея повелівання, кермування тими силами або забезпечування себе від їх недобрих впливів певними засобами, ірраціональними з погляду наших відомостей на природу, але доцільними з становища тодішніх поглядів на світ» - писав:

- а) М. Грушевський;
- б) Ф. Колесса;
- в) М. Возняк;
- г) А. Іваницький.

6. Виконання людьми символічно-умовних дій, якими супроводжуються певні події родинного життя (народження, весілля, похорон та інше), календарні свята, а також окремі трудові процеси (сіяння, косовиця) - це:

- а) культ;
- б) обряд;
- в) вірування;
- г) жертвоприношення.

7. Неживий предмет, наділений, за уявленням віруючих, надприродними властивостями – це:

- а) культ;
- б) тотем;
- в) фетиш;
- г) символ.

8. Замовляння, у яких вимагається виконання певної дії, що супроводжується певними погрозами або можливими негативними наслідками у разі його невиконання – це:

- а) заклинання;
- б) ворожіння;
- в) клятва;

г) заговір.

9. До якої тематичної групи відносять замовляння укусу змії:

- а) любовної;
- б) лікарської;
- в) господарської;
- г) сімейно-побутової.

10. Класичний тип замовлянь складається з:

- а) п'яти частин;
- б) двох частин;
- в) трьох частин;
- г) чотирьох частин.

11. Дослідниця М. Новикова виділяє такі різновиди замовлянь:

- а) замовляння-монологи, діалоги, оповіді;
- б) замовляння-звертання, замовляння-моління, замовляння-описи ритуальних дій та епічні замовляння;
- в) замовляння-монологи, діалоги;
- г) господарські, лікувальні, родинно-побутові, суспільно-громадські.

12. До пантеону слов'янських язичницьких богів, створеного князем Володимиром, не увійшли:

- а) Перун, Хорс, Дажбог, Стрибог, Симаргл, Мокош;
- б) Переплут, Лада, Дажбог, Стрибог, Симаргл, Мокош;
- в) Велес, Див, Лад, Лада, Сварог, Святovit;
- г) Хорс, Перун, Лада, Дажбог, Ярило, Мокош.

13. Симаргл у давніх слов'ян був богом:

- а) Землі, підземного царства;
- б) неба, небесного світла, зодіаку;
- в) війни;
- г) вітру.

14. Богиня кохання та шлюбу, що не увійшла до пантеону слов'янських язичницьких богів, створеного князем Володимиром, була:

- а) Мокош;
- б) Лада;
- в) Леля;
- г) Полель.

15. Богиня Неділя (знак Сонця) була уособленням гарної дівчини з довгим золотим волоссям, її уважали:

- а) дочкою Середи;
- б) дочкою Суботи;
- в) дочкою П'ятниці.
- г) дочкою Понеділка.

16. Богом зимового сонцестояння (в сузір'ї Водолія), який мав вигляд новонародженого немовляти на голові матері Лади, був:

- а) Перун;
- б) Святovit;
- в) Ярило;
- г) Коляда.

17. У давніх слов'ян була така кількість знаків зодіаку:

- а) 9;
- б) 10;
- в) 13;
- г) 12.

18. У давніх слов'ян знак зодіаку *Близнюки* мав назву:

- а) Мокрава;
- б) Легена;
- в) Брамена;
- г) Студена.

19. У слов'янській міфології веселий, життєрадісний, оброслий чорною або білою шерстю лісовик із блакитними очима називається:

- а) чугайстер;
- б) упир;
- в) вовкулака;
- г) блуд.

20. У слов'янській міфології людина-перевертень, що має надприродну здатність перетворюватися у вовка називається:

- а) водяник;
- б) вовкулака;
- в) домовик;
- г) упир.

21. «Неписаним кодексом рільника» у давнину був:

- а) церковний календар;
- б) світський календар;
- в) астрономічний календар;
- г) аграрний календар.

22. У давніх українців у світському календарі рік був поділений на таку кількість місяців:

- а) 12;
- б) 6;
- в) 9;
- г) 4.

23. Сільськогосподарські роботи давні українці намагалися проводити при повні:

- а) Неба;
- б) Сонця;
- в) Місяця;
- г) зорі.

24. На Бойківщині у давнину фази Місяця поділялися на:

- а) частини;

- б) квартири;
- в) літа;
- г) пори.

25. Давні українці називали *соковиком, капельником* такий місяць як:

- а) лютий;
- б) січень;
- в) травень;
- г) березень.

26. Давні українці називали *дзюрчальником, снігогоном* такий місяць як:

- а) січень;
- б) лютий;
- в) квітень;
- г) грудень.

27. Давні українці називали *живцем, спасівцем* такий місяць як:

- а) серпень;
- б) вересень;
- в) червень;
- г) липень.

28. Кольором, що символізував вірність, довір'я і безкінечність у давніх слов'ян, уважався:

- а) фіолетовий;
- б) синій;
- в) жовтий;
- г) білий.

29. Кольором, що символізував природу і молодість у давніх слов'ян, уважався:

- а) червоний;
- б) коричневий;
- в) синій;
- г) зелений.

30. Кольором, що символізував темряву, зло і смерть у давніх слов'ян, уважався:

- а) чорний;
- б) білий;
- в) жовтий;
- г) блакитний.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
50-49	100-80	відмінно А
48-44	79-65	добре В
43-38	64-50	добре С
37-30	49-26	задовільно D
29-25	25-10	задовільно Е
24-18	9 -6	незадовільно FX

17-0	5-0	незадовільно F
------	-----	---------------------------------

2 семестр
Тест
з дисципліни «Українознавство»

Час виконання – 80 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

1. Тест складається з 50 завдань.
2. Завдання 1-50 на вибір однієї правильної відповіді.
3. Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

1. Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте чернетку.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

1. До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.

2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.
4. Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А	Б	В	Г
X	X		

5. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.

Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1. Шлюб від слов'янського слова «слюб» означає:

- а) навіки разом;
- б) з'єднання по любові;
- в) одне ціле;
- г) спільні діти.

2. «Якби шлюб не був основою сім'ї, то він так само не був би предметом законодавства, як, наприклад, дружба» - писав:

- а) Володимир Мономах;
- б) Арістотель;
- в) Карл Маркс;

г) Лев Толстой.

3. Передвесільні обряди починаються:

- а) сватанням;
- б) заручинами;
- в) «перепоем»;
- г) «коморою».

4. Сім'я що складається з декількох кровноспоріднених простих сімей:

- а) проста;
- б) складна;
- в) розширена;
- г) неповна.

5. Найдавніші письмові свідчення існування громади знаходимо в:

- а) «Велесовій книзі»;
- б) Густинському літописі;
- в) «Руській правді»;
- г) Чернигівському літописі.

6. Головна ознака територіальної громади ... землеволодіння:

- а) колективне;
- б) княже;
- в) державне;
- г) особисте.

7. Об'єктивна умова для переходу до орного хліборобства:

- а) винайдення заліза;
- б) одомашнення тварин;
- в) удосконалення знарядь праці;
- г) парова система рільництва.

8. Сівба починалася після:

- а) Пасхи;
- б) Зелених свят;
- в) Благовіщення;

г) Івана Купала.

9. Місце для молотьби називається:

а) стодола;

б) саж;

в) толока;

г) супряга.

10. Скотарство в Україні було відоме у ... культурі :

а) черняхівській;

б) трипільській;

в) скіфській;

г) шнурової кераміки.

11. Рамковий вулик сконструював:

а) П. Прокопович;

б) Н. Макарчук;

в) М. Грушевський;

г) С.Павлюк.

12. Рушницю на полюванні мисливці почали застосовувати у:

а) XX ст.. ;

б) XII ст.. ;

в) XVIII ст.. ;

г) X ст...

13. Чумацький віз називається:

а) ридван ;

б) гарба;

в) бідарка;

г) мажа.

14. Найдавніше ремесло, яким займалися українські жінки:

а) ткацтво;

б) розпис тканини;

в) кераміка;

г) бондарство.

15. Первісним ткацьким знаряддям був верстат ... типу:

- а) горизонтального;
- б) хрестоподібного;
- в) вертикального;
- г) мішаного.

16. Перша школа вишивання була організована у:

- а) X ст.;
- б) XI ст.;
- в) XII ст.;
- г) XV ст.;

17. Засновник сучасної школи деревообробництва:

- а) Ю. Шкрібляк;
- б) В. Девдюк;
- в) І. Юхименко;
- г) В. Попович.

18. Музей гончарства знаходиться в:

- а) Києві;
- б) Гончарівці;
- в) Полтаві ;
- г) Опішні.

19. З якого матеріалу виготовляють гердани:

- а) нитки;
- б) бісер;
- в) залізо;
- г) мушлі.

20. Найбільш давнім мотивом в орнаментах писанок вважається знак :

- а) води;
- б) повітря;
- в) сонця;
- г) космосу.

21. По Лівобережній Україні проходив... шлях:

- а) Соляний;

- б) Чорний;
- в) Муровський.
- г) Золотий;

22. До безсистемних поселень належать ... типи:

- а) розсіяно-гніздові та скупчені;
- б) рядові та скупчені;
- в) кругові та ланцюгові;
- г) ланцюгові та гніздові.

23. Зімкнутий тип забудови характерний для:

- а) Таврії;
- б) Карпат;
- в) Слобожанщини;
- г) Сіверщини.

24. Найважливіший елемент інтер'єру українського житла:

- а) стіл;
- б) мисник;
- в) піч;
- г) лава.

25. Головними спорудами у садибі були:

- а) клуня та хлів;
- а) комора та хлів;
- б) клуня та повітка;
- в) клуня та комора.

26. Основою мистецького стилю українського національного одягу є стиль:

- а) романтизм;
- б) ампір;
- в) класицизм;
- г) бароко.

27. Звичай “комори”:

- а) передбачав перевірку цнотливості молоді під час весілля;
- б) є компонентом будівельної обрядовості;

в) звичай з області календарно-побутової обрядовості, пов'язаний із зберіганням врожаю;

г) громадський звичай взаємодопомоги.

28. Викрадення молодої як форма шлюбу практикувалося в Україні аж до:

а) XVIII ст.;

б) XIX ст.;

в) XVII ст.;

г) XV ст.;

29. Соціальна ендогамія це:

а) надання певного соціального статусу членам сім'ї;

б) відтворення соціальної структури сім'ї ;

в) обранець не рівний за походженням і багатством;

г) обранець рівний за походженням і багатством.

30. Старості в селі належала ... влада:

а) адміністративна;

б) державна;

в) церковна;

г) повітова.

31. На території України рало побутувало з:

а) II тис. до н. ч.;

б) V тис. до н.ч.;

в) I тис. н. ч.;

г) III тис. н. ч..

32. Провідною системою землеробства праукраїнців був:

а) гряділь;

б) грапа;

в) переліг;

г) толока.

33. Рамковий вулик винайшли у:

а) 1920;

б) 1914;

в) 1720;

г) 1814.

34. Витоки мисливства в Україні сягають епохи:

- а) мезоліту;
- б) протонеоліту;
- в) палеоліту;
- г) неоліту.

35. Перші згадки про чумакування знаходимо у:

- а) «Літописі Руському»;
- б) «Слову о полку Ігоревім»;
- в) «Повісті минулих літ»;
- г) «Синописі».

36. Найдавнішим та найбільш усталеним кольором в українців був:

- а) червоний;
- б) жовтий;
- в) білий;
- г) синій.

37. Покровителькою ткацтва у давніх слов'ян була:

- а) Лада;
- б) Марена;
- в) Оранта;
- г) Мокош.

38. Першими налагодили випуск свищиків у вигляді коників, баранців, півників майстри:

- а) Поділля;
- б) Буджаку;
- в) Лемківщини;
- г) Бойківщини.

39. Відбілиними нитками вишивали сорочки на:

- а) Гуцульщині;
- б) Львівщині;
- в) Полтавщині;
- г) Сіверщині.

40. Вичинка шкіри волів та коней, з якої шили взуття, була відома на Україні під назвою:

- а) лимарство;
- б) чинбарство;
- в) бондарство;
- г) кушнірство.

41. Гончарний круг винайшли у:

- а) IV тис. до н. ч.;
- б) тис. до н. ч.;
- в) I тис.;
- г) X тис.

42. Найпоширенішим виробом народного ювелірівства є:

- а) обручка;
- б) хрест;
- в) чаша;
- г) сережки.

43. Писанка - це:

- а) це крашанка, на якій орнамент видряпано голкою або металевим стержнем;
- б) це яйце, розписане фарбами за допомогою пензля.;
- в) це яйце, розписане за допомогою воску.;
- г) це яйце пофарбоване одним кольором.

44. Найдавнішою церквою України, що збереглася лише у фундаменті є:

- а) Десятинна;
- б) Кирилівська;
- в) П'ятницька;
- г) Покровська.

45. За способом виготовлення український народний одяг поділяється на:

- а) глухий і розпашний;
- б) буденний і обрядовий;
- в) декорований і недекорований;

г) шитий і незшитий.

46. До ритуальної їжі українців належить:

- а) борщ, сало;
- б) вареники, борщ;
- в) узвар, кутя;
- г) куліш, узвар.

47. Найпримітивнішим і найдавнішим за походженням засобом сухопутного полозного транспорту є

- а) волокуші;
- б) робочі сани;
- в) сани-самотужки;
- г) бесаги.

48. В Україні відомі 3 типи забудови дворів:

- а) рядовий, замкнутий, круговий;
- б) вільний, зімкнутий, замкнений;
- в) вільний, круговий, горизонтальний;
- г) зімкнутий, скупчений, вільний.

49. Далматинка це:

- а) спідниця;
- б) шапка;
- в) сорочка;
- г) пояс.

50. Найстарші пам'ятки монументальної, мурованої архітектури на українських землях походять із:

- а) Західної Європи;
- б) побережжя Чорного моря;
- в) Азії;
- г) Росії.

Варіант 2

1. Найпримітивнішим і найдавнішим за походженням засобом сухопутного полозного транспорту є:

- а) волокуші;
- б) робочі сани;
- в) сани-самотужки;
- г) бесаги .

2. Провідною системою землеробства праукраїнців був:

- а) гряділь;
- б) грапа;
- в) переліг;
- г) толока.

3. Об'єктивна умова для переходу до орного хліборобства:

- а) винайдення заліза;
- б) одомашнення тварин;
- в) удосконалення знарядь праці;
- г) парова система рільництва.

4. Чумацький віз називається:

- а) ридван ;
- б) гарба;
- в) бідарка;
- г) мажа.

5. До ритуальної їжі українців належить:

- а) борщ, сало;
- б) вареники, борщ;
- в) узвар, кутя;
- г) куліш. узвар.

6. З якого матеріалу виготовляють гердани:

- а) нитки;
- б) бісер;

- в) залізо;
- г) мушлі.

7. Вичинка шкіри волів та коней, з якої шили взуття, була відома на Україні під назвою:

- а) лимарство;
- б) кушнірство;
- в) бондарство;
- г) чинбарство.

8. В Україні відомі 3 типи забудови дворів:

- а) рядовий, замкнутий, круговий;
- б) вільний, зімкнутий, замкнений;
- в) вільний, круговий, горизонтальний;
- г) зімкнутий, скупчений, вільний.

9. Головними спорудами у садибі були:

- а) клуня та хлів;
- б) комора та хлів;
- в) клуня та повітка;
- г) клуня та комора.

10. Писанка – це:

- а) це крашанка, на якій орнамент видряпано голкою або металевим стержнем;
- б) це яйце, розписане фарбами за допомогою пензля.;
- в) це яйце, розписане за допомогою воску.;
- г) це яйце пофарбоване одним кольором.

11. Покровителькою ткацтва у давніх слов'ян була:

- а) Лада;
- б) Мокош;
- в) Марена;
- г) Оранта.

12. Старості в селі належила ... влада:

- а) адміністративна;
- б) державна;
- в) церковна;
- г) повітова.

13. Рамковий вулик винайшли у:

- а) 1920;
- б) 1914;
- в) 1814;
- г) 1720.

14. За способом виготовлення український народний одяг поділяється на:

- а) шитий і незшитий;
- б) глухий і розпашний;
- в) буденний і обрядовий;
- г) декорований і недекорований.

15. Музей гончарства знаходиться в:

- а) Полтаві;
- б) Києві;
- в) Гончарівці;
- г) Опішні.

16. Гончарний круг винайшли у:

- а) IV тис. до н. ч.;
- б) I тис. до н. ч.;
- в) I тис.;
- г) X тис.

17. Викрадення молодої як форма шлюбу практикувалося в Україні аж до:

- а) XVIII ст.;
- б) XVII ст.;
- в) XIX ст.;
- г) XV ст.

18. Найдавнішим та найбільш усталеним кольором в українців був:

- а) червоний;
- б) жовтий;
- в) білий;
- г) синій.

19. Перші згадки про чумакування знаходимо у:

- а) «Літописі Руському»;
- б) «Слову о полку Ігоревім»;
- в) «Повісті минулих літ»;
- г) «Синописі».

20. Найбільш давнім мотивом в орнаментах писанок вважається знак :

- а) води;
- б) повітря;
- в) сонця;
- г) космосу.

21. Перша школа вишивання була організована у:

- а) X ст.;
- б) XI ст.;
- в) XII ст.;
- г) XV ст.;

22. Соціальна ендогамія це:

- а) надання певного соціального статусу членам сім'ї;
- б) відтворення соціальної структури сім'ї ;
- в) обранець не рівний за походженням і багатством;
- г) обранець рівний за походженням і багатством.

23. До безсистемних поселень належать ... типи:

- а) розсіяно-гніздові та скупчені;
- б) рядові та скупчені;
- в) кругові та ланцюгові;
- г) ланцюгові та гніздові.

24. Найдавнішою церквою України, що збереглася лише у фундаменті є:

- а) Покровська;
- б) Кирилівська;
- в) П'ятницька;
- г) Десятинна.

25. Шлюб від слов'янського слова «слюб» означає:

- а) навіки разом;

- б) з'єднання по любові;
- в) одне ціле;
- г) спільні діти.

26. Найдавніше ремесло, яким займалися українські жінки:

- а) ткацтво;
- б) розпис тканини;
- в) кераміка;
- г) бондарство.

27. Сівба починалася після:

- а) Пасхи;
- б) Зелених свят;
- в) Благовіщення;
- г) Івана Купала.

28. Первісним ткацьким знаряддям був верстат ... типу:

- а) вертикального;
- б) горизонтального;
- в) хрестоподібного;
- г) мішаного.

29. На території України рало побутувало з:

- а) V тис. до н.ч.;
- б) II тис. до н. ч.;
- в) I тис. н. ч.;
- г) III тис. н. ч..

30. Звичай “комори”:

- а) є компонентом будівельної обрядовості;
- б) передбачав перевірку цнотливості молодої під час весілля;
- в) звичай пов'язаний із зберіганням врожаю;
- г) громадський звичай взаємодопомоги .

31. По Лівобережній Україні проходив... шлях:

- а) Соляний;
- б) Чорний;

в) Золотий;

г) Муровський.

32. «Якби шлюб не був основою сім'ї, то він так само не був би предметом законодавства, як, наприклад, дружба» - писав:

а) Володимир Мономах;

б) Арістотель;

в) Карл Маркс;

г) Лев Толстой.

33. Передвесільні обряди починаються:

а) сватанням;

б) заручинами;

в) «перепоем»;

г) «коморою».

34. Зімкнутий тип забудови характерний для:

а) Таврії;

б) Карпат;

в) Слобожанщини;

г) Сіверщини.

35. Рамковий вулик сконструював:

а) П. Прокопович;

б) Н. Макарчук;

в) М. Грушевський;

г) С.Павлюк.

36.Основою мистецького стилю українського національного одягу є стиль:

а) романтизм;

б) ампір;

в) класицизм;

г) бароко.

37. Головна ознака територіальної громади ... землеволодіння:

а) колективне;

б) княже;

- в) державне;
- г) особисте.

38. Найдавніші письмові свідчення існування громади знаходимо в:

- а) «Велесовій книзі»;
- б) «Руській правді»;
- в) Густинському літописі;
- г) Чернігівському літописі.

39. Засновник сучасної школи деревообробництва:

- а) Ю. Шкрібляк;
- б) В. Девдюк;
- в) І. Юхименко;
- г) В. Попович.

40. Сім'я що складається з декількох кровноспоріднених простих сімей:

- а) проста;
- б) складна;
- в) розширена;
- г) неповна.

41. Місце для молотьби називається:

- а) стодола;
- б) саж;
- в) толока;
- г) супряга.

42. Найважливіший елемент інтер'єру українського житла:

- а) стіл;
- б) мисник;
- в) піч;
- г) лава.

43. Далматинка це:

- а) спідниця;
- б) сорочка;
- в) шапка;

г) пояс.

44. Першими налагодили випуск свищиків у вигляді коників, баранців, півників майстри:

- а) Поділля;
- б) Буджаку;
- в) Лемківщини;
- г) Бойківщини.

45. Відбілиними нитками вишивали сорочки на:

- а) Гуцульщині;
- б) Львівщині;
- в) Полтавщині;
- г) Сіверщині.

46. Найпоширенішим виробом народного ювелірта є:

- а) обручка;
- б) сережки;
- в) чаша;
- г) хрест.

47. Найстарші пам'ятки монументальної, мурованої архітектури на українських землях походять із:

- а) Західної Європи;
- б) побережжя Чорного моря;
- в) Азії;
- г) Росії.

48. Витоки мисливства в Україні сягають епохи:

- а) мезоліту;
- б) протонеоліту;
- в) палеоліту;
- г) неоліту.

49. Рушницю на полюванні мисливці почали застосовувати у :

- а) XVIII ст..;
- б) XII ст..;
- в) XX ст..;

г) X ст...

50. Скотарство в Україні було відоме у ... культурі :

- а) черняхівській;
- б) трипільській;
- в) скіфській;
- г) шнурової кераміки.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
50-49	100-80	відмінно A
48-44	79-65	добре B
43-38	64-50	добре C
37-30	49-26	задовільно D
29-25	25-10	задовільно E

24-18	9 -6	незадовільно FX
17-0	5-0	незадовільно F

Література

- 1.Воропай О. Звичаї нашого народу: Етногр. нарис: У 2 т.—К., 1991.
- 2.Глушко М. Традиційний транспорт українців // Рад. школа. — 1990. — № 7. — С. 32—38.
- 3.Жук А. Сучасні українські художні тканини. — К., 1985.- 93 с.
- 4.Запаско Я. П. Українське килимарство. — К., 1973.- 49 с.
- 5.Захарчук-Чугай Р. В. Українська народна вишиванка: західні області УРСР. — К., 1988.- 104 с.
- 6.Історія релігії в Україні: Навч. посібник / А. М. Колодний, П.Л. Яроцький та ін., За ред.. А.М. Колодного. — К.: Т-во «Знання», КОО, 1999. — 735 с.
- 7.Кононенко П. Українознавство. — К., 2005.- 473 с.
- 8.Культура і побут населення України. — К., 1993.- 173 с.
- 9.Лозко Г. Українське народознавство. — Харків, 2005. — 472с.
- 10.Селівачов М. Р. Українське народне мистецтво лозоплетіння // Народна творчість та етнографія. — 1987. — № 3. — С. 5—8.
- 11.Скуратівський В. Берегиня. — К., 1987.- 159 с.
- 12.Скуратівський В. Посвіт. — К., 1988.- 98 с.

13. Стельмах Г. Ю. Історичний розвиток сільських поселень на Україні. — К., 1964. -105 с.
14. Тищенко О. Р. Декоративно-прикладне мистецтво України (XIII—XVIII ст.). — К., 1992. — 114 с.
15. Українознавство: Навч. посіб. — К.: Вид.центр «Просвіта», 2005.- 376 с.
16. Українська етнологія: Навч. посіб. / За ред. В. Борисенко. - К.: Либідь, 2007. - 400 с.
17. Українське народознавство: Навч. посіб. / За ред. С. П. Павлюка. - 2-ге вид. - К.: Знання, 2004. - 570 с.

2.9. Соціолінгвістика

Підсумковий контроль

Тест

з дисципліни «Соціолінгвістика»

Час виконання – 80 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

1. Тест складається з 30 завдань.
2. Завдання 1-30 на вибір однієї правильної відповіді.
3. Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

1. Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.

2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте чернетку.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

1. До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.
4. Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А	Б	В	Г
X	X		

5. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.

Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1.Що є предметом вивчення соціолінгвістики?

- а) різні впливи соціального середовища на мовлення людей;

- б) історія розвитку суспільства;
- в) лінгвістичний склад мови;
- г) розвиток соціальних утворень і формувань спільності людей.

2. Об'єктом соціолінгвістики є :

- а) українська мова як національна;
- б) мова спільнот;
- в) функціонування мови;
- г) культура мовлення.

3. Термін «соціолінгвістика» ввів ... у ...

- а) Лафарг, 1884 р.;
- б) Гонсало де Корреас, 1845 р.;
- в) Каррі, 1952р.;
- г) Бодуен де Куртене, 1963.

4. Сукупність людей, які говорять даною мовою, називається:

- а) мовна спільнота;
- б) нація;
- в) мовна більшість;
- г) діаспора.

5. Мова, засвоєна в дитинстві, навички використання якої в основному зберігаються і в дорослому віці – це:

- а) діалект
- б) національна мова;
- в) українська мова;
- г) рідна мова;

6. Мовна норма – це:

- а) сукупність правил, якими керується мовець у виборі мовних засобів;
- б) правила мови;
- в) вживання слів відповідно до стилів мови.
- г) граматична норма.

7. Володіння різними підсистемами однієї мови та використання їх в залежності від ситуації називається:

- а) диглосією;
- б) білінгвізмом;
- в) мовною варіативністю;
- г) креолізацією.

8. Сукупність мовних особливостей, які притаманні будь-якій соціальній групі – це:

- а) субкод;
- б) соціалект;
- в) діалект;
- г) код.

9. Які компоненти національно-мовної політики названо неправильно:

- а) теоретична програма;
- б) юридична регламентація;
- в) територіальне положення;
- г) адміністративне регулювання.

10. Напівмова – це :

- а) рідна мова з великою кількістю мовних порушень;
- б) мова національних меншинств;
- в) мова держав – сусідів;
- г) діалектна мова.

11. Сукупність мовних особливостей, які притаманні будь-якій соціальній групі – це...

- а) просторіччя;
- б) соціолект;
- в) діалект;
- г) жаргон.

12. Літературна мова відповідно до національної є:

- а) діалектом;
- б) кодом;
- в) субкодом;

г) соціально-комунікативною системою.

13. Перші письмові спостереження про соціолінгвістику зустрічаємо ...

- а) у XIX ст.. у працях Матезауса;
- б) у XX ст.. у працях Л.І. Якубинського;
- в) у XVIII ст. у працях Гонсало де Корреас;
- г) у XX ст. у працях Бодуен де Куртене.

14. Діалект найбільш характерний для людей:

- а) середнього віку міського населення;
- б) старшого віку сільського населення;
- в) старшого віку міського населення;
- г) молодшого віку сільського населення.

15. З якими науками не пов'язана соціолінгвістика?

- а) лінгвістикою;
- б) демографією;
- в) соціологією;
- г) математикою.

16. Переключення кодів – це ...

- а) запозичення мовних одиниць;
- б) перехід мовця у процесі мовлення з однієї мови на іншу;
- в) зміна стилю у процесі спілкуванні;
- г) мовна варіативність.

17. Процес, коли піджин стає рідним, а часто і єдиною мовою нового покоління називається:

- а) нативізація (креолізація);
- б) жаргон;
- в) арго;
- г) сленг.

18. Мовна варіативність проявляється на таких мовних рівнях:

- а) морфологічному, фонетичному, синтаксичному, лексичному;

- б) фонетичному, морфологічному, синтаксичному, акцентологічному, лексичному;
- в) синтаксичному, акцентологічному, фонетичному, лексичному;
- г) граматичному, фонетичному.

19. Розробка лінгвістичних проблем, направлених на те, щоб керувати мовним процесом – це ...

- а) соціолінгвістика;
- б) мовна спільнота;
- в) мовна політика;
- г) інтерференція.

20. Критерієм виділення мовної спільноти є:

- а) спільність соціального життя і наявність регулярних комунікативних контактів;
- б) чисельність мовної спільноти.
- в) політико-економічні і культурні показники;
- г) у межі розповсюдження мов.

21. Виберіть правильну тезу:

- а) «Чисельність мовної спільноти не зумовлює її мовну однорідність»;
- б) «Чим більша чисельність мовної спільноти, тим вища її мовна однорідність»;
- в) «Чим менша чисельність мовної спільноти, тим вища її мовна однорідність»;
- г) «Чисельність мовної спільноти зумовлює її однорідність».

22. Домінуюча (основна) мова – це:

- а) перша мова;
- б) засвоєна мова;
- в) діалектна мова;
- г) мова, яка переважає у спілкуванні.

23. Сукупність кодів і субкодів, що використовуються у мовній спільноті і знаходяться

один з одним у відносинах функціонального доповнення називається:

- а) мовною варіативністю;
- б) комунікативною ситуацією;
- в) соціально-комунікативною системою;
- г) інтерференцією.

24. Взаємодія людей у процесі спілкування відображена у терміні:

- а) мовленнєва поведінка;
- б) мовленнєвий акт;
- в) мовленнєве спілкування;
- г) мовна спільнота.

25. Здібність мовця до переключення кодів...

- а) свідчить про високий ступінь володіння мовою;
- б) свідчить про низький ступінь володіння мовою;
- в) призводить до комунікативних конфліктів.

26. Поняття «мовна варіативність» найтісніше пов'язане з поняттям:

- а) соціальний діалект;
- б) мовленнєва поведінка;
- в) мовна норма;
- г) мовна ситуація.

27. Серед перерахованих методів виберіть той, який не належить до методів збирання матеріалу

- а) спостереження;
- б) статистичний аналіз;
- в) анкетування;
- г) тестування.

28. Виберіть правильне твердження:

- а) «Людина однаково володіє рівнем мовної компетенції і у ролі мовця, і у ролі слухача»;
- б) «У ролі слухача людина володіє вищим рівнем мовної компетенції, ніж у ролі мовця»;

в) «У ролі мовця людина володіє вищим рівнем мовної компетенції, ніж у ролі слухача».

29. Засвоєння мови, що використовується в цьому суспільстві, і правил її вживання відповідно до виконання тих або інших соціальних ролей називається:

- а) мовною інтерналізацією;
- б) мовною адаптацією;
- в) мовною соціалізацією;
- г) мовною комунікацією.

30. До нелінгвістичних основ соціолінгвістики відносять: (Що вказано неправильно?)

- а) демографію;
- б) ономастику;
- в) соціологію;
- г) соціальну психологію.

Варіант 2

1. Термін «соціолінгвістика» ввів ... у ...

- а) Лафарг, 1884 р.;
- б) Гонсало де Корреас, 1845 р.;
- в) Каррі, 1952р.;
- г) Бодуен де Куртене, 1963.

2. Сукупність людей, які говорять даною мовою, називається:

- а) мовна спільнота;
- б) нація;
- в) мовна більшість;
- г) діаспора.

3. Мовний код – це:

- а) сукупність діалектів і жаргонів мови;
- б) засіб комунікації;
- в) система звуків мови;

г) територіальний діалект.

4. Будь-який вплив мови на іншу називається:

- а) асиміляцією;
- б) редуцією;
- в) інтерференцією;
- г) білінгвізмом.

5. Сукупність мовних особливостей, які притаманні будь-якій соціальній групі – це:

- а) субкод;
- б) соціалект;
- в) діалект;
- г) код.

6. Які компоненти національно-мовної політики названо неправильно:

- а) теоретична програма;
- б) юридична регламентація;
- в) територіальне положення;
- г) адміністративне регулювання.

7. Основною рисою літературної мови є:

- а) мовна варіативність;
- б) мовна норма;
- в) мовний код;
- г) мовний субкод.

8. Є.Д. Поліванов вводить у соціолінгвістику термін:

- а) «соціальний діалект»;
- б) «професійний діалект»;
- в) «міський діалект»;
- г) «сімейний діалект».

9. Мовна варіативність – це ...

- а) будь-яка взаємодія однієї мови на іншу;
- б) сукупність правил, якими керується мовець у виборі мовних засобів;
- в) уміння носія мови по-різному виражати один і той же смисл;

г) дотримання норм мови.

10. Володіння різними підсистемами однієї мови та використання їх в залежності від ситуації називається:

- а) диглосією;
- б) білінгвізмом;
- в) мовною варіативністю;
- г) креолізацією.

11. Будь-яка територіально-соціальна різновидність мови – це ...

- а) суржик;
- б) ідіоми;
- в) діалект;
- г) сленг.

12. Мова, яку індивід опанував після рідної, називається

- а) материнською мовою;
- б) виученою мовою;
- в) другою мовою;
- г) основною мовою.

13. Рідна мова – це:

- а) мова, яку індивід краще знає, або якою постійно користується;
- б) мова, з якою людина входить у світ, прилучається до загальнолюдських цінностей у їх національній своєрідності;
- в) мова, якою говорить етнос;
- г) вивчена мова.

14. Поняття «рідна мова» і «материнська мова» є:

- а) ідентичними;
- б) близькими;
- в) протилежними;
- г) суміжні.

15. Інтерференція буває:

- а) фонологічна;
- б) морфологічна;
- в) синтаксична;
- г) стилістична.

16. Субкод є:

- а) синонімічним поняттю «код»;
- б) підсистемою, різновидом коду;
- в) протилежним поняттю «код»;
- г) тотожним поняттю «код».

17. Який метод збирання матеріалу названо неправильно?

- а) листування;
- б) анкетування;
- в) метод інтерв'ю;
- г) спостереження.

18. Синонімом терміна «мовленнєва комунікація» є:

- а) комунікативне спілкування.
- б) комунікативна ситуація;
- в) вербальне спілкування;
- г) невербальне спілкування.

19. Соціальна позиція людини у суспільстві, пов'язана з певними правами і обов'язками, називається:

- а) соціальною роллю;
- б) соціальним статусом;
- в) ролевим набором;
- г) статусом поведінки.

20. Соціальні статуси поділяються на:

- а) надбані і приписані;
- б) ролеві і неролеві;
- в) мовленнєві і немовленнєві.

21. Комунікативна компетенція носія мови включає:

- а) знання «власне граматики» і «ситуативної граматики»;
- б) знання лексики і граматики мови;
- в) знання характеру спілкування;
- г) знання норм мови соціолінгвістики.

22. До соціолектів не належить:

- а) жаргон;
- б) діалект;
- в) арго;
- г) сленг.

23. На вибір коду не впливає:

- а) зміна адресата;
- б) зміна складу співбесідників;
- в) тема спілкування;
- г) мовна варіативність.

24. Природа суржика:

- а) кодування мови;
- б) інтерференція мови;
- в) білінгвізм;
- г) професійний діалект.

25. Яка мова не відноситься до мови міжетнічного спілкування?

- а) піджини;
- б) креольська мова;
- в) лінгва-франка;
- г) сільські койне.

26. Виберіть правильне твердження:

- а) «Людина однаково володіє рівнем мовної компетенції і у ролі мовця, і у ролі слухача»;
- б) «У ролі слухача людина володіє вищим рівнем мовної компетенції, ніж у ролі мовця»;
- в) «У ролі мовця людина володіє вищим рівнем мовної компетенції, ніж у ролі слухача».

27. Засвоєння мови, що використовується в цьому суспільстві, і правил її вживання відповідно до виконання тих або інших соціальних ролей називається:

- а) мовною інтерналізацією;
- б) мовною адаптацією;
- в) мовною соціалізацією;
- г) мовною комунікацією.

28. До нелінгвістичних основ соціолінгвістики відносять: (Що вказано неправильно?)

- а) демографію;
- б) ономастику;
- в) соціологію;
- г) соціальну психологію.

29. Діалект найбільш характерний для людей:

- а) середнього віку міського населення;
- б) старшого віку сільського населення;
- в) старшого віку міського населення;
- г) молодшого віку сільського населення.

30. Переключення кодів – це ...

- а) запозичення мовних одиниць;
- б) перехід мовця в процесі мовлення з однієї мови на іншу;
- в) зміна стилю в процесі спілкуванні;
- г) мовна варіативність.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
50-49	100-80	відмінно A
48-44	79-65	добре B
43-38	64-50	добре C
37-30	49-26	задовільно D
29-25	25-10	задовільно E
24-18	9 -6	незадовільно FX
17-0	5-0	незадовільно F

МАТЕРІАЛИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 5 КУРСУ

2.10.Українознавство

Тест з дисципліни «Українознавство»

Час виконання – 80 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

- 1.Тест складається з 50 завдань.
- 2.Завдання 1-50 на вибір однієї правильної відповіді.
- 3.Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

1. Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте чернетку.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

1. До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.

3. Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.
4. Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

А	Б	В	Г
X	X		

5. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.

Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1. Галузь гуманітарних знань, орієнтована на вивчення економічної, політичної, соціальної, культурної, історичної проблематики України, а також життя української діаспори за кордоном - це:

- а) українознавство;
- б) філософія;
- в) етнографія;
- г) етнолінгвістика.

2. Науковець П. Кононенко виокремлює таку кількість центрів:

- а) 5;
- б) 9;
- в) 8;
- г) 7.

3. Сукупність природних умов існування людського суспільства – це:

- а) ментальність;
- б) етнос;
- в) цивілізація;
- г) природа.

4. Гірські породи, які люди видобувають у природі і використовують у своєму житті – це:

- а) корисні копалини;
- б) водорості;
- в) сонячні промені;
- г) мохи.

5. До горючих корисних копалин належить:

- а) мідь;
- б) торф;
- в) мармур;
- г) гіпс.

6. До рудних корисних копалин належить:

- а) сірка;
- б) нафта;
- в) алюміній;
- г) пісок.

7. Поверхневі й підземні води певної території, придатні для використання в народному господарстві – це:

- а) водні ресурси;
- б) екологічна безпека;
- в) пам'ятка природи;
- г) енергоресурси.

8. На південному заході України знаходиться річка, що бере початок на Поділлі і впадає до Бузького лиману Чорного моря - це:

- а) Інгулець;
- б) Десна;

- в) Дністер;
- г) Південний Буг.

9. Предки українців, давні східні слов'яни, називали річку Дніпро:

- а) Гіргісом;
- б) Істрою;
- в) Славутичем;
- г) Поратою.

10. Назва річки «Дніпро» вперше використовується в літературних пам'ятках:

- а) другої половини IV століття нашої ери;
- б) першої половини IV століття нашої ери;
- в) першої половини III століття нашої ери;
- г) другої половини III століття нашої ери.

11. Те, що формується в процесі довготривалого розвитку родів, племен, етносів як органічна спільнота завдяки єдності території, способу життя, мови, культури, долі, ментальних рис, психіки і держави – називається:

- а) нацією;
- б) культурою;
- в) ідеологією;
- г) цивілізацією.

12. Трипільська археологічна культура як одна із складових частин індоєвропейської культури сформувалася:

- а) близько другої половини I тисячоліття до н. ч.;
- б) близько другої половини II тисячоліття до н. ч.;
- в) близько другої половини III тисячоліття до н. ч.;
- г) близько другої половини VI тисячоліття до н. ч..

13. Найвідомішими скіфськими городищами в Україні на Херсонщині були:

- а) Мотронинське та Шарпинське;
- б) Нільське та Пастирське;

- в) Шарпинське і Пастирське;
- г) Мотронинське та Пастирське.

14. Поширення сарматів в Україні датується приблизно:

- а) II ст. до н. ч. — III ст. н. ч.;
- б) III ст. до н. ч. — III ст. н. ч.;
- в) IV ст. до н. ч. — III ст. н. ч.;
- г) I ст. до н. ч. — III ст. н. ч..

15. Кіммерійська культура в Україні нині датується:

- а) X — початком VII ст. н. ч.;
- б) IX — початком VI ст. н. ч.;
- в) IX — початком V ст. н. ч.;
- г) X — початком IV ст. н. ч.

16. У «Слові о полку Ігоревім» русичі названі:

- а) Стрибожими внуками;
- б) Велесовими внуками;
- в) Перуновими внуками;
- г) Дажбожими внуками.

17. Який учений стверджував, що українців слід зарахувати до так званої «адриатичної або динарської раси, яку ми воліли би називати слов'янською»:

- а) Микола Чмиховий;
- б) Федір Вовк;
- в) Василь Дяченко;
- г) Михайло Брайчевський.

18. Першим спробував дешифрувати давні, ще піктографічні, знаки Кам'яної Могили (неподалік Мелітополя) археолог:

- а) Олексій Шахматов;
- б) Іван Огієнко;
- в) Валентин Даниленко;
- г) Агатангел Кримський.

19. Український мовознавець Олександр Потебня стверджував, що веснянка «А ми просо сіяли» існувала в Україні вже у:

- а) I тисячолітті до н. ч.;
- б) III тисячолітті до н. ч.;
- в) II тисячолітті до н. ч.;
- г) IV тисячолітті до н. ч..

20. Риси української мови чітко помітні вже у мові народностей, які у давнину населяли Київську Русь, та зберіглись у:

- а) турецьких пам'ятках;
- б) римських пам'ятках;
- в) єгипетських пам'ятках;
- г) давньоруських пам'ятках.

21. Першим друкованим словником став «Лексис сирѣчь реченія, въкратѣць събраны и из словенскаго языка на простый рускій діалектъ истолькованы», укладений:

- а) Памвою Бериндою;
- б) Мелетієм Смотрицьким;
- в) Лаврентієм Зизанієм;
- г) Єпіфанієм Славинецьким.

22. У 1619 р. вийшла друком книжка «Грамматики СлавѣнскиА правилноє Свнтагма...», яку уклад:

- а) Лазар Баранович;
- б) Мелетій Смотрицький;
- в) Семен Климовський;
- г) Захар Дзюбаревич.

23. До гуртка ентузіастів під назвою «Руська трійця», які створили програму з народознавства, за якою збирали старі рукописи, грамоти, казки, легенди тощо, входили:

- а) Маркіян Шашкевич, Яків Головацький, Іван Вагилевич;

- б) Іоанікій Галятовський, Лазар Баранович, Яків Головацький;
- в) Захар Дзюбаревич, Яків Головацький, Іван Пашковський;
- г) Маркіян Шашкевич, Яків Головацький, Іван Пашковський.

24. Основоположником української літературної мови був:

- а) Пантелеймон Куліш;
- б) Іван Котляревський;
- в) Євген Гребінка;
- г) Тарас Шевченко.

25. Ким було видано у 1863 році указ про заборону друкувати книги українською мовою:

- а) Миколою Карамзіним;
- б) Петром Валуєвим;
- в) Михайлом Ломоносовим;
- г) Йосипом Сталіним.

26. У якій статті Конституції України сказано про обов'язковість застосування української мови органами державної влади, їх посадовими особами, а також у навчальному процесі в навчальних закладах України:

- а) у статті 8;
- б) у статті 6;
- в) у статті 10;
- г) у статті 4.

27. Мовна політика – це:

- а) сукупність ідеологічних постулатів і практичних дій, спрямованих на регулювання мовних відносин у країні або на розвиток мовної системи у певному напрямі;
- б) метафоричне називання суміші мов, коли виникає плутанина українських і російських, українських і

польських мовних одиниць тощо, викликаючи ефект неграмотності з огляду на загальнолітературну норму;

в) комплексна наука, що різнобічно вивчає окреслену частину країни (регіону, області, населеного пункту);

г) наука, що досліджує етнічні спільноти на предмет визначення специфічних ознак і функцій, виявлення їх змісту та закономірностей процесу становлення з погляду забезпечення існування етносу.

28. Культура – це:

а) сукупність історичних (соціально-культурних і біологічних) процесів, які проявляються при функціонуванні етносів від початків виникнення, на основі раніше існуючих компонентів, до складання обличчя етнічних спільнот та їх зникнення;

б) розчинення самостійного етносу або його частини в середовищі іншого, як правило, більшого етносу;

в) суспільні явища, процеси, ідеї та відносини, які за джерелом свого походження (як результат людської діяльності) підпадають під загальне визначення культури, але водночас є якісно іншими, бо суперечать суспільно-історичним принципам гуманізму і людяності;

г) це сукупність матеріальних і духовних надбань суспільства, які відображають досягнутий рівень поступу суспільства й людини, а також втілюються в результатах продуктивної діяльності.

29. Міфологія - це:

а) словниковий склад мови, лексика;

б) система політичних, правових, етичних, художніх, філософських, релігійних поглядів; суспільна свідомість;

в) сукупність міфів того чи іншого народу;

г) галузь науково-практичної діяльності, яка полягає в підготовці і поширенні науково-систематизованої

інформації про книги та інші видання з метою впливу на їх використання.

30. Філософсько-релігійне вчення, за яким Бог ототожнюється із природою - називається:

- а) атеїзмом;
- б) пантеїзмом;
- в) дуалізмом;
- г) анархізмом.

31. До календарних пісень зимового циклу належать:

- а) колядки;
- б) купальські;
- в) обжинкові;
- г) веснянки.

32. Під час Зелених свят на початку або в середині травня виконуються:

- а) обжинкові пісні;
- б) купальські пісні;
- в) русальні пісні;
- г) колядки.

33. До Сонця в колядках звертаються як до:

- а) Стрибога;
- б) Мокош;
- в) Перуна;
- г) Дажбога.

34. Головним Богом вівторка вважався у давніх українців:

- а) Симаргл;
- б) Мокош;
- в) Стрибог;
- г) Перун.

35. Який день тижня був поминальним у давніх українців, бо саме в цей день згадували своїх покійних родичів, тому не можна було працювати

голкою, ножицями, веретеном, щоб не проколоти душі померлих:

- а) вівторок;
- б) п'ятниця;
- в) середа;
- г) понеділок.

36. Весняний обряд — це закликання весни піснями, хороводами, іграми; також випікалося весняне печиво у вигляді:

- а) жайворонків;
- б) левів;
- в) зайців;
- г) вовків.

37. Героїко-трагічні співи, що відображають бурхливі події визвольних змагань українців протягом століть - це:

- а) сатиричні пісні;
- б) побутові пісні;
- в) кобзарські думи;
- г) жартівливі пісні.

38. Одним із найвидатніших українських кобзарів XIX ст. був:

- а) Павло Житецький;
- б) Віктор Вітров;
- в) Олександр Довгий;
- г) Остап Вересай.

39. Народні танці, які побутують у своєму природному середовищі і мають певні традиційні для даної місцевості рухи, ритми, костюми тощо - це:

- а) сценічні танці;
- б) фольклорні танці;
- в) естрадні танці;
- г) клубні танці.

40. Відомий нині український танець «Гопак» має й іншу назву:

- а) «Козачок»;
- б) «Швець»;
- в) «Коваль»;
- г) «Рибка».

41. Сукупність економічних, політичних, культурних, правових, ідеологічних, дипломатичних зв'язків і взаємовідносин між народами, державами і системами держав, економічними та політичними організаціями на міжнародній арені – це:

- а) суверенітет;
- б) міжнародні відносини;
- в) релігія;
- г) національна символіка.

42. Розсіяння по різних країнах народів, вигнаних за межі батьківщини завойовниками – це:

- а) імміграція;
- б) міграція;
- в) діаспора;
- г) депортація.

43. Глибинний рівень колективної та індивідуальної свідомості, усталена й водночас динамічна сукупність настанов особистості, демографічної групи у сприйманні залежно від етногенетичної пам'яті, культури – це:

- а) рід;
- б) ідеал;
- в) етнос;
- г) ментальність.

44. Спосіб світовідчування, притаманний національній спільноті на певному етапі розвитку – це:

- а) національний характер;

- б) цивілізація;
- в) місія;
- г) юридичні права.

45. Наслідок інтерпретації проблеми єдності та багатоманітності світової історії через метафізичне розуміння співвідношення загальнолюдського та конкретно-історичного (національного) – це:

- а) етнічний консерватизм;
- б) національний месіанізм;
- в) універсалістська місія;
- г) барокові виміри.

46. Історія поколінь певного роду: перелік, запис, що виявляють і ілюструють походження, послідовність поколінь (генеалогічне дерево) - це:

- а) родовід;
- б) дід;
- в) бабуся;
- г) сім'я.

47. Основний Закон незалежної Української держави, який закріплює права, свободи і обов'язки громадян України, її суспільно-політичний і державний устрій – це:

- а) Тора;
- б) Біблія;
- в) Бусидо;
- г) Конституція України.

48. Документ, прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 р. – це:

- а) Акт проголошення незалежності України;
- б) Декларація про державний суверенітет України;
- в) Кодекс України;
- г) Конклюдентний договір.

49. Слова національного гімну «Ще не вмерла Україна» написав:

- а) Тарас Шевченко;
- б) Павло Чубинський;
- в) Іван Франко;
- г) Михайло Вербицький.

50. До народнопоетичних символів України належить:

- а) прапор;
- б) тризуб;
- в) мамина пісня;
- г) гімн.

Варіант 2

1. Одна з галузей історичної науки, що займається вивченням походження народів, процесів їх розвитку, особливостей традиційного побуту, матеріальної і духовної культури – це:

- а) етнографія;
- б) релігія;
- в) філософія;
- г) міфологія.

2. Дослідник П. Кононенко виділяє таку кількість етапів розвитку українознавства:

- а) 7;
- б) 6;
- в) 8;
- г) 9.

3. Інтегрована наука, що досліджує середовище існування живих істот, включаючи людину, та всю сукупність взаємин організмів з їх середовищем, взаємозв'язки біологічних систем різного рівня (особин, популяцій, видів, біоценозів) з навколишнім середовищем – це:

- а) математика;

- б) економіка;
- в) екологія;
- г) історія.

4. До нерудних корисних копалин належить:

- а) залізо;
- б) нафта;
- в) мідь;
- г) глина.

5. До горючих корисних копалин належить:

- а) природний газ;
- б) граніт;
- в) крейда;
- г) глина.

6. Найвищою горою України є:

- а) Роман-Кош;
- б) Говерла;
- в) Ай-Петрі;
- г) Демерджі.

7. Найбільшим озером в Україні є:

- а) Сиваш;
- б) Кагул;
- в) Ялпуг;
- г) Світязь.

8. Давньогрецька назва ріки Дніпро – це:

- а) Льтиця;
- б) Дністро;
- в) Тірас;
- г) Борисфен.

9. Деякі історики, що підтримували антинорманську теорію походження давньої слов'янської держави, виводили назву Київської Русі від назви річки:

- а) Рось;
- б) Прип'ять;
- в) Латориця;

г) Стир.

10. Давні представники пізнього етапу Зрубної культури – це:

а) трипільці;

б) сармати;

в) скіфи;

г) кіммерійці.

11. Укажіть, коли у межиріччі Бугу (Богу) й Дністра виникла Черняхівська культура, генетично споріднена із Зарубинецькою:

а) близько середини II ст. н. ч.;

б) близько середини I ст. н. ч.;

в) близько середини III ст. н. ч.;

г) близько середини IV ст. н. ч..

12. На Лівобережжі Дніпра мешкали такі племена як:

а) хорвати;

б) сіверяни;

в) тиверці;

г) древляни.

13. Висловлюються припущення, що писемність I тис. н. ч. на території України мала кілька варіантів. Північне Причорномор'я користувалося абеткою, ідентичною:

а) грецькій або римській (латиниці);

б) польській;

в) білоруській;

г) німецькій.

14. У другій половині XVI ст. в Острозі утворився значний культурний осередок, який очолив князь:

а) Гнат Ходкевич;

б) Костянтин Острозький;

в) Павло Житецький;

г) Афанасій Пузина.

15. За чиєю граматиною уклалися букварі XVII—XVIII століть:

- а) Мелетія Смотрицького;
- б) Памви Беринди;
- в) Семена Климовського;
- г) Лазара Барановича.

16. Зачинателем нової української літературної мови був:

- а) Осип Бодянський;
- б) Тарас Шевченко;
- в) Іван Котляревський;
- г) Михайло Максимович.

17. Система звукових і графічних знаків, що виникла на певному рівні розвитку людства, розвивається і має соціальне призначення; правила мови нормалізують використання знаків та їх функціонування як засобів людського спілкування — це:

- а) міграція;
- б) обряд;
- в) етнос;
- г) мова.

18. Які мотиви, на думку М. Максимовича, накладаються на магічні язичницькі в календарно-обрядовій поезії:

- а) любовно-шлюбні;
- б) історичні;
- в) фантастичні;
- г) соціальні.

19. Укажіть на два основних види обрядовості українців:

- а) календарно-побутова і родинна;
- б) соціальна і економічна;
- в) космогонічна і аграрна;

г) родинна і соціальна.

20. Жанр величальних календарно-обрядових пісень, які в дохристиянську епоху були пов'язані із зимовим святковим циклом, а з утвердженням християнства - з різдвяним:

- а) гагілки ;
- б) веснянки;
- в) колядки;
- г) думи.

21. Вид календарно-обрядової лірики, яка супроводжувала звичаєво-обрядові дії протягом «русального тижня», що за християнським календарем починається в П'ятидесятницю, на Святу трійцю, на 50-й день після Великодня – це:

- а) купальські пісні;
- б) русальні пісні;
- в) жнивварські пісні;
- г) колискові пісні.

22. Якого мотиву немає в купальських піснях:

- а) провідів русалок;
- б) плетіння вінків;
- в) прикрашання стрічками й віночками жіночого деревця (Марени, Купали);
- г) мрій дівчат про щасливе заміжжя.

23. У часи Київської Русі свято Русалій відмічали на початку:

- а) квітня;
- б) березня;
- в) червня;
- г) травня.

24. Що було неодмінним атрибутом Водяника, котрим він вибивав із землі прісну джерельну воду, щоб жити рослинність:

- а) коромисло;

- б) тризуб;
- в) лабіринт;
- г) сопілка.

25. У давніх українців Богом Весняного Сонця, розквіту природи, родючості був:

- а) Перун;
- б) Коляда;
- в) Ярило;
- г) Велес.

26. У всіх давніх українців найголовнішим Бог четверга вважався:

- а) Перун;
- б) Мокош;
- в) Велес;
- г) Симаргл.

27. Хто є покровителем середи та вважався у давніх українців посланцем Богів, захисником мандрівників, торгівлі, мистецтва тощо:

- а) Марс;
- б) Меркурій;
- в) Юпітер;
- г) Сатурн.

28. Коли поширився український вертеп:

- а) в XVII столітті;
- б) в XIV столітті;
- в) в X столітті;
- г) в IX столітті.

29. Від якого слова походить термін «вертеп»:

- а) народження;
- б) печера;
- в) старий;
- г) життя.

30. Скільки поверхів має вертепна скринька:

- а) чотири;

- б) три;
- в) два;
- г) один.

31. Вертепну виставу щедро наповнювали музичним супроводом. У першій частині дії різдвяного вертепу звучали:

- а) чумацькі пісні;
- б) жниварські пісні;
- в) веснянки;
- г) народні колядки.

32. Кобзарське мистецтво було поширене на всій Україні:

- а) у XVI ст.;
- б) у XI ст.;
- в) у XVII ст.;
- г) у XIV ст..

33. У селі Стрітівці на Київщині відкрито Республіканську школу кобзарського мистецтва:

- а) 02.03. 1880р.;
- б) 01.09.1989 р.;
- в) 01.09.2005р.;
- г) 01.09. 1985р..

34. Який ритуальний гуцульський танець має сприяти здоров'ю бджіл, доброму медозбору:

- а) «Гопак»;
- б) «Освячення зерна»;
- в) «Кругляк»;
- г) «Горлиця».

35. Найдавнішими з українських народних танців є насамперед обрядові, ритуальні:

- а) тропакі;
- б) польки;
- в) вальси;
- г) хороводи.

36. Верховенство народу, нації, держави у внутрішній і зовнішній політиці, що забезпечує незалежність і самостійність розвитку суспільства, соціально-політична функція моно- і поліетнічних держав, принцип рівнопартнерських міжнаціональних відносин – це:

- а) суверенітет;
- б) діаспора;
- в) імміграція;
- г) релігія.

37. Центральна Рада в Києві ухвалила Закон про державний прапор УНР, який був жовто-блакитним:

- а) 27.05. 1917р.;
- б) 22.03.1918р.;
- в) 25.04.1918р.;
- г) 26.04.1918р..

38. Як державний герб УНР тризуб на синьому тлі був схвалений:

- а) 07.05. 1917р.;
- б) 13.04. 1918р.;
- в) 12.02. 1918р.;
- г) 15.06.1918р..

39. Музику до національного гімну «Ще не вмерла Україна» написав:

- а) Тарас Шевченко;
- б) Павло Чубинський;
- в) Іван Франко;
- г) Михайло Вербицький.

40. Духовно-культурний самопрояв етнічної спільності; являє собою комплекс таких зовнішньодіяльних феноменів, що сприймаються сторонньою свідомістю як дух етносу, як те, що робить етнос «помітним», специфічно відмінним серед розмаїття інших етносів – це:

- а) ментальність етнічна;
- б) ментальність міжнародна;
- в) художня словесність;
- г) політична нація.

41. Державне свято - День соборності України святкують:

- а) 15 лютого;
- б) 13 травня;
- в) 22 січня;
- г) 8 березня.

42. Зв'язок між людьми, з наявністю якого закон пов'язує виникнення, зміни або припинення прав і обов'язків - це:

- а) старість;
- б) брат;
- в) онук;
- г) родичівство.

43. Переяславська рада як загальна військова рада, скликана гетьманом Богданом Хмельницьким у місті Переяславі (нині Переяслав-Хмельницький) для вирішення питання про взаємовідносини між Військом Запорізьким та Московською державою, відбулася:

- а) в 1654 році;
- б) в 1754 році;
- в) в 1875 році;
- г) в 1476 році.

44. До народнопоетичних символів України належить:

- а) гімн;
- б) бабусина вишиванка;
- в) прапор;
- г) тризуб.

45. Вперше термін «козак» згадано у Початковій монгольській хроніці в:

- а) 1345 році;
- б) 1450 році;
- в) 1240 році;
- г) 1755 році.

46. Переможені козаки на чолі з гетьманом Пилипом Орликом прийняли першу козацьку Конституцію у:

- а) 1710 році;
- б) 1713 році;
- в) 1715 році;
- г) 1375 році.

47. Гетьманом Війська Запорозького, головою козацької держави в Наддніпрянській Україні з 1657 по 1659 роки був:

- а) Юрій Хмельницький;
- б) Іван Брюховецький;
- в) Павло Тетеря;
- г) Іван Виговський.

48. У 1711 - 1728 роках на місці сучасного міста Цюрупинська Херсонської області знаходилась:

- а) Микитинська Січ;
- б) Олешківська Січ;
- в) Томаківська Січ;
- г) Базавлуцька Січ.

49. Національний дендрологічний парк «Софіївка» є пам'ятником красвидного типу світового садово-паркового мистецтва кінця XVIII — першої половини XIX століть в Україні, що знаходиться:

- а) в Одесі;
- б) у Херсоні;
- в) в Умані;
- г) у Житомирі.

50. Собор святої Софії як пам'ятка української архітектури і монументального живопису XI — XVIII століть знаходиться:

- а) у Києві;
- б) у Донецьку;
- в) у Харкові;
- г) у Львові.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
50-49	100-80	відмінно A
48-44	79-65	добре B
43-38	64-50	добре C
37-30	49-26	задовільно D
29-25	25-10	задовільно E

24-18	9 -6	незадовільно FX
17-0	5-0	незадовільно F

Література

1. Авер'янова Н. Сучасне студентство у контексті формування націо-нальної еліти України / Н. Авер'янова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія "Українознавство". – Вип. 14. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2010. – С. 30 – 32.
2. Виткалов В.Г., Митровка М.М. Українська культура: Навчально-методичний посібник. – Рівне: Волинські обереги, 2001.– 168 с.
3. Возняк Т. Украдена Україна. До формування української політичної нації. – Незалежний культурологічний часопис «І». – 2001. - №22.
4. Дністрянський М. Етнополітична географія України: проблеми теорії, методології, практики. – Львів, 2006.- 463 с.
5. Занік Я. М. Типи, поняття такласифікація еліт в історичному контексті // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2008. – № 11(129). – С. 101 – 105.
6. Заставний Ф. Географія України: Навч. посіб. – Львів: Світ, 1994.- 472 с.
7. Касьянов Г. Теорії нації та націоналізму. – Київ, 1999.

8. Кононенко П. Українознавство: Підручник для вищих навчальних закладів. – К.: Міленіум, 2006. – 872 с.
9. Кримський Сергій. Культура та еліта. www.sotyjournal.narod.ru
10. Крисаченко В. Людина і біосфера: основи екологічної антропології: Підручник. – К., 1998. – С. 526–531.
11. Крисаченко В., Мостяєв О. Україна: природа і люди. – Вид. 2, перероб. і доп. – К., 2002.
12. Попович М. Українська модель суспільного розвитку: бажання і реальність / Мирослав Попович. – Філософська думка. – 2010. – № 2. – С. 5 – 11.
13. Шульга М., Потехін О., Бойко Н., Парохонська О., Шульга Т. Правляча еліта сучасної України. – К.: Ін-т соціології НАНУ, 1998. – 68 с.

2.11.Методика навчання українознавства

Тест

з дисципліни «Методика українознавства»

Час виконання – 80 хвилин.

Мета контролю: виявлення й оцінювання рівня знань студентів.

Структура тесту

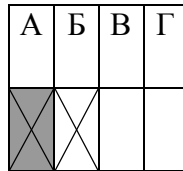
- 1.Тест складається з 50 завдань.
- 2.Завдання 1-50 на вибір однієї правильної відповіді.
- 3.Завдання розташовуються в логічній та змістовій послідовності.

Інструкція щодо роботи з тестом

1. Правила виконання зазначені перед тестовими завданнями кожної нової форми.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте чернетку.
4. Намагайтеся виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланку відповіді

1. До бланку відповіді записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції до кожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені в бланку відповіді вважатимуться помилкою.
4. Якщо Ви позначили в бланку відповідь неправильно, можете виправити її замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

5. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених в бланку.

Для проведення підсумкового контролю ми пропонуємо студентам виконати один із запропонованих варіантів.

Варіант 1

1. При розробці змісту навчального матеріалу з українознавства вчитель орієнтується на:

- а) на навчальний матеріал інших дисциплін;
- б) вимоги педагогічної ради;
- в) науково достовірні знання;
- г) бажання учнів.

2. Принцип системності в розробці змісту навчального матеріалу з українознавства вимагає:

- а) пошук етнографічних матеріалів, старовинних речей;
- б) цілісності інформаційного компонента навчального матеріалу;
- в) оволодіння методами пошукової творчої діяльності учнів;
- г) застосування в школі прогресивних народних традицій.

3. Автором програми з українознавства для початкової школи є:

- а) Л. Мацько;
- б) О. Савченко;
- в) О. Хорошковська;
- г) П. Кононенко.

4. Принцип народності під час викладання українознавства вимагає:

- а) органічного поєднання побутово-емпіричних і наукових знань;
- б) засвоєння учнями соціально-культурного досвіду та підготовки їх до життя;
- в) системності в розробці змісту навчального матеріалу з українознавства;
- г) сприяти входженню молодших школярів у життя, родинний і громадський побут.

5. Принцип зв'язку українознавства з життям реалізується за умови :

- а) утвердження у свідомості учнів громадських почуттів;
- б) втілення в навчання та виховання учнів ідей українознавства;
- в) спрямування на життєві потреби людини;
- г) дослідницької діяльності учнів етнографічного характеру.

6. Зміст українознавчого матеріалу спрямований на виховання в учнів духовно-моральних цінностей, національної свідомості, поваги до здобутків національної культури відповідає принципу:

- а) народності і системності;
- б) зв'язку народознавства з життям;
- в) дослідництва і творчості;
- г) гуманістичної спрямованості.

7. Оволодіння українознавчого матеріалу передбачає:

- а) вироблення стійкого інтересу до справи;
- б) організацію пошукової творчої діяльності учнів;
- в) органічну єдність фізичних, моральних, естетичних, трудових якостей;
- г) підвищення особистісного статусу дитини в шкільному колективі.

8. Автором підручника «Методика викладання українського народознавства в школі» є:

- а) О.Король
- б) В. Бондар;
- в) А. Козлов;
- г) П. Кононенко.

9. Масова форма позакласної виховної роботи з українознавства передбачає:

- а) написання науково-дослідних робіт;

- б) збирання фольклору;
- в) участь в українознавчому клубі;
- г) проведення родинних свят.

10. Для з'ясування спільних і відмінних рис прислів'їв і приказок М. Рибникова радила:

- а) зіставляти ці фольклорні жанри;
- б) зіставляти їх зміст з конкретними життєвими епізодами;
- в) підбирати їх до певних життєвих ситуацій;
- г) підбирати приклади із художніх творів.

11. Який із перерахованих типів уроків є нестандартним:

- а) урок-лекція;
- б) урок-композиція;
- в) урок позакласного читання;
- г) урок-бесіда.

12. Комбінований урок українознавства – це заняття, на якому:

- а) вирішується декілька дидактичних завдань;
- б) поєднуються різні форми роботи;
- в) поєднуються різні теми;
- г) використовується різноманітна наочність.

13. Головною вимогою до вивчення українознавчих понять є:

- а) заучувати їх визначення напам'ять;
- б) наводити багато прикладів;
- в) докладно роз'яснювати їх ознаки;
- г) досліджувати їх невідривно від тексту.

14. Який вузловий момент не є характерним для уроку засвоєння нових знань і розвитку на їх основі умінь і навичок:

- а) оголошення теми, мети уроку;
- б) сприймання, засвоєння та осмислення нової інформації;

- в) повторення, узагальнення окремих положень;
- г) підсумок уроку.

15. У якому з варіантів при формулюванні мети уроку допущена помилка:

- а) розвивати уміння критично сприймати явища навколишньої дійсності;
- б) виховати почуття любові, взаємоповаги в родині;
- в) формувати активну життєву позицію;
- г) виховувати пошану до старших.

16. Перелік навчальних ситуацій із дозуванням часу – це:

- а) розробка уроку.
- б) план уроку;
- в) поурочний план;
- г) план-конспект уроку;

17. Завдання, що має конкретну мету, певний зміст і методику його виконання, – це:

- а) прийом навчання;
- б) метод навчання;
- в) навчальна ситуація;
- г) форма роботи.

18. Хто уперше використав звукозапис у роботі з дітьми:

- а) Т. Бугайко;
- б) Л. Толстой;
- в) Х. Алчевська;
- г) Й. Песталоцці.

19. Навчальна ситуація – це:

- а) етап уроку;
- б) мета уроку;
- в) прийом викладання;
- г) завдання з певною метою, змістом і методикою виконання.

20. Автором підручника «Методика викладання українознавства в школі» є:

- а) М. Богданович;
- б) В. Бондар;
- в) А. Козлов;
- г) П. Кононенко.

21. Педагогічна цінність проектної діяльності полягає у:

- а) ході самої діяльності;
- б) отриманих результатах;
- в) роботі в групах;
- г) складанні сценарію.

22. Інтерактивне навчання –це:

- а) способи діяльності, які використовуються вчителями і учнями в їх сумісній і взаємопов'язаній роботі, спрямованій на досягнення цілей навчання;
- б) специфічна форма організації діяльності, яка має на меті створити комфортні умови навчання за яких кожний учень відчуває свою успішність;
- в) процес, під час якого ціль із внутрішньої мети переходить у наслідок- результат діяльності;
- г) основа ефективної діяльності вчителя та учнів, що визначає характер їхньої взаємодії.

23. Методи навчання, які пропонує ейдетика розвивають:

- а) пам'ять та увагу малюка, вони спрямовані на образне мислення дитини;
- б) навички дискутувати в малих групах та вміння аргументувати власну позицію;
- в) накопиченні емоційні враження;
- г) моторику.

24. Головними критеріями передового педагогічного досвіду є:

- а) актуальність, перспективність, новизна результатів, результативність;
- б) особистість автора досвіду;
- в) наявність матеріальних умов для поширення досвіду;
- г) оригінальність форм досвіду.

25. Прийом- це:

- а) це деталь методу, його окремі операції, моменти в процесі засвоєння знань та умінь;
- б) способи діяльності, які використовуються вчителями і учнями в їх сумісній і взаємопов'язаній роботі, спрямованій на досягнення цілей навчання;
- в) процес, під час якого ціль із внутрішньої мети переходить у наслідок- результат діяльності;
- г) основа ефективної діяльності вчителя та учнів, що визначає характер їхньої взаємодії.

26. Метою уроку є:

- а) основа ефективної діяльності вчителя та учнів, що визначає характер їхньої взаємодії;
- б) сукупність психолого-педагогічних установок, які визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів.
- в) процес, під час якого ціль із внутрішньої мети переходить у наслідок- результат діяльності;
- г) способи діяльності, які використовуються вчителями і учнями в їх сумісній і взаємопов'язаній роботі, спрямованій на досягнення цілей навчання.

27. Подібність комбінованого і предметного уроку як форми організації полягає у:

- а) формулюванні мети та загальних завдань уроку;
- б) однакових елементах макроструктури;
- в) організації методики засвоєння нових знань, умінь і навичок;

г) спільній освітній меті.

28. Когнітивні фізкультхвилинки:

- а) передбачають виконання спеціальних вправ для різних груп м'язів;
- б) сприяють розвитку пізнавальних процесів;
- в) спрямовуються на виконання незвичних дій із спортивним інвентарем;
- г) передбачають виконання різноманітних вправ під супровід.

29. Про те, що діти за своєю природою «...занадто індивідуальні» довів:

- а) Я. Коменський;
- б) В. Сухомлинський;
- в) К. Ушинський;
- г) Г. Сковорода.

30. Що з наведених категорій є педагогічною здібністю вчителя українознавства:

- а) методична діяльність;
- б) педагогічна діяльність;
- в) креативна діяльність;
- г) емоційна стабільність.

31. Метод розвивального навчання – це:

- а) співтворення особистості в колективній діяльності;
- б) забезпечення учнів засобами розв'язання навчально-практичних задач;
- в) організація спільної навчальної діяльності учнів та організація розв'язання ними навчальних задач;
- г) способи діяльності, які використовуються вчителями і учнями.

32. Основною метою оцінки вчителем знань учнів з українознавства є:

- а) інформувати учнів про їх успіх або неуспіх у конкретній ситуації;

- б) стимулювати і спрямовувати навчально-пізнавальну діяльність школярів;
- в) втратити думку вчителя про учня;
- г) інформувати батьків про діяльність дитини.

33.Основною ознакою уроку є:

- а) особистість учня;
- б) особистість вчителя;
- в) регламентованість часом;
- г) дидактичні вимоги.

34.Особистісно-орієнтоване навчання:

- а) процес, спосіб виконання визначеного, або певного завдання для навчального процесу;
- б) конструювання навчального дидактичного матеріалу;
- в) педагогічна система, в якій використання засобів, прийомів навчання підвищує ефективність навчального процесу;
- г) це загально дидактичний принцип індивідуального підходу до учнів.

35.Проблемне навчання на уроках українознавства передбачає:

- а) наявність труднощів, проблеми в учнів під час засвоєння певного матеріалу;
- б) визначення певних технологічних проблем у ході підготовки уроку вчителем;
- в) навмисне створення вчителем проблемно-пізнавальних ситуацій, які потребують активізації самостійного мислення учнів;
- г) труднощі в застосуванні нового матеріалу.

36.На уроці можна застосовувати не більше ... інтерактивних методів:

- а) 3;
- б) 2;
- в) 4;
- г) 1.

37.Реалізація диференційованого навчання дає змогу оперативно врахувати:

- а) розумові здібності учня;
- б) готовність учня до вивчення нового матеріалу;
- в) рівень засвоєння знань;
- г) бажання учнів і батьків.

38.Уміння спілкуватися у парі, у групі, на заняттях належать до:

- а) власне мовленнєвих умінь;
- б) уміння спілкуватися в різних організаційних формах спілкування;
- в) уміння невербального спілкування;
- г) уміння спілкуватися на різних рівнях.

39. Педагогічна система – це сукупність:

- а) педагогічних технологій;
- б) ефективних методів педагогічної діяльності;
- в) ефективних форм і методів педагогічної діяльності.
- г) вироблення кількох рішень конкретної проблеми.

40.Метою уроку узагальнення та систематизації знань є:

- а) повторення, корекція і більш глибоке осмислення навчального матеріалу;
- б) повторення і закріплення засвоєних раніше знань і застосування вже сформованих умінь та навичок;
- в) контроль за рівнем засвоєння учнями теоретичного матеріалу, сформованістю вмінь та навичок;
- г) оволодіння учнями новим матеріалом та новими способами діяльності.

41.Планування спільних дій, інтерв'ю, обговорення результатів діяльності, дискусії, бесіди належать до:

- а) власне мовленнєвих умінь;
- б) уміння спілкуватися в різних організаційних формах спілкування;
- в) уміння невербального спілкування;

г) уміння спілкуватися на різних рівнях.

42. Автор посібника з українського народознавства для учнів початкових класів «Джерело»:

- а) Л. Гавриленко;
- б) П. Кононенко;
- в) О. Король;
- г) В. Бондар.

43. Філософсько-гуманістичними основами українознавства є :

- а) закони діалектики – єдність та боротьба протилежностей, перехід кількості в якість;
- б) цілісна система знань археології та етнології, фольклористики та лінгвістики, антропології й демографії;
- в) визнання, що кожна людина, нація, мова, культура має право на життя й повну самореалізацію;
- г) аналіз тенденцій, закономірностей причин та наслідків розвитку й проблем сучасності.

44. Яка з педагогічних технологій заснована на випереджувальному інтелектуальному розвитку дитини:

- а) система розвивального навчання Д.Б.Ельконіна – В.В.Давидова;
- б) система Л.В.Занкова;
- в) евристичні технології навчання;
- г) всі відповіді правильні.

45. До технології колективно - групового навчання не належить метод:

- а) «мікрофон»;
- б) «ажурна пилка»;
- в) «дерево рішень»;
- г) «акваріум».

46. Які чинники впливають на процес навчання:

- а) емоції учнів;

б) зв'язок між існуючою та новою навчальною інформацією;

в) мотивація учнів;

г) створення для кожного учня ситуацій успіху.

47. Виберіть характеристику традиційного групового навчання:

а) членство в групі однорідне;

б) учні відповідають лише за навчальні досягнення групи;

в) здійснюється моніторинг групової діяльності;

г) існує негативна взаємозалежність.

48. Фізкультхвилинки в навчальному процесі поділяються на

а) оздоровчі, когнітивні, креативні, мовленнєво-рухові;

б) оздоровчі, когнітивні, емоційні, мовленнєво-рухові;

в) оздоровчі, когнітивні, фізичні, мовленнєво-рухові;

г) оздоровчі, когнітивні, візуальні, мовленнєво-рухові;

49. Методи навчання – це:

а) основа ефективної діяльності вчителя та учнів, що визначає характер їхньої взаємодії.

б) сукупність психолого-педагогічних установок, які визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів.

в) процес, під час якого ціль із внутрішньої мети переходить у наслідок-результат діяльності;

г) способи діяльності, які використовуються вчителями і учнями в їх сумісній і взаємопов'язаній роботі, спрямованій на досягнення цілей навчання.

50. За сферою діяльності ігри поділяються на:

а) навчальні, пізнавальні, виховні;

б) фізичні, соціальні, трудові;

в) предметні, сюжетні, рольові;

г) інтелектуальні, творчі, імітаційні.

Варіант 2

1. Масова форма позакласної виховної роботи з українознавства передбачає:

- а) написання науково-дослідних робіт;
- б) збирання фольклору;
- в) участь в українознавчому клубі;
- г) проведення родинних свят.

2. Комбінований урок українознавства – це заняття, на якому:

- а) вирішується декілька дидактичних завдань;
- б) поєднуються різні форми роботи;
- в) поєднуються різні теми;
- г) використовується різноманітна наочність.

3. Принцип системності в розробці змісту навчального матеріалу з українознавства вимагає:

- а) пошук етнографічних матеріалів, старовинних речей;
- б) оволодіння методами пошукової творчої діяльності учнів;
- в) цілісності інформаційного компонента навчального матеріалу;
- г) застосування в школі прогресивних народних традицій.

4. Оволодіння українознавчого матеріалу передбачає:

- а) вироблення стійкого інтересу до справи;
- б) організацію пошукової творчої діяльності учнів;
- в) органічну єдність фізичних, моральних, естетичних, трудових якостей;
- г) підвищення особистісного статусу дитини в шкільному колективі.

5. Який із перерахованих типів уроків є нестандартним:

- а) урок-композиція;
- б) урок-лекція;

- в) урок позакласного читання;
- г) урок-бесіда.

6.Перелік навчальних ситуацій із дозуванням часу – це:

- а) розробка уроку.
- б) план уроку;
- в) поурочний план;
- г) план-конспект уроку;

7.Завдання, що має конкретну мету, певний зміст і методику його виконання, – це:

- а) прийом навчання;
- б) метод навчання;
- в) навчальна ситуація;
- г) форма роботи.

8.Автором підручника «Методика викладання українського народознавства в школі» є:

- а) О.Король
- б) В. Бондар;
- в) А. Козлов;
- г) П. Кононенко.

9.Для з'ясування спільних і відмінних рис прислів'їв і приказок М. Рибникова радила:

- а) зіставляти ці фольклорні жанри;
- б) зіставляти їх зміст з конкретними життєвими епізодами;
- в) підбирати їх до певних життєвих ситуацій;
- г) підбирати приклади із художніх творів.

10.Принцип народності під час викладання українознавства вимагає:

- а) органічного поєднання побутово-емпіричних і наукових знань;
- б) засвоєння учнями соціально-культурного досвіду та підготовки їх до життя;

- в) стемності в розробці змісту навчального матеріалу з українознавства;
- г) сприяти входженню молодших школярів у життя, родинний і громадський побут.

11. Навчальна ситуація – це:

- а) етап уроку;
- б) мета уроку;
- в) прийом викладання;
- г) завдання з певною метою, змістом і методикою виконання.

12. Автором підручника «Методика викладання українознавства в школі» є:

- а) М. Богданович;
- б) В. Бондар;
- в) А. Козлов;
- г) П. Кононенко.

13. Головною вимогою до вивчення українознавчих понять є:

- а) заучувати їх визначення напам'ять;
- б) наводити багато прикладів;
- в) докладно роз'яснювати їх ознаки;
- г) досліджувати їх невідривно від тексту.

14. При розробці змісту навчального матеріалу з українознавства вчитель орієнтується на:

- а) науково достовірні знання;
- б) вимоги педагогічної ради;
- в) на навчальний матеріал інших дисциплін;
- г) бажання учнів.

15. Принцип зв'язку українознавства з життям реалізується за умови :

- а) утвердження у свідомості учнів громадських почуттів;
- б) втілення в навчання та виховання учнів ідей українознавства;

- в) спрямування на життєві потреби людини;
- г) дослідницької діяльність учнів етнографічного характеру.

16.Автором програми з українознавства для початкової школи є:

- а) Л. Мацько;
- б) П. Кононенко;
- в) О. Хорошковська;
- г) О.Савченко.

17.Зміст українознавчого матеріалу спрямований на виховання в учнів духовно-моральних цінностей, національної свідомості, поваги до здобутків національної культури відповідає принципу:

- а)) гуманістичної спрямованості;
- б) зв'язку народознавства з життям;
- в) дослідництва і творчості;
- г. народності і системності.

18.Хто уперше використав звукозапис у роботі з дітьми:

- а) Х. Алчевська;
- б) Л. Толстой;
- в) Т. Бугайко;
- г) Й. Песталоцці.

19.У якому з варіантів при формулюванні мети уроку допущена помилка:

- а) розвивати уміння критично сприймати явища навколишньої дійсності;
- б) виховати почуття любові, взаємоповаги в родині;
- в) формувати активну життєву позицію;
- г) виховувати пошану до старших.

20.Який вузловий момент не є характерним для уроку засвоєння нових знань і розвитку на їх основі умінь і навичок:

- а) оголошення теми, мети уроку;

- б) сприймання, засвоєння та осмислення нової інформації;
- в) повторення, узагальнення окремих положень;
- г) підсумок уроку.

21. Основною ознакою уроку є:

- а) регламентованість часом;
- б) особистість вчителя;
- в) особистість учня;
- г) дидактичні вимоги

22. Які чинники впливають на процес навчання:

- а) емоції учнів;
- б) зв'язок між існуючою та новою навчальною інформацією;
- в) мотивація учнів;
- г) створення для кожного учня ситуацій успіху.

23. Планування спільних дій, інтерв'ю, обговорення результатів діяльності, дискусії, бесіди належать до:

- а) власне мовленнєвих умінь;
- б) уміння спілкуватися в різних організаційних формах спілкування;
- в) уміння невербального спілкування;
- г) уміння спілкуватися на різних рівнях.

24. Реалізація диференційованого навчання дає змогу оперативно врахувати:

- а) розумові здібності учня;
- б) готовність учня до вивчення нового матеріалу;
- в) рівень засвоєння знань;
- г) бажання учнів і батьків.

25. До технології колективно - групового навчання не належить метод:

- а) «мікрофон»;
- б) «ажурна пилка»;
- в) «дерево рішень»;
- г) «акваріум».

26.Проблемне навчання на уроках українознавства передбачає:

- а) наявність труднощів, проблеми в учнів під час засвоєння певного матеріалу;
- б) визначення певних технологічних проблем у ході підготовки уроку вчителем;
- в) створення вчителем ситуацій, які потребують активізації самостійного мислення учнів
- г) труднощі в застосуванні нового матеріалу.

27. Що з наведених категорій є педагогічною здібністю вчителя українознавства:

- а) методична діяльність;
- б) педагогічна діяльність;
- в) креативна діяльність;
- г) емоційна стабільність.

28.Основною метою оцінки вчителем знань учнів з українознавства є:

- а) інформувати учнів про їх успіх або неуспіх у конкретній ситуації;
- б) стимулювати і спрямовувати навчально-пізнавальну діяльність школярів;
- в) втратити думку вчителя про учня;
- г) інформувати батьків про діяльність дитини.

29.Головна мета розвивального навчання:

- а) розвиток умінь та навичок;
- б) навчити дитину, читати, писати, лічити;
- в) виховання школярів;
- г) забезпечити розвиток дитини.

30.Педагогічна система – це сукупність:

- а) педагогічних технологій;
- б) ефективних методів педагогічної діяльності;
- в) ефективних форм і методів педагогічної діяльності.
- г) вироблення кількох рішень конкретної проблеми.

31. Методи навчання, які пропонує ейдетика розвивають:

- а) пам'ять та увагу малюка, вони спрямовані на образне мислення дитини;
- б) навички дискутувати в малих групах та вміння аргументувати власну позицію;
- в) накопиченні емоційні враження;
- г) моторику.

32. Методи навчання – це:

- а) основа ефективної діяльності вчителя та учнів, що визначає характер їхньої взаємодії.
- б) сукупність психолого-педагогічних установок, які визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів.
- в) процес, під час якого ціль із внутрішньої мети переходить у наслідок- результат діяльності;
- г) способи діяльності, які використовуються вчителями і учнями в їх сумісній і взаємопов'язаній роботі, спрямованій на досягнення цілей навчання.

33. Інтерактивне навчання –це:

- а) специфічна форма організації діяльності, яка має на меті створити комфортні умови навчання за яких кожний учень відчуває свою успішність;
- б) способи діяльності, які використовуються вчителями і учнями в їх сумісній і взаємопов'язаній роботі, спрямованій на досягнення цілей навчання;
- в) процес, під час якого ціль із внутрішньої мети переходить у наслідок- результат діяльності;
- г) основа ефективної діяльності вчителя та учнів, що визначає характер їхньої взаємодії.

34. Педагогічна цінність проектної діяльності полягає у:

- а) роботі в групах;
- б) отриманих результатах;

- в) ході самої діяльності;
- г) складанні сценарію.

35. За сферою діяльності ігри поділяються на:

- а) навчальні, пізнавальні, виховні;
- б) фізичні, соціальні, трудові;
- в) предметні, сюжетні, рольові;
- г) інтелектуальні, творчі, імітаційні.

36. Когнітивні фізкультхвилинки:

- а) передбачають виконання спеціальних вправ для різних груп м'язів;
- б) сприяють розвитку пізнавальних процесів;
- в) спрямовуються на виконання незвичних дій із спортивним інвентарем;
- г) передбачають виконання різноманітних вправ під супровід.

37. Метод розвивального навчання –це:

- а) співтворення особистості в колективній діяльності;
- б) забезпечення учнів засобами розв'язання навчально-практичних задач;
- в) організація спільної навчальної діяльності учнів та організація розв'язання ними навчальних задач;
- г) способи діяльності, які використовуються вчителями і учнями.

38. М. Скрипник визначає такі методи навчання:

- а) інформаційні, пізнавальні, мотиваційні, імітаційні;
- б) інформаційні, пізнавальні, мотиваційні, регулятивні;
- в) інформаційні, пізнавальні, мотиваційні, розвивальні;
- г) інформаційні, пізнавальні, мотиваційні, інтелектуальні.

39. Прийом- це:

- а) це деталь методу, його окремі операції, моменти в процесі засвоєння знань та умінь;

- б) способи діяльності, які використовуються вчителями і учнями в їх сумісній і взаємопов'язаній роботі, спрямованій на досягнення цілей навчання;
- в) процес, під час якого ціль із внутрішньої мети переходить у наслідок-результат діяльності;
- г) основа ефективної діяльності вчителя та учнів, що визначає характер їхньої взаємодії.

40. Виберіть характеристику традиційного групового навчання:

- а) учні відповідають лише за навчальні досягнення групи;
- б) членство в групі однорідне;
- в) здійснюється моніторинг групової діяльності;
- г) існує негативна взаємозалежність.

41. Уміння спілкуватися у парі, у групі, на заняттях належать до:

- а) власне мовленнєвих умінь;
- б) умінь спілкуватися в різних організаційних формах спілкування;
- в) умінь невербального спілкування;
- г) умінь спілкуватися на різних рівнях.

42. Про те, що діти за своєю природою «...занадто індивідуальні» довів:

- а) Я. Коменський;
- б) В. Сухомлинський;
- в) К. Ушинський;
- г) Г. Сковорода.

43. На уроці можна застосовувати не більше ... інтерактивних методів:

- а) 3;
- б) 2;
- в) 4;
- г) 1.

44. Автор посібника з українського народознавства для учнів початкових класів «Джерело»:

- а) В. Бондар;
- б) П. Кононенко;
- в) О. Король;
- г) Л. Гавриленко.

45. Подібність комбінованого і предметного уроку як форми організації полягає у:

- а) формулюванні мети та загальних завдань уроку;
- б) однакових елементах макроструктури;
- в) організації методики засвоєння нових знань, умінь і навичок;
- г) спільній освітній меті.

46. Головними критеріями передового педагогічного досвіду є:

- а) актуальність, перспективність, новизна результатів, результативність;
- б) особистість автора досвіду;
- в) наявність матеріальних умов для поширення досвіду;
- г) оригінальність форм досвіду.

47. Особистісно-орієнтоване навчання:

- а) процес, спосіб виконання визначеного, або певного завдання для навчального процесу;
- б) конструювання навчального дидактичного матеріалу;
- в) педагогічна система, в якій використання засобів, прийомів навчання підвищує ефективність навчального процесу;
- г) це загально дидактичний принцип індивідуального підходу до учнів.

48. Метою уроку узагальнення та систематизації знань є:

- а) повторення, корекція і більш глибоке осмислення навчального матеріалу;

- б) повторення і закріплення засвоєних раніше знань і застосування вже сформованих умінь та навичок;
- в) контроль за рівнем засвоєння учнями теоретичного матеріалу, сформованістю вмінь та навичок;
- г) оволодіння учнями новим матеріалом та новими способами діяльності.

49. Метою уроку є:

- а) способи діяльності, які використовуються вчителями і учнями в їх сумісній і взаємопов'язаній роботі, спрямованій на досягнення цілей навчання;
- б) сукупність психолого-педагогічних установок, які визначають спеціальний набір і компонування форм, методів, способів, прийомів.
- в) процес, під час якого ціль із внутрішньої мети переходить у наслідок- результат діяльності;
- г) основа ефективної діяльності вчителя та учнів, що визначає характер їхньої взаємодії.

50. Яка з педагогічних технологій заснована на випереджувальному інтелектуальному розвитку дитини:

- а) система розвивального навчання Д.Б.Ельконіна – В.В.Давидова;
- б) система Л.В.Занкова;
- в) евристичні технології навчання;
- г) всі відповіді правильні.

Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 тестовий бал.

Критерії оцінювання

Тестовий бал	100-бальна шкала	Національна шкала оцінювання та ECTS
50-49	100-80	відмінно A
48-44	79-65	добре B
43-38	64-50	добре C
37-30	49-26	задовільно D
29-25	25-10	задовільно E
24-18	9 -6	незадовільно FX
17-0	5-0	незадовільно F

Література

1. Козлов А.С., Ковпик С. О. Методика викладання українознавства в школі: Навч. посібник для студентів ВНЗ.- К.: Твім інтер, 2010.-115 с.
2. Король О.В. Методика викладання українського народознавства в школі: Навч. - метод. посібник. – К., 1998. – 368 с.
3. Методика викладання народознавства в школі / За ред. Скульського Р.П., Стельмаховича М.Г. – Ів-Фр., 1995. – 155 с.
4. Програма з українознавства для І-ХІІ класів середньої загальноосвітньої школи. – К.: Міленіум. 2004. – 180 с.
5. Українознавство в національній школі: Посібник для вчителів / За ред. М. Стельмаховича – Ів-Фр., 1995. – 168 с.

Відомості про авторів:

Нагрибельна Інна Анатоліївна – завідувач кафедри філології ХДУ, кандидат педагогічних наук, доцент.

Коло наукових інтересів: професійно-методична підготовка майбутніх учителів початкових класів до навчання української мови.

Мельничук Юлія Юріївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри філології ХДУ.

Коло наукових інтересів: формування стилістичних умінь учнів початкової і середньої школи.

Мироненко Оксана Василівна – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри філології ХДУ.

Коло наукових інтересів: особливості використання лексично та семантично okazіональних прислівників у сучасній українській мові.

Перепьолка Віра Іванівна – старший викладач кафедри філології ХДУ.

Коло наукових інтересів: оптимізація навчального процесу на заняттях сучасної української мови з практикумом у ВНЗ, інтерактивні методи навчання під час вивчення сучасної української мови з практикумом.

Сидоренко Наталя Іванівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології ХДУ.

Коло наукових інтересів: жанрові модифікації і поетика української дитячої повісті 60-80-х років ХХ століття.

Сугейко Любов Григорівна – заступник завідувача кафедри філології ХДУ, кандидат педагогічних наук, доцент.

Коло наукових інтересів: сучасні педагогічні технології, інтерактивні методи навчання під час вивчення української мови та удосконалення каліграфічних умінь і навичок майбутніх фахівців початкової школи.